

ANALÝZA SOUČASNÉHO ZPŮSOBU SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

Objednatel:

Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Poskytovatel:

AUGUR Consulting s.r.o.
Vinařská 5/A1, 603 00 Brno

V Brně dne 16. 7. 2017

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

OBSAH

I. ÚVOD A CÍLE	5
II. METODOLOGIE	6
III. SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ	16
IV. SYSTÉM SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ VE VZTAHU K JEDNOTLIVÝM MINISTERSTVŮM	21
IV.1. Ministerstvo práce a sociálních věcí.....	22
IV.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.....	23
IV.3. Ministerstvo zdravotnictví.....	23
IV.4. Ministerstvo spravedlnosti.....	24
IV.5. Ministerstvo vnitra.....	24
V. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ	25
V.1. Ministerstvo práce a sociálních věcí – obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD 25	
V.1.1. Zhodnocení srozumitelnosti a jednoznačnosti výkazu V 20-01.....	27
V.1.2. Návrhy na úpravu výkazu V 20-01.....	40
V.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí – proces stávajícího reportingu dat a vyplňování výkazů v oblasti SPOD.....	45
V.2.1. Současná praxe vyplňování výkazu V 20-01.....	45
V.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí – obsah stávajícího reportingu dat v oblasti SPOD nad rámec legislativy (ad hoc reporty).....	49
V.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí – proces stávajícího reportingu dat v oblasti SPOD nad rámec legislativy.....	51
VI. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY	55
VI.1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – obsah a proces stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD.....	56
VII. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ	59
VII.1. Ministerstvo zdravotnictví – obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti ohrožených dětí.....	59
VII.2. Ministerstvo zdravotnictví – proces stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti ohrožených dětí.....	63
VIII. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI	65
IX. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA VNITRA	72

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

X. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MIMO DIKCI MINISTERSTEV	75
X.1.1. Iniciativa ze strany obce III. typu	75
X.1.2. Iniciativa ze strany krajských úřadů.....	78
X.1.3. Projekt Benchmarkingová iniciativa.....	84
XI. ZÁKLADNÍ PŘEHLED DVOU ZAHRANIČNÍCH SYSTÉMŮ.....	91
XI.1. Skotsko: systém sběru a vyhodnocování dat o ohrožených dětech	91
XI.1.1. Informace o zemi	91
XI.1.2. Systém ochrany dítěte ve Skotsku	91
XI.1.3. Registr ochrany dítěte („Child Protection Register“).	91
XI.1.4. Data poskytovaná centrálním úřadům.....	93
XI.1.5. Organizace sběru dat na centrální úrovni.....	95
XI.1.6. Organizace sběru dat na místní úrovni.....	96
XI.2. Kanada: systém sběru a vyhodnocování dat o ohrožených dětech.....	98
XI.2.1. Informace o zemi	98
XI.2.2. Systém ochrany dětí v Kanadě.....	98
XI.2.3. Data poskytovaná centrálním úřadům.....	98
XI.2.4. Provincie Manitoba	99
XII. ZÁVĚREČNÉ SHRNU TÍ.....	101
XIII. PŘÍLOHY	110
XIII.1. SEZNAM GRAFŮ	110
XIII.2. SEZNAM TABULEK	110
XIII.3. SEZNAM GRAFICKÝCH SCHÉMAT	111

SEZNAM ZKRATEK

MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MV	Ministerstvo vnitra
MS	Ministerstvo spravedlnosti
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SPO	sociálně-právní ochrana
ORP	obec s rozšířenou působností
ČR	Česká republika
JMK	Jihomoravský kraj
CAWI	Computer Assisted Web Interviewing
KÚ	Krajský úřad
Om	ochrana mládeže
Nom	nepříslušná ochrana mládeže
ZDVOP	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
OSV	odbor sociálních věcí
IPOD	individuální plán ochrany dítěte
ÚV	ústavní výchova
OV	ochranná výchova
SVI	System včasné intervence
PMS	Probační a mediační služba
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky

I. ÚVOD A CÍLE

Společnost AUGUR Consulting s.r.o. si dovoluje předložit závěrečnou zprávu s názvem **„Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti“**.

Předmětem projektu je „zpracování komplexní analýzy současného systému sběru statistických dat relevantních pro ochranu dětí a péči o ohrožené děti. Na základě této analýzy navrhne systém sběru těchto statistických dat, který bude pilotně ověřen v praxi. Výstupy analýzy a pilotního ověřování návrhu systému sběru dat budou dále zpracovány do finální podoby návrhu systému sběru statistických dat relevantních pro ochranu dětí a péči o ohrožené děti“.

Za „ohrožené děti“ budou pro účely této zakázky považovány děti, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana (§ 6 zákona o SPOD).

Cílem projektu je také pilotní ověření na minimálně dvou pracovištích orgánu sociálně-právní ochrany na úrovni obecního úřadu obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), jednom krajském úřadu a minimálně u pěti poskytovatelů služeb pro ohrožené děti a rodiny (poskytovatelé sociálních služeb, osoby pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany, školská zařízení, zdravotnická zařízení). Do pilotního ověření bude aktivně zapojen zadavatel. Krajský úřad a zadavatel budou přitom vystupovat jak v roli subjektů, které vykazují data o své činnosti, tak orgánu, který získaná data hodnotí, interpretuje a dále využívá při své řídicí, metodické a koncepční činnosti. Pilotní ověřování statistického monitorovacího systému bude trvat minimálně 52 týdnů a maximálně 77 týdnů.

Za AUGUR Consulting s.r.o.

Mgr. Marián Svoboda
ředitel společnosti

II. METODOLOGIE

Východiskem pro naplnění cílů a předmětu projektu byl tzv. **integrováný metodologický přístup**. Uplatněna byla kombinace metodologických přístupů a technik pro zajištění relevantních dat.

„V současném sociálně vědním výzkumu se objevují dva krajní přístupy, které jsou zakotveny v protichůdných epistemologických pozicích. První je znám jako ‚hypoteticko-deduktivní‘, také ‚pozitivistický‘, a odpovídá kvantitativní výzkumné strategii a používání osvědčených matematicko-statistických postupů. Druhý přístup je ‚induktivní‘, označovaný též jako ‚interpretativní‘, a odpovídá mu kvalitativní výzkumná strategie. Jako ‚integrováný výzkum‘ či ‚integrovaná strategie‘ se zpravidla implicitně chápe kombinace výše uvedených tradičních výzkumných strategií.“¹

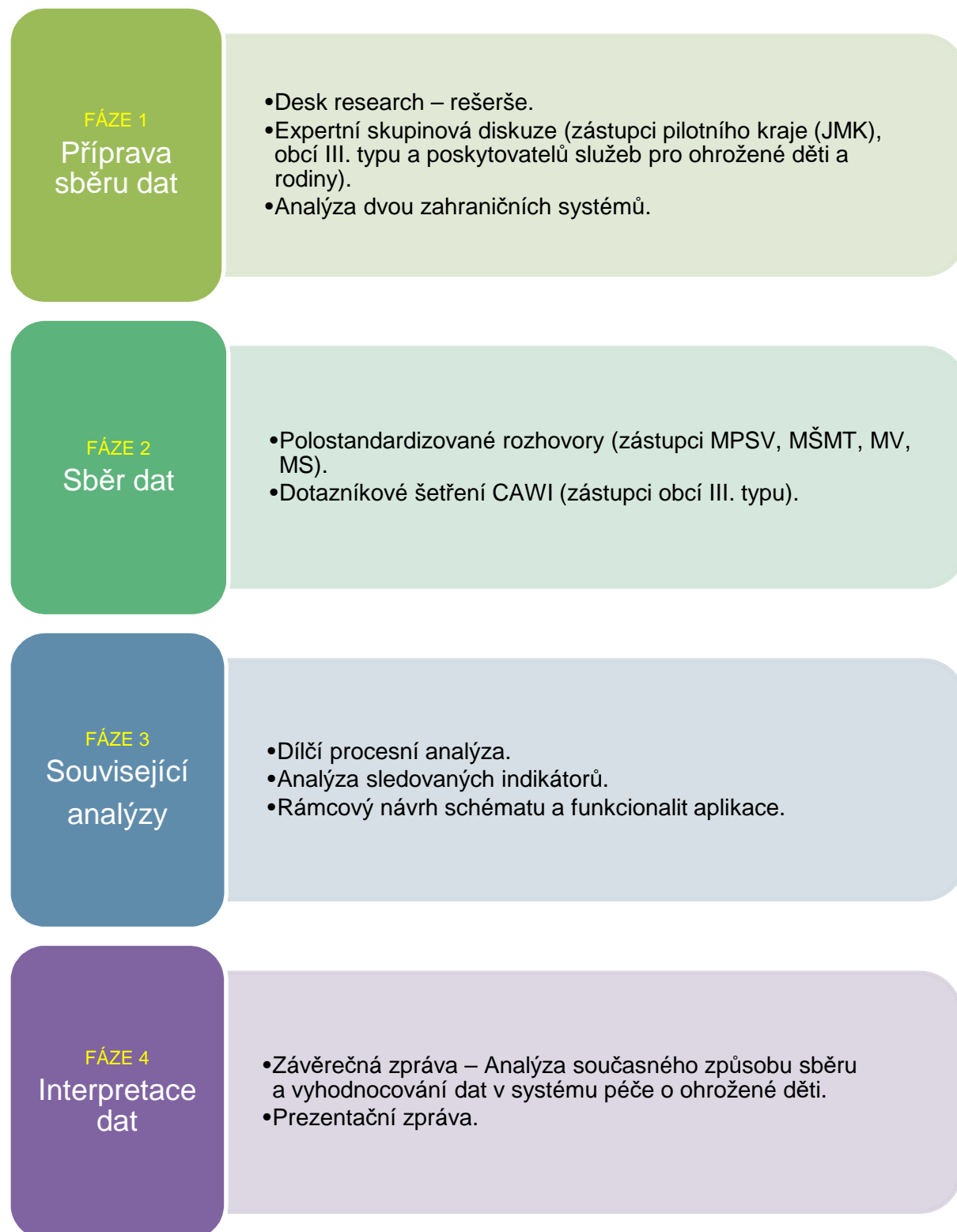
Tento přístup byl zvolen nad rámec smlouvy o zpracování analýzy sběru statistických dat a návrhu statistického monitorovacího systému, která přesně nestanovovala metodologický postup pro předkládanou analýzu současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti. Rozsah empirických aktivit byl navržen ze strany AUGUR Consulting s.r.o. a schválen ze strany zadavatele. Rozsah empirických aktivit je považován za vypovídající o současném stavu způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti.

Pro názornost si dovoluujeme prezentovat základní metodologické schéma projektu, které v další části tohoto dokumentu podrobněji precizujeme.

¹ Loučková, I. (2010): *Integrovaný přístup v sociálně vědním výzkumu*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Metodologické schéma projektu založené na integrovaném metodologickém přístupu

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Podrobný popis metodologického schématu a plnění jednotlivých aktivit

FÁZE 1: PŘÍPRAVA SBĚRU DAT

DESK RESEARCH

- Rešerše a syntéza sekundárních dat (stávající výkazy, sledované položky – nepřekročitelné – zákonem dané, specifické položky atd.).
- Jedná se o shromáždění a syntézu všech dostupných aktuálních informací a údajů, jejich strukturaci a deskripci. Tento postup umožní ve spolupráci se zadavatelem, dalšími partnery a aktéry pracovat s aktuálními relevantními informacemi a podklady.
- Rámcová rešerše právních norem.

EXPERTNÍ SKUPINOVÁ DISKUZE

- Jedná se o účinnou kvalitativní metodu, která umožňuje hlubší vhled do problematiky.
- Společnost AUGUR Consulting má s metodou expertních diskuzí dlouholeté zkušenosti.
- Moderátorem diskuzí byl hlavní představitel řešitelského týmu.
- Témata i scénář expertní diskuze podléhala schválení ze strany zadavatele.

V návaznosti na cíle a zaměření projektu byla vybrána následující témata:

- Informace o projektu „Analýza sběru statistických dat a návrh statistického monitorovacího systému“.
 - Proces stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD vyplývající z vyhlášky č. 355/2016 Sb.
 - Proces stávajícího reportingu dat v oblasti SPOD nad rámec legislativy.
 - Obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD vyplývající z vyhlášky č. 355/2016 Sb.
 - Obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD nad rámec legislativy.
 - Doporučení, náměty na optimalizaci.
- Skupinová diskuze proběhla 28. února 2017 v Hotelu International Brno v salonku č. 3.
 - Skupinová diskuze vytvořila platformu pro setkání zástupců spolupracujícího Jihomoravského kraje, odboru sociálních věcí – oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky, se zástupci vybraných obcí III. typu a pro výměnu zkušeností a odborné otevření témat sociálně-právní ochrany dětí a monitoringu dat.
 - Skupinová diskuze byla organizována ve spolupráci s vedoucí oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky na odboru sociálních věcí Jihomoravského kraje PhDr. Jarmilou Bisomovou. Podstatou byla intenzivní komunikace, v rámci které byli vybráni a osloveni potenciální účastníci, zajištěn vhodný prostor pro setkání a vyřešeny další organizační a technické záležitosti. Oslovení účastníků probíhalo ve

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

většinou případů pod záštitou vedoucí oddělení formou e-mailu a následně bylo podpořeno telefonicky.

- Celkem se zúčastnilo 17 osob.

Tabulka č. 1: Komunikační partneři účastníci se expertní skupinové diskuze.

Zúčastněná osoba	Funkce	Email
Mgr. Dagmar Gasnářková	vedoucí oddělení OSPOD Břeclav	Dagmar.Gasnarkova@breclav.eu
Mgr. Soňa Střechovská	vedoucí sociálního odboru Šlapanice	strechovska@Slapanice.cz
Bc. Taťána Sojková	vedoucí odboru sociálních věcí a prevence Kuřim	Sojkova@radnice.kurim.cz
Věra Svobodová	vedoucí oddělení SPOD Brno- střed	vera.svobodova@brno-stred.cz
Mgr. Libuše Kuglerová, DiS.	sociální pracovník OSPOD, Magistrát města Brna	kuglerova.libuse@brno.cz
Mgr. Marcela Zvonařová	Vedoucí sociálního odboru ÚMČ Brno – Královo Pole	Zvonarova@krpole.brno.cz
Bc. Helena Valíčková	vedoucí oddělení OSPOD	h.valickova@mukyjov.cz
Mgr. Michal Kudláček, DiS.	vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Tišnov	michal.kudlacek@tisnov.cz
PhDr. Jarmila Bisomová	vedoucí oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky	bisomova.jarmila@kr- jihomoravsky.cz
Mgr. Taťána Rousová	metodička SPO	rousova.tatana@kr-jihomoravsky.cz
Mgr. Jan Hauk, DiS.	metodik SPO	hauk.jan@kr-jihomoravsky.cz
Mgr. Marián Svoboda	zástupce společnosti AUGUR Consulting s.r.o.	svoboda@augur-consulting.cz
Mgr. Anna Židlíková	zástupkyně společnosti AUGUR Consulting s.r.o.	zidlikova@augur-consulting.cz
Mgr. Hana Rybářová	zástupkyně společnosti AUGUR Consulting s.r.o.	rybarova@augur-consulting.cz
Bc. Veronika Koubková	zástupkyně společnosti AUGUR Consulting s.r.o.	koubkova@augur-consulting.cz

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

ANALÝZA DVOU ZAHRANIČNÍCH SYSTÉMŮ

- Součástí analýzy je zpracování základního přehledu o minimálně dvou zahraničních systémech sběru a vyhodnocování dat o ohrožených dětech, využitelných jako inspirace pro realizaci statistického monitorovacího systému v oblasti ochrany práv dětí a péče o ohrožené děti v ČR.
- Cílové země byly stanoveny podle potřeb zadavatele. Na základě dohody se zadavatelem byly vybrány systémy Skotska a Kanady.
- Využita byla metoda desk research.
- Analýza byla mj. zaměřena i na způsob zajištění ochrany osobních údajů.

FÁZE 2: SBĚR DAT

POLOSTANDARDIZOVANÉ ROZHOVORY

- Jedná se o účinnou kvalitativní metodu, která umožňuje hluboký vhled do zkoumané problematiky.
- Polostandardizované rozhovory byly vedeny na základě záznamového archu.
- Rozhovory probíhaly mezi členy řešitelského týmu a vybranými komunikačními partnery. Jednalo se o kompetentní zástupce MPSV, MŠMT, MV a MS a zástupce vybraných krajů.
- Celkem bylo uskutečněno 13 rozhovorů.

Tabulka č. 2: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci jednotlivých ministerstev.

	Kontaktní osoba	Funkce	Emailový kontakt	Účastníci setkání
MV	JUDr. Michal Barbořík	Vedoucí oddělení preventivních programů, dobrovolnické služby a lidských práv, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality	michal.barborik@mvcv.cz	Účastníci setkání: Ing. Dolanský, Mgr. Svoboda
MV	Mgr. Markéta Kalousková	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování	marketa.kalouskova@pcr.cz	Účastníci setkání: Mgr. Rybářová, Bc. Koubková, Ing. Dolanský
MV	Ing. Petr Dvořák	Vedoucí městské policie města Velké Meziříčí	dvorak@velkemezirici.cz	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda
MS	Bc. David Pánek	vedoucí oddělení statistiky	dpanek@msp.justice.cz	Účastníci setkání: Mgr. Rybářová,

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

				Bc. Koubková, Mgr. Šíp
PMS	Mgr. Kamila Špejrová	vedoucí oddělení pro koncepční, analytické a metodické činnosti (Probační a mediační služba)	kspejrova@pms.justice.cz	Účastníci setkání: Mgr. Rybářová
ÚZIS	Ing. Pavel Langhammer	Vedoucí odboru správy dat	Pavel.Langhammer@uzis.cz	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda
MŠMT	Mgr. Martina Budínská	Vedoucí oddělení institucionální výchovy a prevence	martina.budinska@msmt.cz	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda
	Mgr. Alena Zouplnová	Koncepce, metodické vedení a koordinace činnosti školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče	alena.zouplnova@msmt.cz	

Tabulka č. 3: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci jednotlivých krajů.

	Kontaktní osoba	Funkce	Účastníci setkání
Jihomoravský kraj	PhDr. Jarmila Bisomová	vedoucí oddělení sociální práce, SPO a rodinné politiky	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová
Jihomoravský kraj	Mgr. Taťána Rousová	metodička SPO	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová
Jihomoravský kraj	Mgr. Jan Hauk, DiS.	metodik SPO	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová
Jihomoravský kraj	Bc. Hana Trnavská	statistička	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová
Středočeský kraj	Mgr. Vladislav Fryč	vedoucí OSV	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová
Středočeský kraj	Mgr. Libor Možíš	vedoucí OSPOD	Účastníci setkání: Mgr. Svoboda, Mgr. Židlíková, Mgr. Rybářová

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Zpětnou vazbu od zástupců cílové skupiny sociálních služeb jsme po úvaze identifikovali s využitím metody individuálních rozhovorů a techniky CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing). Výčet sociálních služeb pověřených výkonem SPOD, které byly požádány o zpětnou vazbu:

Tabulka č. 4: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci pověřených osob.

Název pověřené organizace	Kontaktní osoba	Emailový kontakt
Spondea o.p.s.	Mgr. Eva Pospíchalová	spondea@spondea.cz
Krizové centrum pro děti a dospívající Hapalova	Mgr. Iva Pokorná, DiS.	css.sspd@volny.cz
Krok Kyjov z.ú.	Mgr. Hana Čamlíková	camlikova@oskrok.cz

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – CAWI TECHNIKA SBĚRU DAT

- Pro potřeby tohoto projektu se CAWI² metoda hodí jako praktický, rychlý, spolehlivý a uživatelsky přívětivý způsob pořizování zpětné vazby, informací a dat od cílových skupin. On-line pořizování informací a dat máme prakticky ověřené z celé řady projektů.
- Tato metoda byla využita pro následující cílové skupiny:
 - obce III. typu a jednotlivé kraje.
- Výčet činností souvisejících s realizací CAWI metody:
 - Příprava zjišťovacích nástrojů – dotazníků.
 - Programování dotazníků do uživatelsky příznivého formátu.
 - Příprava oslovovacího a motivačního dopisu pro kompetentní zástupce cílových skupin.
 - Odeslání oslovovacích dopisů (e-mailová zpráva).
 - Rekrutace a proškolení operátorů pro podpůrnou kampaň (CATI metoda).
 - Organizace sběru dat, průběžná optimalizace sběru, průběžné vyhodnocování response a nonresponse.
 - Příprava labelu pro zápis do matice primárních dat v SPSS.
 - Zápis primárních dat do matice, jejich kontrola, čištění matice dat.
 - Analýza a prezentace zjištění.
- Dotazníkové šetření bylo uplatněno na omezeném výběrovém vzorku subjektů. Osloveno bylo celkem 63 obcí III. typu a vyplněný dotazník byl obdrženo od 29 subjektů ze šesti krajů (Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Olomoucký kraj, Karlovarský kraj, Pardubický kraj, Středočeský kraj).

² CAWI metoda – Computer Assisted Web Interviewing.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Tabulka č. 5: Seznam oslovených obcí III. typu v rámci CAWI šetření.

Obec	Kontaktní osoba	Funkce	Zaslán vyplněný dotazník
Benešov	Ing. Mgr. Iveta Turková	Vedoucí OSV	-
Beroun	Bc. Milena Stibalová, DiS.	Vedoucí OSPOD	Ano
Bílina	Mgr. Iva Zábojníková	Vedoucí OSV	-
Blansko	Mgr. Zdenka Hlaváčková	Vedoucí OSPOD	-
Boskovice	Hana Němcová	Vedoucí OSPOD	Ano
Brno	Mgr. Dáša Třetinová	Vedoucí OSPOD	Ano
Břeclav	Mgr. Dagmar Gasnářková	Vedoucí OSPOD	Ano
Bučovice	Mgr. Martina Teuchnerová	Vedoucí OSV	Ano
Bystřice nad Pernštejnem	PhDr. Drahomíra Lukšová	Vedoucí OSV	Ano
Česká Třebová	JUDr. Eva Gibišová	Vedoucí OSV	-
Děčín	Ing. Renáta Grešíková	Vedoucí OSV	-
Domažlice	Bc. Jana Váchalová	Vedoucí OSV	-
Havlíčkův Brod	Bc. Hana Kopecká	Vedoucí OSV	Ano
Hodonín	Bc. Michaela Klepáčová	Vedoucí OSV	-
Hranice	Mgr. Dagmar Nesvadbová, DiS.	Vedoucí OSPOD	-
Hustopeče	Bc. Tomáš Laz, DiS.	Vedoucí OSV	Ano
Cheb	Bc. Renata Bartáková	Vedoucí OSPOD	Ano
Chrudim	Mgr. Radka Pochobradská	Vedoucí OSV	-
Ivančice	Ing. Olga Prokopová	Vedoucí OSV	Ano
Jeseník	Mgr. Bc. Kristýna Michálková	Vedoucí OSPOD	-
Jihlava	Ing. Jozef Labuda	Vedoucí OSV	-
Kadaň	Mgr. Tomáš Mědílek	Vedoucí OSV	-
Karlovy Vary	Ing. Bc. František Pavlásek	Vedoucí OSV	-
Kladno	Mgr. et Mgr. Petra Černá	Vedoucí OSV	Ano
Kolín	Mgr. Petr Mach	Vedoucí OSV	-
Konice	Mgr. Hana Koudelková	Vedoucí OSV	Ano
Kraslice	Ivana Rážová	Vedoucí OSV	-
Kuřim	Bc. Taťána Sojková	Vedoucí OSV	Ano
Lipník nad Bečvou	Bc. Pavla Jemelková	Vedoucí OSPOD	Ano
Litovel	Bc. Marcela Spurníková	Pracovnice OSPOD	-
Litvínov	Bc. Lenka Kohoutová	Vedoucí OSPOD	-
Louny	Mgr. Jana Ondráková	Vedoucí OSPOD	-
Lovosice	Bc. Miloslava Svobodová, DiS.	Vedoucí OSPOD	-
Mělník	PhDr. Drahomíra Pavlíková	Vedoucí OSV	Ano
Mladá Boleslav	Mgr. Andrea Reslová	Vedoucí OSV	Ano
Mohelnice	Bc. Eva Fričarová	Vedoucí OSV	Ano
Neratovice	Bc. Martina Richterová	Vedoucí OSPOD	-
Nové Město na Moravě	Mgr. Alena Lukášová	Vedoucí OSV	Ano
Nymburk	Bc. Zuzana Voženílková	Vedoucí OSV	-
Ostrov	Miroslava Světlíková	Vedoucí OSV	Ano
Podbořany	Mgr. Kamil Hajný, DiS.	Vedoucí OSV	-

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Poděbrady	Mgr. Monika Poláková	Vedoucí OSV	Ano
Příbram	Mgr. Robert Dikan	Vedoucí OSV	-
Rakovník	Mgr. Luboš Kejla	Vedoucí OSV	-
Rosice	Bc. Vítězslava Vaverková	Vedoucí OSV	Ano
Roudnice nad Labem	Mgr. Jana Mařková	Vedoucí OSPOD	-
Rumburk	Ing. Bc. Denisa Svobodová	Vedoucí OSV	-
Slavkov u Brna	Mgr. Šárka Morongová	Vedoucí OSV	Ano
Sokolov	Bc. Jana Škornová	Vedoucí OSV	-
Svitavy	Bc. Šárka Řehořová	Vedoucí OSV	Ano
Šlapanice	Mgr. Soňa Střechovská	Vedoucí OSV	Ano
Šternberk	Mgr. Markéta Zatloukal Vavroušková	Vedoucí OSPOD	-
Šumperk	Bc. Martina Sládková	Vedoucí OSPOD	-
Třebíč	JUDr. Svatava Lampířová	Vedoucí OSPOD	-
Uherské Hradiště	Jana Nohalová	Vedoucí OSV	-
Uničov	Mgr. Ivo Olbert	Vedoucí OSV	-
Ústí nad Labem	Ing. Ivana Šťastná	Vedoucí OSV	-
Velké Meziříčí	Mgr. Bronislav Strnad	Kurátor pro děti a mládež	Ano
Veselí nad Moravou	Bc. Radka Petříková Koryčánková	Vedoucí OSV	-
Vlašim	Mgr. Pavla Kovalská	Vedoucí OSV	Ano
Vysoké Mýto	Lic. Tomáš Salásek	Vedoucí OSV	-
Vyškov	Mgr. Ivana Zouharová	Vedoucí OSV	-
Zábřeh	Mgr. Hana Horčicová	Vedoucí OSPOD	Ano
Znojmo	Mgr. Ivana Pluskalová	Vedoucí OSV	Ano
Žatec	Mgr. Kamila Sulíková	Vedoucí OSV	-
Žďár nad Sázavou	Ing. Petr Krábek	Vedoucí OSV	Ano

FÁZE 3: SOUVISEJÍCÍ ANALÝZY

DÍLČÍ PROCESNÍ ANALÝZA

- Analýza se zabývá stávajícím způsobem sběru dat SPOD, hodnocením procesu sběru dat ze strany zástupců jednotlivých skupin komunikačních partnerů atd.
- Analýza identifikuje potenciál a nedostatky současného systému sběru dat o ohrožených dětech.
- Analýza vychází z poznatků fází 1 a 2, resp. bude se jednat o syntézu poznatků z desk research a empirických šetření.

ANALÝZA SLEDOVANÝCH INDIKÁTORŮ A POLOŽEK

- Analýza se zabývá rozsahem a charakterem sledovaných dat, jednotlivými indikátory a jejich využitelností v procesu SPOD a hodnocením ze strany jednotlivých skupin komunikačních partnerů.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- Analýza identifikuje potenciál a nedostatky současného systému sběru dat o ohrožených dětech.

FÁZE 4: INTERPRETACE DAT

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA – ANALÝZA SOUČASNÉHO ZPŮSOBU SBĚRU DAT A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

- Zpracovaná analýza a interpretace bude v rozsahu min. 100 normostran ve formátech .doc a .pdf.

PREZENTAČNÍ ZPRÁVA

- Součástí výstupu bude rovněž prezentace o výsledcích analýzy v rozsahu min. 20 snímků, zpracovaná ve formátu .ppt.

III. SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

V následující kapitole jsou uvedeny definice a popis základních pojmů z oblasti sociálně-právní ochrany dítěte³.

Sociálně-právní ochrana dítěte představuje zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním.

Co se rozumí sociálně-právní ochranou dětí, vyjadřuje konkrétně **zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPO“), který vymezuje sociálně-právní ochranu dětí v § 1 jako:

- a. ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b. ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c. působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny,
- d. zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině,

přičemž zdůrazňuje, že **nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které též upravují ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.**

V zákoně o SPO jsou upravena jen některá opatření směřující k ochraně dětí, další jsou obsažena v řadě právních předpisů, které se vždy věnují specifické oblasti. Těmi předpisy jsou např. občanský zákoník č. 89/2012 Sb., občanský soudní řád, trestní zákon, trestní řád, procesní zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, ve znění pozdějších předpisů, právní předpisy o sociálním zabezpečení, zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další.

Nejprve je nutné vymezit, co se pro potřeby sociálně-právní ochrany míní pojmem „**dítě**“. Zákon o SPO definuje v souladu s Úmluvou o právech dítěte pojem dítě tak, že dítětem je **osoba nezletilá**. Podle čl. 1 Úmluvy se dítětem rozumí každá lidská bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve. Podle § 8 občanského zákoníku se pak **zletilosti nabývá dovršením osmnáctého roku věku**; před dosažením tohoto věku lze zletilosti nabýt jen **uzavřením manželství** (nejdříve od 16 let věku).

³ Zdroj textu: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Legislativa a systém sociálně-právní ochrany. Mpsv.cz (online), 2017 (cit. 15. 6. 2017). Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/14304>. Upraveno.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Sociálně-právní ochrana náleží bez ohledu na státní občanství všem dětem, které se nacházejí na území České republiky. Rozdíl spočívá pouze v rozsahu, v jakém se sociálně-právní ochrana poskytuje.

Podle § 2, odst. 2 zákona o SPO náleží sociálně-právní ochrana dítěti, které

- má na území ČR **trvalý pobyt**,
- podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **má povolen trvalý pobyt nebo je hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů**,
- **podalo návrh na zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany** na území ČR (tzn. o udělení azylu nebo doplňkové ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o azylu“),
- je **oprávněno** na území ČR **trvale pobývat**, nebo
- pobývá na území ČR **s rodičem, který podal žádost o udělení oprávnění pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky, nebo které již pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky podle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců**, ve znění pozdějších předpisů.

To odpovídá čl. 2 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého se smluvní státy zavazují respektovat a zabezpečit práva stanovená v této Úmluvě **každému dítěti nacházejícímu se pod jejich jurisdikcí** bez jakékoliv diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického nebo sociálního původu. Vedle dítěte s trvalým pobytem je to i dítě s přechodným pobytem, které bude na území České republiky pobývat ode dne hlášení alespoň po dobu 90 dnů, ale i dítě, které podalo návrh na zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, a také dítě, které je oprávněno na území České republiky trvale pobývat ve smyslu § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tímto ustanovením se řeší situace dětí cizinců, svěřených do náhradní výchovy rozhodnutím příslušného orgánu, za předpokladu, že alespoň jedna fyzická osoba, jíž je dítě svěřeno, je přihlášena k trvalému pobytu na území České republiky, nebo se na území České republiky nachází ústav, ve kterém je dítě umístěno. Vedle těchto forem pobytu je to i pobyt na základě uděleného oprávnění k pobytu na základě dočasné ochrany nebo již jen uplatnění žádosti o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky.

Zákon o SPO v § 2, odst. 3 **ukládá povinnost poskytovat sociálně-právní ochranu i dětem, které výše uvedené podmínky nesplňují**, s tím rozdílem, že sociálně-právní ochrana se poskytne jen **v nezbytném rozsahu**, vymezeném přímo v § 37 zákona o SPO. Poskytnutí sociálně-právní ochrany v tomto ustanovení je uloženo **obecnímu úřadu i obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (městskému úřadu, v Praze úřadu**

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

příslušné městské části) a spočívá v přijetí opatření k ochraně života a zdraví a zajištění uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotní péče.

Poskytnutí sociálně-právní ochrany musí předcházet zjištění informací o situaci dítěte a jeho rodiny a jejich vyhodnocení.

Zákon o SPO tak vymezuje z věcného hlediska okruh dětí, na které se sociálně-právní ochrana vztahuje, ale pouze příkladmo (§ 6), a to zejména proto, že je mnoho situací, do kterých se děti s rodiči dostávají a které nelze taxativním způsobem v zákoně vyjádřit.

Pro poskytnutí sociálně-právní ochrany jsou typické situace, kdy

- a. rodiče dětí zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti,
- b. děti byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodičů a tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy,
- c. děti vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, žijí se prostitutci, spáchaly trestný čin nebo děti mladší 15 let spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak narušují občanské soužití,
- d. opakovaně se dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte,
- e. děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezřeni ze spáchání takového činu,
- f. děti, které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umístovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců,
- g. děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami,
- h. děti, které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů, popřípadě jiných osob odpovědných za jejich výchovu,

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Zákon o SPO tedy k poskytnutí sociálně-právní ochrany nepředpokládá jednorázovou událost či krátkodobé působení, ale naopak předpokládá, že tyto skutečnosti trvají takovou dobu, že je třeba situaci vhodným způsobem řešit. Pokud by se jednalo o jednorázovou záležitost, musela by být takové intenzity, že by mohla nepříznivě ovlivnit vývoj dítěte.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Ve smyslu hlavních principů jsou obecnými orgány určenými k ochraně dětí soudy a k poskytování sociálně-právní ochrany pak specializované orgány. Ty určuje zákon o SPO v § 4, odst. 1 a současně dále vymezuje i jejich působnost. **Orgány sociálně-právní ochrany dětí jsou:**

- **obecní úřady obcí s rozšířenou působností** (městské úřady, ve statutárních městech magistráty a úřady městských obvodů, v Praze úřady pověřených městských částí),
- **obecní úřady**, újezdní úřady (ustanovení tohoto zákona o obecních úřadech se vztahují i na újezdní úřady),
- **krajské úřady (v Praze Magistrát hl. města Prahy),**
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
- **Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí,**
- Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu.

Sociálně-právní ochranu dětí zajišťují také **obce a kraje v samostatné působnosti, komise pro sociálně-právní ochranu dětí a další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny** (§ 4, odst. 2 zákona o SPO), které však **nejsou orgány sociálně-právní ochrany dětí.**

Protože především **obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady** mají možnost bezprostředně sledovat ochranu práv dítěte a včas činit potřebná opatření se znalostí problému a místních podmínek, ukládá jim zákon nejvíce povinností v ochraně dětí a pomoci rodičům a dalším osobám, které jsou odpovědné za výchovu dětí.

Na tomto místě je také vhodné uvést i **komisi pro sociálně-právní ochranu dětí** (dále také jen „komise“), která je zřizována starostou obce s rozšířenou působností jako **zvláštní orgán obce** podle § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a **podle § 38 zákona o SPO. Je určena pouze k výkonu přenesené působnosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí.**

Úkolem komise podle zákona o SPO je například koordinovat výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, navrhopvat a posuzovat sociálně preventivní programy na ochranu dětí či posuzovat jednotlivé případy provádění sociálně-právní ochrany dětí a vydávat k nim stanoviska, pořádat případové konference.

Do působnosti **krajských úřadů** vedle kontrolní a metodické činnosti patří téměř celý **proces zprostředkování náhradní rodinné péče, rozhodování o udělení pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí fyzickými a právnickými osobami** a rozhodování o státním příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Ve vztahu k obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností plní krajské úřady funkci **nadřízeného kontrolního orgánu** a funkci **odvolacího orgánu** příslušného pro

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

přezkum rozhodnutí vydaných obecními úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností ve správním řízení.

Dalším orgánem je **Ministerstvo práce a sociálních věcí** (dále jen „MPSV“), do jehož působnosti patří obecně péče o rodinu a ohrožené děti. Ministerstvo pečuje o náležitou právní úpravu v této oblasti a v rámci zákonů řídí výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí vydáváním právních předpisů a směrnic (§ 92 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích). Ministerstvo rovněž vykonává funkci kontrolního a odvolacího orgánu ve vztahu ke krajským úřadům, vede celostátní evidenci fyzických a právnických osob pověřených výkonem sociálně-právní ochrany dětí.

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně je správním úřadem s celostátní působností, jemuž přísluší **řešení otázek ochrany dětí ve vztahu k cizině**. Úřad byl zřízen zákonem o SPO a je podřízen ministerstvu (§ 3).

Zákon o SPO dává možnost, aby i **nestátní subjekty** (nadace, spolky, církve a další právnické a fyzické osoby) **na základě pověření** vydaného krajským úřadem nebo Magistrátem hl.m. Prahy **plnily určité úkoly v sociálně-právní ochraně dětí**, přičemž tyto činnosti zákon o SPO přímo vymezuje v § 48. V případě, že právnická nebo fyzická osoba žádá jen o pověření k provozování letního rekreačně-výchovného tábora, uděluje toto pověření výše uvedená komise pro sociálně-právní ochranu dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností. **Pověřené osoby nejsou orgány sociálně-právní ochrany.**

IV. SYSTÉM SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ VE VZTAHU K JEDNOTLIVÝM MINISTERSTVŮM

Současný systém péče o ohrožené děti v České republice je oproti jiným zemím (např. Kanadě či Skotsku) stále velmi složitý a nepřehledný. Péči o ohrožené děti řeší přímo pět ministerstev a nejméně další dva rezorty mají pro ohrožené děti velký význam (jejich kompetence viz obrázek č. 1).

Každý rezort má na starost jiné instituce, typy a formy péče. Koordinace aktivit všech těchto rezortů a subjektů pod těmito rezorty působících téměř neexistuje. V současnosti jsou stále spíše prohlubovány a zdokonalovány rezortní aktivity a mezirezortní spolupráce, byť je posílena existencí Národního akčního plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 až 2011, stále není dostatečně efektivní.

Obrázek č. 1: Subjekty zapojené do systému péče o ohrožené děti.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

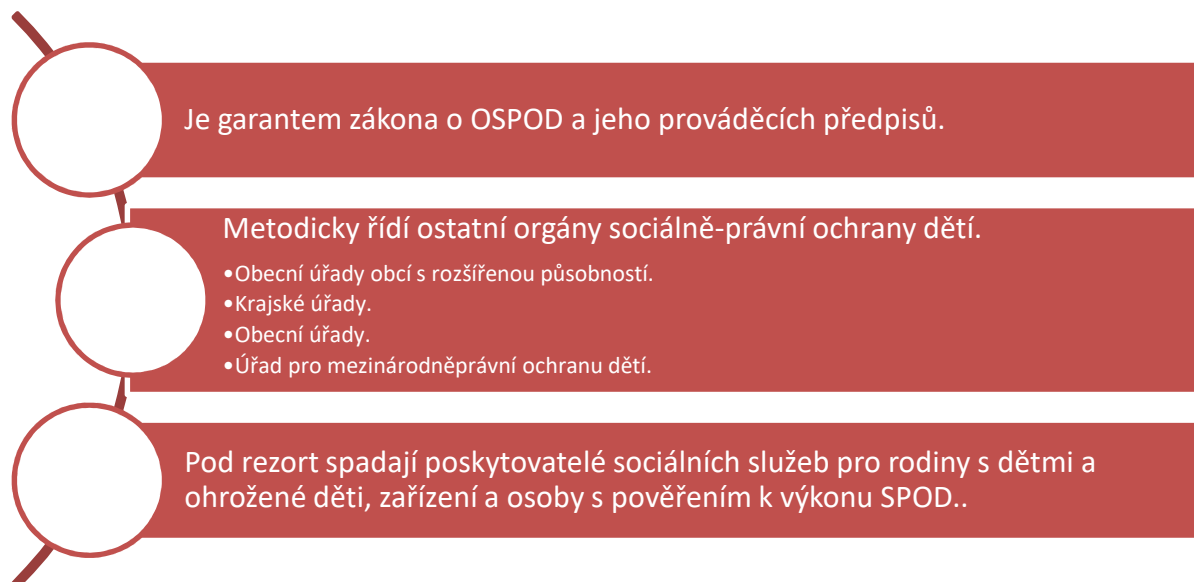
Z hlediska kompetencí ústředních orgánů státní správy jde zejména o výkon následující agendy spadající nebo určitým způsobem související s problematikou péče o ohrožené děti.

IV.1. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí má největší podíl na činnostech spadajících do problematiky péče o ohrožené děti, je ústředním orgánem státní správy pro péči o rodinu a děti. V rámci sociálně-právní ochrany dětí vykonává MPSV zejména legislativní, metodickou a kontrolní činnost, včetně přezkumu pravomocných rozhodnutí krajských úřadů v odvolacím a přezkumném řízení. V oblasti péče o rodinu a děti spolupracuje MPSV na mezinárodní úrovni, provádí monitoring v oblasti práv dítěte a koordinaci implementace Úmluvy o právech dítěte.

Přímo v oblasti náhradní rodinné péče vede MPSV celorepublikovou evidenci dětí, pro které je vhodné zprostředkování náhradní rodinné péče, a žadatelů o zprostředkování náhradní rodinné péče. V rámci této agendy MPSV provádí správní řízení, rozhoduje o zařazení nebo vyřazení žadatelů z evidence, zprostředkovává náhradní rodinnou péči, provádí odborné posuzování dětí a žadatelů, vede spisovou dokumentaci, zřizuje a koordinuje poradní sbor pro zprostředkování náhradní rodinné péče při ministerstvu práce a sociálních věcí. V oblasti náhradní rodinné péče vykonává MPSV konzultační, metodickou a kontrolní činnost, provádí statistické sledování, zpracovává statistiky a prognózy.

Obrázek č. 2: Pozice MPSV v systému péče o ohrožené děti.

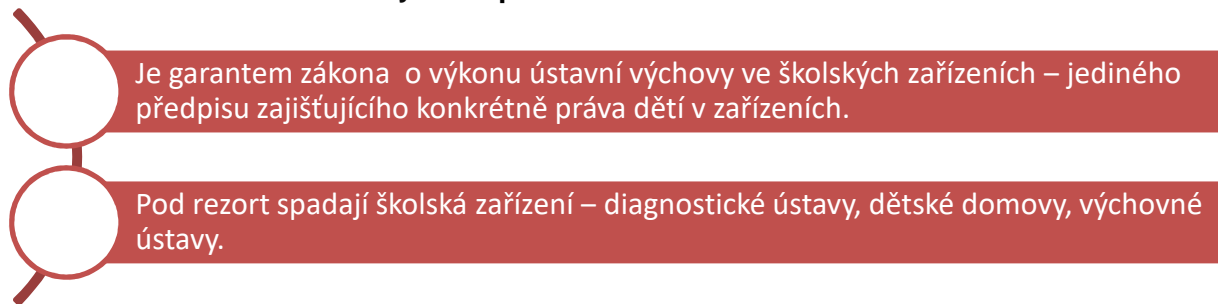

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

IV.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) spadá agenda dětských domovů, dětských domovů se školou, diagnostických ústavů a výchovných ústavů. MŠMT připravuje právní normy a metodické materiály k ústavní péči, spolupracuje na řešení problematiky útěků dětí ze školských zařízení ústavní a ochranné výchovy. Provádí metodiku a proškolení k problematice ústavní a ochranné výchovy. MŠMT zajišťuje preventivní péči před nařízením ústavní výchovy v rámci středisek výchovné péče, sleduje spolupráci s rodinami dětí umístěných v zařízeních a se zařízeními, pravidelně kontroluje dodržování práv dětí umístěných v zařízeních, pomáhá dětem v zařízeních před jejich propuštěním, připravuje děti v zařízeních na vstup do života, ve spolupráci se zařízeními zajišťuje ubytování a zaměstnání dětem opouštějícím zařízení, spolupracuje se zařízeními při vyhledávání dětí vhodných pro náhradní rodinnou péči, provádí mezirezortní koordinaci v oblasti primární prevence, zajišťuje systém péče a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami atp.

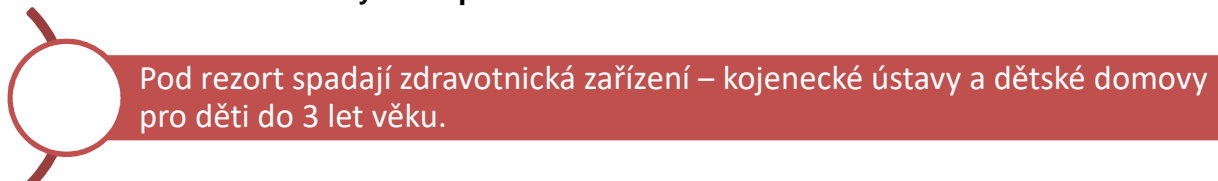
Obrázek č. 3: Pozice MŠMT v systému péče o ohrožené děti.

IV.3. Ministerstvo zdravotnictví

Pod rezort Ministerstva zdravotnictví (MZ) spadají zařízení léčebně-preventivní péče – kojenecké ústavy a dětské domovy pro děti do 3 let věku. Dále se jedná zejména o praktické lékařství pro děti a dorost a sociální pediatrii. Do kompetence MZ dále patří prevence násilí na dětech, předcházení rizikovému chování mladistvých, užívání návykových látek u dětí a mládeže, prevence kriminality dětí a mladistvých, zdravé a bezpečné životní prostředí pro děti, odstranění nejhorších forem dětské práce, podpora rodin se zdravotně postiženými dětmi apod.

Obrázek č. 4: Pozice MZ v systému péče o ohrožené děti.

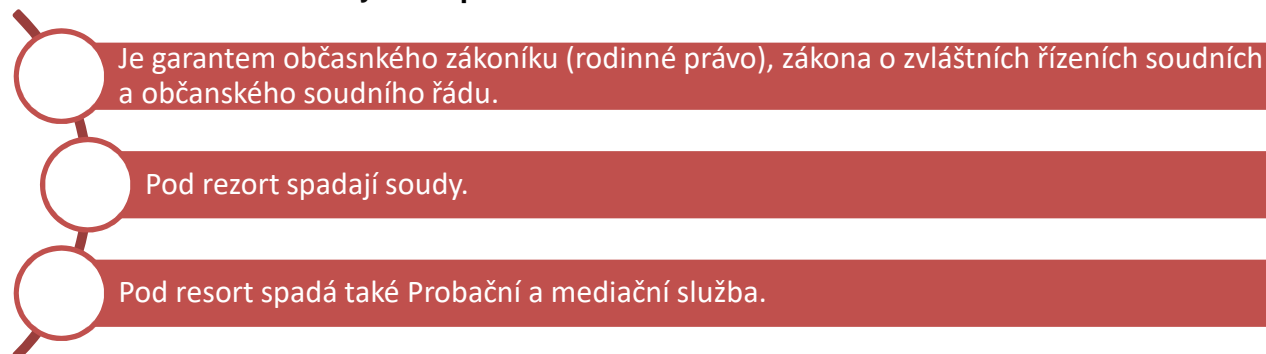

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

IV.4. Ministerstvo spravedlnosti

V kompetenci Ministerstva spravedlnosti je agenda rodinné legislativy, související agenda procesních předpisů a agenda zákonné úpravy trestněprávní ochrany dětí a mládeže, probační a mediační služby, věznic pro mladistvé. Ministerstvo spravedlnosti je ústředním orgánem státní správy pro soudy a státní zastupitelství.

Obrázek č. 5: Pozice MS v systému péče o ohrožené děti.

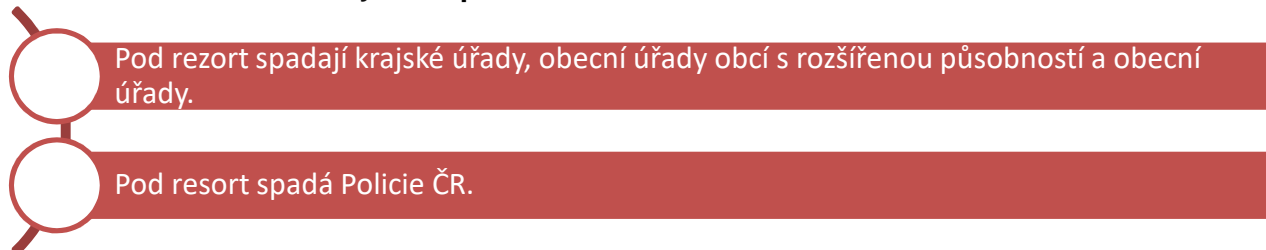

IV.5. Ministerstvo vnitra

Činnost Ministerstva vnitra je významná z hlediska personálního zajištění sociálně-právní ochrany dětí – výkon sociálně-právní ochrany dětí je zajištěn v přenesené působnosti obecními a krajskými úřady, jejichž zaměstnanci jsou součástí veřejné správy České republiky.

Rezort vnitra se v rámci své působnosti zaměřuje na problematiku odhalování, vyšetřování a objasňování trestné činnosti dětí a páchané na dětech, na koncepční a metodickou činnost v oblasti prevence trestné činnosti dětí a páchané na dětech, na vytváření informačního systému včasné intervence, informačních systémů v oblasti prevence kriminality a problematiku dětí-cizinců bez doprovodu.

Obrázek č. 6: Pozice MV v systému péče o ohrožené děti.

V. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

V.1. Ministerstvo práce a sociálních věcí – obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD

Příloha č. 2 vyhlášky č. 355/2016 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2017, ukládá MPSV povinnost provést v rámci Programu statistických zjišťování na rok 2017 prováděných ministerstvy statistické šetření, jehož cílem je získání údajů o výkonu sociálně-právní ochrany dětí ze strany příslušných orgánů na úrovni obecních a krajských úřadů, a šetření o kapacitě a činnostech v zařízeních sociálně-právní ochrany dětí.

Toto zjišťování je zajišťováno pomocí výkazu **V (MPSV) 20-01 Roční výkaz o výkonu sociálně-právní ochrany dětí⁴**, který kumuluje data:

- o případech evidovaných orgány sociálně-právní ochrany dětí,
- o umístování dětí a mladistvých do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručenství dětí,
- o případech řešených kurátory pro mládež a o struktuře jejich klientů,
- o počtu dětí umístěných do náhradní rodinné péče,
- o počtu osob vykonávajících náhradní rodinnou péči,
- o žadatelích o náhradní rodinnou péči,
- o počtu dětí s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochranou výchovou v ústavních zařízeních,
- o počtu dětí umístěných v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- o počtu dětí odebraných z péče rodičů včetně důvodů odebrání,
- o podaných návrzích (podněty) soudu, policii a státnímu zastupitelství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí,
- o rozhodovací činnosti obecních úřadů,
- o zařízeních sociálně-právní ochrany dětí,
- údaje vztahující se k týrání, zneužívání a zanedbávání dětí,
- o přestupcích a jiných správních deliktech,
- o počtech zaměstnanců orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Agregované údaje vyplývající z tohoto šetření jsou využívány pro výkon státní správy (pro přípravu právních předpisů a rozpočtů v oblasti sociálně-právní ochrany dětí) a pro potřeby nestátních organizací pověřených k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a mezinárodních organizací, zejména Organizace spojených národů, Dětského fondu OSN, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a LUMOS.

⁴ https://www.czso.cz/csu/vykazy/v-mpsv-20-01_psz_2016

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Za zpravodajské jednotky, vyplňující výkaz V 20-01, jsou považovány krajské a obecní úřady a zařízení sociálně-právní ochrany dětí. Šetření je vždy vyčerpávající – jsou osloveny všechny subjekty v celé ČR.

Tyto subjekty obdrží v prosinci daného roku oslovovací dopis z ministerstva s žádostí o spolupráci ve věci zajištění vyplnění rezortních statistických výkazů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na příslušný rok. Tento dopis slouží k postihu všech sběrů statistických údajů – tedy nejen výkazu V 20-01. V roce 2016 se jednalo také o:

- Roční výkaz o sociálních službách poskytovaných v zařízeních sociálních služeb Soc V (MPSV) 1-01.
- Roční výkaz o sociálních službách a sociální péči V (MPSV) 10-01.
- Roční výkaz o sociální práci V (MPSV) 26-01.

Tyto výkazy, spolu s výkazem V 20-01, musí být vyplněny a zaslány na příslušný krajský úřad do poloviny měsíce února.

Krajský úřad následně tyto údaje zkontroluje, provede sumarizaci do výkazu za celý kraj a odešle příslušné kontaktní osobě zodpovědné za sběr údajů.

Formuláře jsou poskytovány i vyplňovány v elektronické podobě. Výkazy je možné stáhnout v programu Excel.

V.1.1. Zhodnocení srozumitelnosti a jednoznačnosti výkazu V 20-01

Komunikační partneři shodně uvádějí frustraci ze současné podoby výkazu V20-01. V této kapitole budou postupně rozebrány nejčastější výhrady, které se objevily jednak v rámci expertní skupinové diskuze, jednak vplynuly z CAWI šetření. Nejprve budou rozebrány obecné výhrady vůči celému výkazu V 20-01 a následně výhrady k jednotlivým konkrétním tabulkám výkazu.

Obecné postřehy pocházejí převážně z expertní skupinové diskuze.

Většina zástupců ORP má pocit, že **výkaz nepostihuje podstatné ukazatele jejich práce**. Jeden z nich svůj pocit vyjádřil: *„Pro mne výkaz začal být jen nějaká statistika pro statistiku, a jak se nějaké jevy v dané oblasti pohybují. Ale rozhodně to stále méně vypovídá o naší práci.“*

Stejně pocity sdílí i jiná vedoucí OSPOD: *„My jsme teďka nedávno měli jedno dítě a byla tam úplně obyčejná úprava rodičovských poměrů. A tam jsme strávili tři hodiny, pak další tři a další bylo dvě hodiny a půl. Takže více než den jedna pracovnice kvůli jednomu dítěti. A to jsou všechno peníze, čas a je potřeba, aby to někdo monitoroval nahoře.“*

Konkrétněji se vyjádřila vedoucí sociálních věcí z ORP Břeclav: *„Třeba tam není kolonka, kolik jsme měli soudních řízení. My kromě pátku jsme každý den u soudu a dokonce v některých dnech se překrývají a my se musíme naklonovat, abychom v jednacích síních byly v jednom čase.“*

Někteří z komunikačních partnerů uvádějí, že v některých případech byly tyto důležité údaje o sociálně-právní ochraně dětí v dřívějších verzích výkazu V 20-01 sledovány. **Některé položky však byly z výkazu V 20-01 časem odstraněny.**

Vypuštěna byla např. položka „počet dětí pod výkonem dohledu“.

„Dříve se tam sledovalo třeba, kolik dětí máme pod výkonem dohledu. Máme spisy, u kterých musíme každého půl roku jít do rodiny, protože je tam stanoven dohled. Ve výkazu se vyplňuje jediné – počet případů, kdy jsme ve správním řízení rozhodli o dohledu (položka tabulky VII.B., řádek 112c). A nikoho nezajímá, že ten dohled může vzniknout i jinak. Například soudem, nebo že historicky ještě nějaké dohledy máme. Takže to jsou celkem pracné spisy, protože se tam dohled stále vykonává a ve výkazu to vůbec není evidováno.“

Dále byla vypuštěna položka „počet šetření v terénu“.

„Mám dojem, že počet šetření tam také byl a už není.“

Vedoucí odboru sociálních věcí z ORP Kuřim uvedl, že přestože některé položky z výkazu V 20-01 byly odstraněny, on si je pro vlastní potřebu nadále sleduje.

„Z toho výkazu během dob vypadla spousta údajů, které já si u každého pracovníka individuálně sleduji, protože pro mne jsou vypovídající o jeho práci. U nás na úřadě jsme

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

prošli hodnocením – procesním a činnostním auditem realizovaným personální firmou. Já jako vedoucí jsem nastavil klíčové personální indikátory. Měl jsem to udělat tak, aby tomu ty lidi rozuměli, aby se jim to dobře evidovalo, aby to mělo pro mě nějakou výpovědní hodnotu. Takže já teď sleduji: kolik udělal pracovník pohovorů s výstupem protokol, kolikrát byl na šetření v terénu, kolik účastí na soudech měl, kolik vydal zpráv... Kolik zrevidoval individuálních plánů ochrany dítěte nebo kolik udělal nových. To mě zajímá, pět šest ukazatelů... Říkáme, že jako vedoucí pracovníci víme, jak měřit naše nejbližší podřízené, ale chceme je měřit validně a používáme úplně jiná kritéria. Které tento statistický výkaz buďto úplně ignoruje, nebo je neobsahuje nebo je vyhodí. A to je problém ve chvíli, kdy na základě těchto čísel dochází k výpočtu dotací. Protože tento výkaz nedává tu zpětnou vazbu. Tam je pak otázka, jakou funkci tento výkaz plní? Ještě obecně, co říkala paní kolegyně, tak s tím naprosto souhlasím. Mě by zajímalo a myslím, že ani vám se to nepodaří rozklíčovat... každý ten výkaz, každá ta informace stojí peníze, když se reportuje. Takže kdo s tím ve finále jak pracuje. Mě by zajímalo, kdo z toho co čerpá, protože je to drahé. Nejsem si úplně jistý, že všechno, co tam je, někomu k něčemu je.“

Nejčastějším problémem je **vykazování složitých případů, při kterých dítě prochází různými fázemi sociálně-právní ochrany dětí**. Jak uvádí pracovnice krajského úřadu na oddělení OSPOD: „Dítě může vypadnout proto, že může procházet různými fázemi – může být odebrané z rodiny, může být odloženo do náhradní rodinné péče, mezitím může být rok ve ZDVOPu. A máte pořád jedno dítě, které teče tím systémem celým a pořád se v těch tabulkách musí někde objevovat, ale vykazují pořád jedno dítě. A dělám to ve více tabulkách, když bych ho systematicky měla vykázat jenom jednou? Ale ten život to tak nedělá...“

„Přesně tak. To je nejčastější otázka: ‚Prosím tě, mám to započítat tady, tady a tady, nebo jenom tady?‘ A jak to ten vedoucí rozhodne. Prostě jednou rozhodne tak a příští rok už si to nebude pamatovat a rozhodne jinak. A proto mluvím o tom lidském faktoru.“

Další problém nastává, **když je řízení v běhu a pracovník jej do výkazu nezanese, a po odevzdání výkazu se může stát, že případ bude rozhodnut, a tudíž jsou čísla ve výkazu zkreslená.**

„Je na soudě nějaké řízení a vy nevíte, jak to dopadne. Nemáte nařízené ještě ani jednání. Máte návrh na výchovné opatření a to děcko je teďka kde. Ale odešlu výkaz a může přijít rozhodnutí.“

„To nejde uchopit. Padají vám tam nějaká odvolání, rodiče si podávají návrhy. Jeden rodič podá návrh, soud rozhodne, druhý rodič se odvolá. Paní kolegyně teď mají případ, kde spis v podstatě pendluje mezi Okresním soudem Hodonín a Krajským soudem v Brně. A takhle se to pořád jenom točí.“

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Většina zástupců ORP má pocit, že **některé položky výkazu jsou nejednoznačně zadány a nedostatečně specifikovány**. Tato nejasnost položek potom na základě zkušenosti vedoucích jednotlivých ORP může vést k nevalidnímu vyplňování dat.

Jeden z nich uvádí: „Validitu ovlivňuje nepochopení toho, co mělo být měřeno. V první řadě, protože se někdy dohadujeme, jak byla která položka míněna. To ale ovlivní u nás jednotky, nevím, co to udělá v celku.“

„Je to o pochopení těch identifikátorů. Já jsem nad tím letos zase seděl a koukal na to, jako bych to viděl poprvé v životě. Já vždycky ty výkazy rozdám a každý mně to musí vyplnit sám za sebe. A potom za nimi chodím a vysvětlujeme si: ‚Na konci roku jsi měl pět pěstounských rodin, takže nemůžeš začínat nový rok jen se čtyřmi. Jak se to stalo?‘ Takže je tam ten lidský faktor. Ten člověk si to jednak nepamatuje... A chápu, že v těch velkých číslech může potom tahle otázka zafungovat a dopadá to tak, jak jste říkal.“

„Proč je k tomu výkazu takový odpor? Protože je to nepochopitelné. Tomu, komu je to jedno, tak ten to tam naháže. Ale většinou to jedno není, a proto bychom byli rádi, aby ta data k něčemu byla. A jestli tam bude možnost srovnat se, tak my se rádi srovnáme. Ale na základě kvalitních dat.“

„Ale vždycky sčítáme ze spisů nebo z rejstříků reálná data. Ze zákona musíme – to by nešlo, si tam něco vymyslet. Ale to nepochopení toho ukazatele.“

Na základě tohoto zjištění, vyplývajícího z expertní skupinové diskuze, bylo umožněno respondentům CAWI šetření, aby se mohli vyjádřit k jednotlivým částem výkazů a rozhodnout, které z nich považují za jednoznačně zadané a srozumitelné.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Část I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí je považována 22 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u šesti respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 6: Část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Brno	Není jasné, co je myšleno „případem“, není jasné období, zda se jedná o případy aktuálně aktivní či aktivní v daném období (ale již uzavřené), nebo o všechny?
Velké Meziříčí	Není jasné, zda se jedná pouze o Om případy, nebo i Nom či podněty. Preferoval bych pouze uvádění Om.
Poděbrady	Problém u Nom.
Beroun	U Om je to jasné, začátek roku – počet živých spisů, dále nově zaevidované během roku a na konci opět počet živých spisů. U Nom, když to takto udělám, tak to vykazuje chybu, takže tady vykazujeme součet spisů na počátku + nové během roku, ale další rok to nebude navazovat, chybí zde počet případů evidovaných pod č. j., to jsou případy dětí spadajících do ORP trvalým bydlištěm, kde nevyhodnotíme, že je nutno založit Om, ale pracovník s tím nějakou práci má.
Cheb	Výkaz pracuje s pojmem „počet případů zaevidovaných rodin“, kdežto rejstříky Om a Nom jsou vedeny na dítě. Počty případů jsou zadávány dle počtu Om spisů, přičemž toto dle našeho názoru nemá vypovídací hodnotu, když v rámci rodiny může být v rejstříku vedeno několik dětí.
Lipník nad Bečvou	Vůbec se zde neprojeví rodiny, se kterými je pracováno krátkodobě, formou poradenství nebo na základě dobrovolné spolupráce, a je vyhodnoceno, že se nejedná o děti v § 6.

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 7: Považujete část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Chybí počty aktivně evidovaných dětí (např. v jednom spise Om je 5 dětí).
Brno	Počet Om zaevidovaných v daném období. Počet aktivních Om k 31. 12. Počet Om vyřazených z evidence ve sledovaném roce.
Velké Meziříčí	Počet všech řešených případů Om během roku. Počet nových řešených Om případů v roce.
Rosice	Chybí údaje o případech uzavřených v průběhu roku, které nejsou

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	zohledněny ve sloupci 3, není tak jasný přehled o celkovém počtu řešených případů v průběhu roku.
Nové Město na Moravě	Přidat evidenci jiných pomocných spisů.
Cheb	Vložit ještě jeden sloupec u Om i Nom, aby byl zřejmý počet spisů na počátku roku, nové, vyřazené, živé na konci roku, vložit řádek č. j.
Lipník nad Bečvou	Sjednotit terminologii, přihlížet spíše k počtu dětí než k počtu rodin, zejména u rejstříku Om. Toto by mělo také být provázáno na standardy, kdy i zde se hovoří o počtu živých spisů (rodin), přičemž jsou spisy, kde je vedeno více dětí, které jsou v rejstříku Om.
Zábřeh	Pokud důvodem zjišťování počtu spisů je získat přehled o aktuální vytíženosti jednotlivých ORP, pak by se zde měly objevit počty ostatních rodin, se kterými bylo, byť krátkodobě, pracováno.
Mohelnice	Doplnění o další evidenci – evidence dětí mimo § 6 – poradenství apod., nejednotné řazení dětí do evidence – nejednotné výstupy (čísla).

Výhrady k části I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí byly zmiňovány i v rámci expertní skupinové diskuze. Část I. je považována za nepřilíš vypovídající o opravdovém počtu dětí, kterými se daný OSPOD zabývá.

Jeden z komunikačních partnerů k tomu dodává vlastní zkušenost: „*Já mám například pocit, že letos už druhý rok dávám do kolonky poznámka podstatnější (a pro nás více zátěžové) statistické informace než do samotné kolonky... Jeden příklad za všechny. Počet spisů. Jedná se o jeden spis, ale my v něm máme sedm dětí. Sedm individuálních plánů ochrany dítěte. A to je nesmírně zatěžující práce. Zejména když k tomu přistupuje ta sociální pracovnice ne jen v souladu se zákonem, ale v zájmu dětí a v zájmu svého vlastního postupu. To je to, co tam není monitorované, a mně je to hrozně líto vůči mým kolegyním, která léta vedu. Přijde mi to nefér.*“

Komunikační partneři dále uvedli, že tabulka č. I nepostihuje jiné spisy než ty spadající do základní evidence Om a Nom. Proto by rádi tabulku doplnili o třetí řádek „jiné spisy v evidenci OSPOD“.

Komunikační partneři argumentovali, že i u těchto spisů probíhají jednání s rodiči, provádí se šetření v rodinách, vydávají se zprávy. Uvedli: „*V podstatě se dělá všechno úplně stejně, než se vyhodnotí, jestli je to dítě ohrožené dle § 6 nebo ne. Pokud se nezjistí legální důvod, aby řízení pokračovalo, pak se spis archivuje, a pokud ano, spis se formulářem přeřadí do evidence Om.*“

Tabulka č. I byla také označena několika komunikačními partnery za příliš složitou. Jeden z vedoucích odboru sociálních věcí uvedl: „*Já, když to řeknu úplně na rovinu, třeba I. evidovaný počet případů rodin z předchozího roku, evidovaný počet za rok a ke konci roku, mně přijde jako naprosto složitý mechanismus vykazování. Ta informace, kterou z toho někdo dostává, se musí dát vysvětlit jednodušším způsobem a zaevidovat taky jednodušším způsobem.*“

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Vyplňování informací v této tabulce probíhá složitým způsobem a jsou do něj zapojeni všichni pracovníci oddělení. Vedoucí oddělení musí vycházet z rejstříku živých spisů, který si vede každý pracovník sám za sebe, a projít jej. Jak uvedli: „*Jedna věc jsou spisy Om za x let, druhá věc je, s jakými spisy Om pracoval příslušný pracovník v tom daném roce. Na což si každý vede rejstřík živých spisů sám, individuálně. Takže se ručně spočítá, kolik má živých případů Om.*“

V případě tohoto postupu je opět vysoké riziko chyby ze strany lidského faktoru.

Komunikační partneři jednomyslně navrhnou upravit tuto tabulku č. I tak, aby byly položky jednodušší k pochopení i aby se data jednodušeji těžila z rejstříků. Navrhují nové položky „počet případů, s nimiž se ve sledovaném roce pracovalo“, „počet zaevidovaných případů ve sledovaném roce“, „počet zarchivovaných případů v daném roce“.

Část II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí je považována 25 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u tří respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 8: Část výkazu II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Bučovice	Není dostatečně vysvětleno.
Havlíčkův Brod	Nedostatečné vysvětlení, zbytečně složité, nevystihuje to skutečný stav v NRP (např. není nikde zohledněna práce se spisy Nom).
Cheb	Chybí kolonka pro věk 15–18 let, pokud tedy umístíme takovéto dítě, řádek vykazuje chybu. Náš soud svěřuje do PPPD jen formou předběžného opatření, následně vyčkává, pokud možno o PPPD řádným řízením, byť je návrh podán, nerozhoduje, tyto děti zde nikde uvedeny nejsou, protože se neuvádějí, až na základě rozsudku.

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Tabulka č. 9: Považujete část výkazu II. Umíst'ování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Doplnění údaje, zda se jedná o svěřeni dětí do NRP již na základě předběžného opatření, nebo rozhodnutí soudu v „běžném“ řízení.
Rosice	Chybí kategorie 15–18 let.
Havlíčkův Brod	Předávání jednotlivých statistik mezi odděleními MPSV a nezatěžovat tak pracovníky duplicitním vyplňováním totožných údajů (jen v letošním roce už byly vyplněny 3 dotazníky pro různá oddělení MPSV).
Cheb	Doplnit kolonku pro věk 15–18 let. U PPPD vzhledem ke krátkodobé povaze této formy umožnit započítávání umístění i na základě PO.

Všichni respondenti uvedli, že část výkazu **III. Klienti kurátora pro děti a mládež** považují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 10: Považujete část výkazu III. Klienti kurátora pro děti a mládež za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Zábřeh	Neprojevují se klienti, se kterými kurátor spolupracuje, přestože se nejedná o § 6.
Mohelnice	Doplnění o další evidenci – evidence dětí mimo § 6 – poradenství apod. Nejednotné řazení dětí do evidence – nejednotné výstupy (čísla).

Část IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež je považována 25 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u dvou respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu **IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež** nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 11: Část výkazu IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Velké Meziříčí	Přestupky řešené blokově se ke kurátorům ani nedostanou. V případě trestné činnosti by se měly uvádět pouze pravomocně uzavřené případy, ne to, co je dosud v šetření – nutné zdůraznit.
Ivančice	Při vyplňování je nutnost se více zamyslet. Kurátor musí přemýšlet, kdo jsou noví klienti a kdo je řešen dlouhodobě.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 12: Považujete část výkazu IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Evidence nezletilých dětí pobývajících v SVP, ZDVOP.
Velké Meziříčí	Pokud tam musí být, tak konkretizovat, že jde o přestupky ve správním řízení.
Ivančice	Tabulku klienti kurátora a klienti řešení kurátorem sloučit do jedné.
Cheb	Výchovné problémy – velmi široká problematika, možná by bylo vhodné trochu ji rozdělit, např. záškoláctví, zneužívání návykových látek apod.

Část V. **Náhradní péče** je považována 25 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u dvou respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu V. Náhradní péče nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 13: Část výkazu V. Náhradní péče nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu V. Náhradní péče nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Zábřeh	Není úplně jasné, která ORP si započítá „osobu pečující“, pokud má dítě TB jinde.

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 14: Považujete část výkazu V. Náhradní péče za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Cheb	U dětí v PPPD – opět zkreslená data, když se vykazují děti na základě rozsudku, nikoliv již na základě předběžného opatření, viz popis u tabulky II.
Lipník nad Bečvou	Je na zvážení, zda nesledovat i případné žadatele o hostitelskou péči a počty dětí, kterých se hostitelská péče týká. Jedná se o narůstající „agendu“, která není podchycena, a to ani v rejstřících.

Výhrady k části V. Náhradní péče byly zmiňovány i v rámci expertní diskuzní skupiny. Jedna z komunikačních partnerek spatřovala nesoulad v tabulce D, v níž dle jejího mínění nesouhlasí počty nově umístěných dětí a počty dětí umístěných k 31. 12. daného roku.

„Já tady mám od kolegů poznámku k nelogičnosti u dětí umístěných v náhradní péči v zařízení pro péči o děti. Že jsou tam údaje ‚počty dětí umístěných ve sledovaném roce‘ a pak ‚počty dětí umístěných k 31. 12.‘, ono to spolu koliduje. Tam vypadávají děti, které jsou

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

sledované z předchozího roku. Tudiž dostanete nesourodé údaje, které těžko o něčem vypovídají. My tam sledujeme počty dětí v tom roce a pak chceme počty dětí umístěných k 31. 12., tak buď to děláme blbě my, nebo...“

Část VII. A Evidenční údaje je považována 22 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u pěti respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu VII.A Evidenční údaje nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 15: Část výkazu VII.A Evidenční údaje nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu VII.A Evidenční údaje nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Brno	Zadání nejasné, nemůže přinést relevantní data. Je otázkou, k čemu tyto informace slouží, pro koho jsou důležité? Jednoznačně měřitelné jsou rozsudky, které nabyly právní moci, soudem vydaná usnesení o PO.
Břeclav	Z našeho pohledu je evidence příliš podrobná, neviduje se počet návrhů, které pomáhá OSPOD sepsat klientům, a počet intervencí.
Poděbrady	Ne na vše existují rejstříky a ne vše se eviduje, např. počet podaných podnětů (návrhů) na trestní stíhání pro neplnění vyživovací povinnosti a další návrhy k soudu.

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 16: Považujete část výkazu VII.A Evidenční údaje za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Chybí počet šetření v rodinách, školách, zdravotnických zařízeních a jiných subjektech, které tvoří velký podíl práce. Chybí počet zástupců u soudních jednání.
Brno	Pravomocná, ukončená správní řízení, v praxi dochází k duplicitě uvádění případů, soudní řízení trvá i několik let a případ se pořád objevuje ve statistice, takové údaje nemají žádnou vypovídací hodnotu.
Břeclav	Uvádět jen počty návrhů obecně, evidování návrhů, které OSPOD pomáhá sepsat klientům, evidence počtu intervencí, jednání, pohovorů atd. s jednotlivými rodinami, aby byla více přehledná práce s klientem – velký rozdíl náročnosti práce u jednotlivých případů.
Bučovice	Ze strany MPSV není sledována další důležitá a časově náročná činnost pracovníků OSPOD (např. počet soudních jednání, počet šetření, počet účastí při různých komisích, výsleších, dojezdnost k soudům apod.).

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Všichni respondenti uvedli, že část výkazu **VII.B Rozhodovací činnost obecního úřadu** považují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 17: Považujete část výkazu VII.B Rozhodovací činnost obecního úřadu za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Počet zahájených správních řízení a počet ukončených správních řízení.
Brno	Měla by se počítat pouze pravomocně ukončená správní řízení ve sledovaném období.

Část **VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12.** je považována 23 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u jednoho respondenta je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 18: Část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Mladá Boleslav	Mají opravdu vyplňovat pouze KÚ? Proč zasíláno na ORP? My do tabulky vyplňujeme pořádané tábory, je to správné?

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 19: Považujete část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kladno	Přestože zadání je jednoznačné, domníváme se, že by data neměly vyplňovat jednotlivé OSPODy, ale zařízení sama či jejich zřizovatelé. Jedná se o data, která nevycházejí z činnosti OSPOD, a OSPOD je musí od jednotlivých subjektů získávat.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Část IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti je považována 14 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u stejného počtu respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 20: Část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Brno	Nepřehledné, zbytečné, šílené. Není jasně formulované, které případy zahrnout, a které ne. Např. pod výraz „zanedbávané“ dítě lze zahrnout kde co, stejně tak týrané dítě – každý si pod tím představí něco jiného. Případy, které máme uvádět, je třeba jasně zarámovat. Navíc k čemu tabulka v této podobě slouží? Kategorie OZNAMOVATEL či PŘIJATÁ OPATŘENÍ jsou vyloženě tragické! DOPAD NA DÍTĚ rovněž, odpovědi většinou nemají žádný měřitelný podtext, jedná se o odhady a domněnky sociálního pracovníka. K čemu to je? Zahrnout pouze případy, kdy týrající či zneužívající osoba byla pravomocně odsouzena. Zanedbávané děti snad vypustit úplně. Přece každý, kdo neplatí řádně výživné, zanedbává vyživovací povinnost, jak to počítat a měřit? Mnohé děti nemají ve škole pravidelně svačinu, jsou tedy zanedbávané. Nenosí v zimě čepici, je zanedbáváno... Ale jsou i děti, které lezou v pěti letech po čtyřech a místo slov vydávají skřeky – je to stejná kategorie?
Břeclav	Tabulka je příliš rozsáhlá, je třeba ji zjednodušit.
Velké Meziříčí	Opět by mělo být zdůrazněno, aby se uváděly pouze pravomocně uzavřené věci.
Ivančice	Složitě při vyplňování. Hledat v rejstřících a druhému diktovat čárky ke konkrétním řádkům a sloupcům. Co se týká třeba zanedbávání – neplacení výživného, tak se často nedozvíme výsledek – „přijatá opatření“, že byl člověk odsouzen, takže ani nemůžeme vyplnit.
Rosice	Řádky 119–123 – počty případů, kdy bylo zjištěno či prokázáno podezření – nezahrnují se případy nedůvodných podezření, řádky 127–137 – počty zjištěných či prokázaných podezření – bez odkazu na nezapočítávání nedůvodných podezření.
Mladá Boleslav	Mnoho údajů, více možností, pokud je uvedeme, nesouhlasí konečné součty.
Bučovice	Není zřejmé, jak konkrétně tuto část vypisovat, např. oznamovatele, dopad na dítě a přijatá opatření.
Boskovice	Tabulka je zbytečně složitá.
Bystřice nad Pernštejnem	Nepřehlednost tabulky, obtížné vyplňování, špatně strukturovaná.
Konice	Složitost, náročnost na evidenci.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Zábřeh	Myslím si, že tato čísla, např. co se týká počtu zanedbávaných dětí, jsou velmi subjektivní.
---------------	--

Respondenti mohli vyjádřit své návrhy na optimalizaci položky.

Tabulka č. 21: Považujete část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.

Obec III. typu	Návrhy na optimalizaci.
Kuřim	Údaje obsažené v tabulce nemají pro OSPOD větší význam, vyjma počtu dětí. Dopad na dítě nelze ani objektivně definovat.
Bučovice	Měly by být více rozvinuty kolonky v oblasti dopadu na dítě, rovněž více rozvést přijatá opatření. Není konkrétní, co pod některé sloupce uvést, každý má např. pod kolonkou zanedbávání dětí jinou představu.
Bystřice nad Pernštejnem	Chybí řešení situace – převzetí nezl. dítěte druhým rodičem na základě poradenství SPOD.
Cheb	V řádcích dopad na dítě mi vadí, že je uvedena nutnost poskytnutí psychologické pomoci, protože to tak v realu vždy není, mohlo by být jen poskytnutí psychologické pomoci a další kolonka např. poradenství.

Výhrady k části IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti byly zmiňovány i v rámci expertní diskuzní skupiny.

Jedním z nejasných pojmů jsou řádky č. 127–137 souhrnně označené jako oznamovatel. Respondenti často nevidí smysl v zjišťování tohoto údaje („Oznamovatelé... to si myslím, že to je údaj, který pro OSPODy absolutně nemá žádný význam. Prostě jednou to oznámené je a hotovo.“) a také uváděli, že tento pojem je nedostatečně vysvětlen. Například jedna ze zástupkyň obcí III. typu uvedla: „Tady je třeba ‚oznamovatel‘. Oznamovatel na OSPOD, nebo na policii? Nebo když nám to oznámí ta policie? A potřebuju vůbec řešit tyto ukazatele?“

Dalším nejednoznačným ukazatelem jsou řádky č. 152–155a souhrnně nazvané dopad na dítě. Upozorňují na skutečnost, že pracovníci sami se mohou domnívat, že situace na dítě dopady měla, avšak některé nelze posoudit bez odborného posudku. Jedná se např. o posttraumatickou stresovou poruchu.

„Dopady na dítě. Velice těžko se hodnotí posttraumatická stresová porucha, to musí být prokázané ze strany odborníka. Nelze vycházet z hrubého odhadu. Např. v případech domácího násilí, na to bych si bez odborného dohledu netroufl.“

Komunikační partneři mají dále pocit, že tabulka nezachytí všechny případy a výsledná čísla mohou být zkreslená. Jedná se např. o situaci, kdy případ v jednom roce začne a až v dalším roce je přijato nějaké opatření, např. nařízení ústavní výchovy. Problém spočívá pak v tom, že toto dítě se nově do evidence již nedává, a proto mohou být údaje nepřesné.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Dalším příkladem nepřesného zachycení údajů výkazem mohou být případy dětí, které přímo samy nejsou předmětem týrání v rodině, ale některý z jejich příbuzných ano. Tyto děti poté vykazují podobné příznaky, jako by byly samy týrány, avšak do statistiky je zapsat nelze. Příklad uvádí jedna z vedoucích odboru sociálních věcí:

„S čím tady ta tabulka nikdy nepracovala, tak je to, co potvrdí kdekterý, už i začínající psycholog, že máme rodinu s pěti čtyřmi dětmi, tam je otec odsouzen, bude nastupovat do výkonu trestu za domácí násilí páchané na matce ještě v době jejího těhotenství, prostě to jsou děti týrané, které byly přítomny toho, jak tatínek maminku bil. To jsou děcka, která mají obrovské mindráky, skončila v zařízení, tam ten jeden nemluví ve čtyřech letech, prožívá to posttrauma, které si laicky asi tak vydedukujeme, ale to tam vůbec (ve výkazu) není, my tam tyto děti vůbec dát nemůžeme. Protože to není typicky diagnostikované dítě týrané, v tomto případě jsou to dokonce čtyři děti, které si tím prošly a trpí úplně stejně, jako kdyby to trápení bylo pácháno přímo na nich. A takových případů je strašně moc.“

„Rozdělení dětí, jestli jsou přímo týranou osobou, nebo jsou osobou, která tím byla ohrožena? Jenom přítomna tomu týrání. To jsou také důležité věci. My s těmi dětmi pracujeme, přicházíme do kontaktu, děti si opravdu s sebou nesou mindráky celý život. Takže jestli toto má pro společnost něco znamenat, zkoušíme si stále myslet, že ano, když to stále vyplňujeme, tak by to mělo mít asi nějaké hranice a mantinely.“

Část X. **Přestupky a jiné správní delikty** je považována 25 respondenty za srozumitelnou a jednoznačně zadanou, u tří respondentů je tomu naopak.

V případě, že respondenti uvedli, že část výkazu X. Přestupky a jiné správní delikty nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou, mohli uvést, z jakého důvodu mají tento dojem.

Tabulka č. 22: Část výkazu X. Přestupky a jiné správní delikty nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?

Obec III. typu	Část výkazu X. Přestupky a jiné správní delikty nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?
Brno	Zbytečně složité.
Velké Meziříčí	Totéž jako u předchozích.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

V.1.2. Návrhy na úpravu výkazu V 20-01

Respondenti v rámci CAWI šetření mohli uvést další podněty a připomínky k výkazu V 20-01. Nejprve byli dotázáni na doplnění položek – celkem vyjádřilo přání doplnit položky 10 zástupců ORP.

Tabulka č. 23: Náměty na doplnění položek.

Obec III. typu	Náměty na doplnění položek.
Brno	<p>Přidat položky:</p> <ul style="list-style-type: none">• Celkový počet dětí• Počet vytvořených IPOD• Přehodnocení IPOD• Počet uspořádaných případových konferencí• Počet ustanovení kolizním opatrovníkem + opatrovník pro správu jmění• Počet soudních jednání• Počet provedených šetření v terénu• Zástup jiných úřadů u soudních jednání a výsledků• Svěření dětí do péče jiné osoby• Děti umístěné do ZDVOP• Počet dětí odebraných z péče rodičů (PO nebo rozsudek jinam než do ZVOP)• Počet dětí, u nichž byla nařízena ÚV• Zrušení ÚV• Týrané, zneužívané a zanedbávané děti (šetřeno policií)• Omezení, pozastavení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti• Uložení vých. opatření ve správním řízení• Stanovení soudního dohledu• Evidence případů domácího násilí (řešeno policií)• Vykázání ze spoluobydlí• Evidence zásahů v době pohotovosti
Šlapanice	<p>Výkazy jsou sice jednoznačné a pochopitelné, ale nevypovídají o rozsahu a obsahu práce. Převážná část úkonů, které OSPOD vykonává, zcela chybí.</p> <p>Přidat položky:</p> <ul style="list-style-type: none">• Spisy SPO• Počet služebních cest• Počet soudních jednání• Počet pořádaných případových konferencí• Počet zásahů v době pohotovosti

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	Většinu z těchto položek sledujeme v rámci Benchmarkingové iniciativy 2005.
Břeclav	Evidence počtu intervencí, jednání, pohovorů s jednotlivými rodinami, aby byla více přehledná práce s klientem – velký rozdíl náročnosti práce u jednotlivých případů.
Velké Meziříčí	Spíše bych položky odebral. Vždyť je jich více než 100. Komu k čemu takové množství slouží?
Hustopeče	Zavedení pomocné spisové evidence.
Rosice	Přidat položku počty šetření v terénu, případně počty osobních jednání s klienty – údaje dokreslují časovou náročnost výkonu SPOD.
Nové Město na Moravě	Do počtů případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany přidat kolonku rejstřík jiných pomocných spisů.
Bystřice nad Pernštejnem	Projednání případu v případových konferencích (rodinných), zavedení SAS a socioterapií.
Zábřeh	Nevíme, proč výkaz již nesleduje počty dohledů.
Mohelnice	Evidence případových konferencí, zvážení doplňujících kritérií – vzdálenost k soudu, soudní jednání, výslechy?

Někteří účastníci expertní skupinové diskuze také vyjádřili zájem některé položky přidat.

- Přidat položku „počet dětí“, „počet šetření“, počet účastí na soudu“.

„Rozhodně přidat položku počet dětí, počet šetření, počet zástupů u soudu, resp. počet účastí na soudu, to je velký objem práce.“

„Počet dětí. Já to tam budu psát, dokud tam nebude nějaká rubrika, tak to tam velmi významně s vykřičníkem píši. Protože např. teď máme jeden spis, ten má asi 3200 listů, máme osm spisů ve velkých šanonech a prostě je to sedm dětí, sedm IPODů, ale je to jeden spis. Takže v tom řádku 71 máme jednu Omku, ale je to sedm dětí a sedm IPODů, sedm vyhodnocení, navíc jsou to např. děti věkově odlišné, s různými potřebami, s každým se pracuje jinak.“

„My třeba počet dětí potřebujeme k tomu, abychom naplňovali standardy kvality. Jsme zařazeni v jedničce, dvojce, trojce zátěže, s tím každý pracujeme po svém, jsme buďto umírněni nebo jsme uraženi, že jsme zařazeni zrovna v malém stupni, ale dobře, nějak jsme se s tím smířili. Když si to podělíme tím obyčejným vzorečkem, tak nikoho nezajímá ten výsledek. My si podělíme počet dětí, máme 5,5 tisíce dětí, podělíme to 800 nebo 1000, když jsme v prvním stupni zátěže, abychom se uchlácholili, tak si dáme 800, a dá nám to počet pracovníků, který potřebujeme. A my ten počet dětí stejně musíme zjišťovat. To nikoho nezajímá, tady ani nepadá počet dětí v ORP, od 0 do 18 let. Ty my si máme podělit podle stupně zátěže.“

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- **Přidat položku „počet jednání u jiných institucí“.**

„Ještě jednání u jiných institucí. To nejsou jenom jednání u soudu, ale máte jednání na policii, na státním zastupitelství, na přestupkách, výchovné komise.“

- **Přidat položku „počet aktualizací IPOD“.**

„A aktualizace IPOD by mohla být taky zvlášť, protože to je menší nápor než celé vyhodnocení situace a k tomu IPOD nový.“

- **Přidat položku „počet případových konferencí“.**

„S těmi čísly počet dětí, počet spisů, počet úkonů operujeme i v dotacích. To znamená, náš odbor finanční po mně chce zdůvodnění některých věcí a to se prostě dává do poznámek k jednotlivým výkazům, které jdou úplně jinou cestou a to jsou finančního charakteru. Ještě k těm evidenčním údajům, ještě mi tam chybí případové konference.“

„U nás mají případové konference velký smysl, my je využíváme velmi často. Ale je to záběr na celý odbor a celý den je zabítý. V podstatě ne že by tam seděli všichni pracovníci, ale dát dohromady třeba 10–12 lidí odborníků, sesumírovat to s rodinou, dát tomu štábní úroveň včetně zápisu. Protože to zabere spoustu času, tak to do té statistiky taky patří. Je to ze zákona metoda práce sociálních pracovníků, která má obrovskou zátěž.“

- **Přidat položku „počet zásahů v době pohotovosti“.**

„Ve výkazu chybí ‚zásah v době pohotovosti‘. Když tam má být i kontrola dětí ze ZDVOPu, tak my (z MMB) děláme to pro celé Brno. Jsou to děti z různých částí, my si ty informace předáváme. Nevím ale, jak se to má objevit ve výkazu. Je to údaj, u kterého není jasné, kdo to má vykazovat. Jestli ten, kdo výkon dělal, nebo ten, koho dítě je.“

- **Přidat položku „počet spisů vyřazených z evidence“.**

„Mně tam třeba chyběl počet spisů vyřazených z evidence. Taky jsem se s tím prala, jak kolega vykládal. Jenom to pochopit, co vlastně se po nás chce, co se vlastně sleduje... počet živých spisů, nebo kolik jsme jich nově zaevidovali, kolik jsme jich vyřadili. To mi taky zabralo poměrně dlouhý čas a vlastně si myslím, že číslo, které jsem vygenerovala, nikomu nic zásadního neřeklo. Že to nebyl údaj, který by někoho zajímal.“

„Ale pokud to budete dělat takto x let, tak zvyšujete tu chybu. Pokud to nebude jednoduché, že se to přepočítá, a dáte to tam stejně každý rok, tak vám ta chyba bude nabývat. Protože tam 100% vždycky musí být chyba. Když vycházím z toho, co jsem dělal posledně, a vezmu nový stav, tak tam bude vždycky chyba. V jednotkách, ale postupně to bude naskakovat. Jenom tabulka I. se dá udělat jednodušeji.“

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Dále byli respondenti v rámci CAWI šetření dotázáni na úpravu položek – jediný zástupce ORP vyjádřil přání upravit položky. Ostatní zanechali komentáře, že by se položky měly upravit dle jejich návrhů v konkrétních částech výkazu.

Tabulka č. 24: Náměty na úpravu položek.

Obec III. typu	Návrhy na úpravu položek.
Velké Meziříčí	Celkově jsou tabulky statistiky nepřehledné. Měly by být jednotnější, stejné velikosti.

Někteří účastníci expertní skupinové diskuze také vyjádřili zájem některé položky upravit.

- **Rozdělit dohledy na správní a soudní dohled.**

„Ještě bych rozdělila dohledy, jak tady padly. Na soudní dohledy a správní dohledy. Protože správní dohled je 1000x horší než soudní dohled. Tam sice něco napíšeme, musí to být sofistikované, musí to mít úroveň k soudu, ale přece jenom určitým způsobem přenášíme odpovědnost na soud. Ale při správním řízení (a nejenom dohledy, ale veškerá výchovná opatření, zprávy) je to více náročné, nároky na další výstupy jsou vyšší.“

- **Zjednodušit tabulku č. I.**

„Pracovalo se s takovým počtem případů. Počet zaevidovaných případů. Ale ve chvíli, kdy se začnou sčítat případy, které jsou živé, např. evidovaný počet v daném roce, nebo co se zarchivovalo, už nastane problém. Takže to samé, ale zjednodušeji.“

- **Zjednodušit tabulku č. IX.**

„Takže třeba tady u tohoto si myslím, že je to naprosto zbytečné zjišťování, že by tam stačilo čtyři až pět údajů. Dalo by se to napsat mnohem lépe. Tady by stačilo to popsat úplně konkrétně, kolikrát bylo zahájeno trestní stíhání. Protože tady nevíte, jestli se počítá, jestli to už bylo podané, jestli to bylo sdělené.“

„Z mého pohledu by se to dalo udělat na čtyřech řádcích, mělo by to kopírovat strukturu trestního řízení tak, abychom se mohli o něco opřít, a bylo by to. Protože tady nevíte, jestli když to bylo zahájeno, nebo když to běží, nebo v jaké fázi... takže tam je zase moc zkrácení... Co když to odloží, ale dají na přestupkovku? Tak co s tím? Píšeme to tam, nepíšeme? Je tam zase moc variant, takže ta data ve finále nejsou validní.“

„Když to zjednoduší, budou mít validnější výsledky. Je potřeba to přizpůsobit praxi.“

- **V tabulce č. IX rozdělit děti na týrané nebo pouze ohrožené týráním.**

„Rozdělení dětí, jestli jsou přímo týranou osobou, nebo jsou osobou, která tím byla ohrožena? Jenom přítomna tomu týráním. To jsou také důležité věci. My s těmi dětmi

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

pracujeme, přicházíme do kontaktu, děti si opravdu s sebou nesou mindráky celý život. Takže jestli toto má pro společnost něco znamenat, zkoušíme si stále myslet, že ano, když to stále vyplňujeme, tak by to mělo mít asi nějaké hranice a mantinely.“

- **V tabulce č. IX zrušit rozdělení chlapci/dívky.**

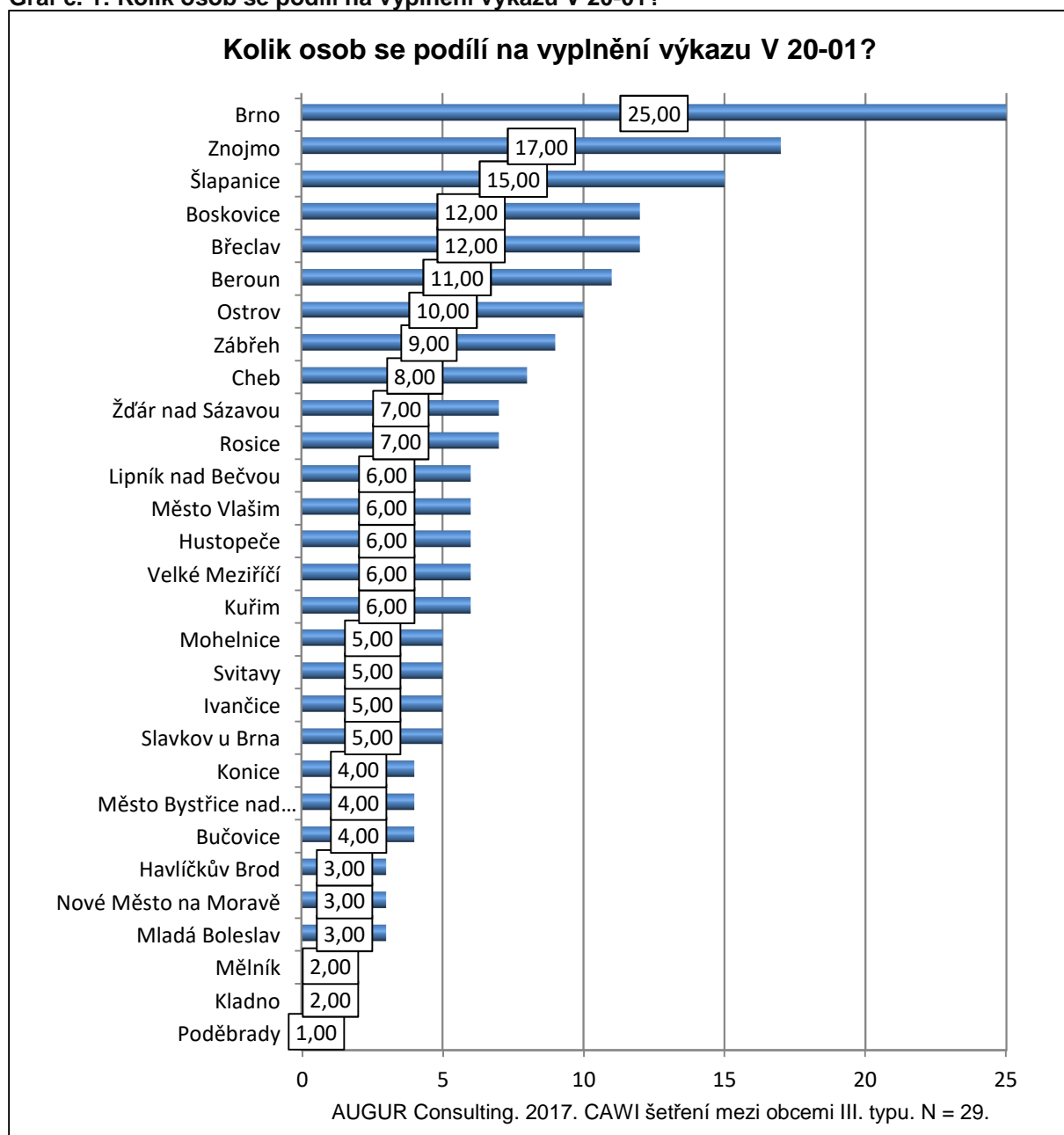
„Že první co, zrušil bych chlapci/dívky, k čemu to je? Další věc – nechat tělesné týrání, psychické týrání, sexuální zneužívání, dětskou pornografii, dětskou prostituci, to by šlo zahrnout i do sexuálního zneužívání. Protože je to forma nějakého zneužívání. Zanedbávání dětí... to je věc, do které spadá i to, že např. rodiče neproplatí alimony. Je to dost široký pojem.“

V.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí – proces stávajícího reportingu dat a vyplňování výkazů v oblasti SPOD

V.2.1. Současná praxe vyplňování výkazu V 20-01

Průměrně se na vyplňování výkazu V 20-01 podílí 7,21 osoby. Nejnižší počet osob se podílí v Poděbradech (1 osoba) a nejvyšší počet v Brně (25 osob). Detailní informace ilustruje následující graf.

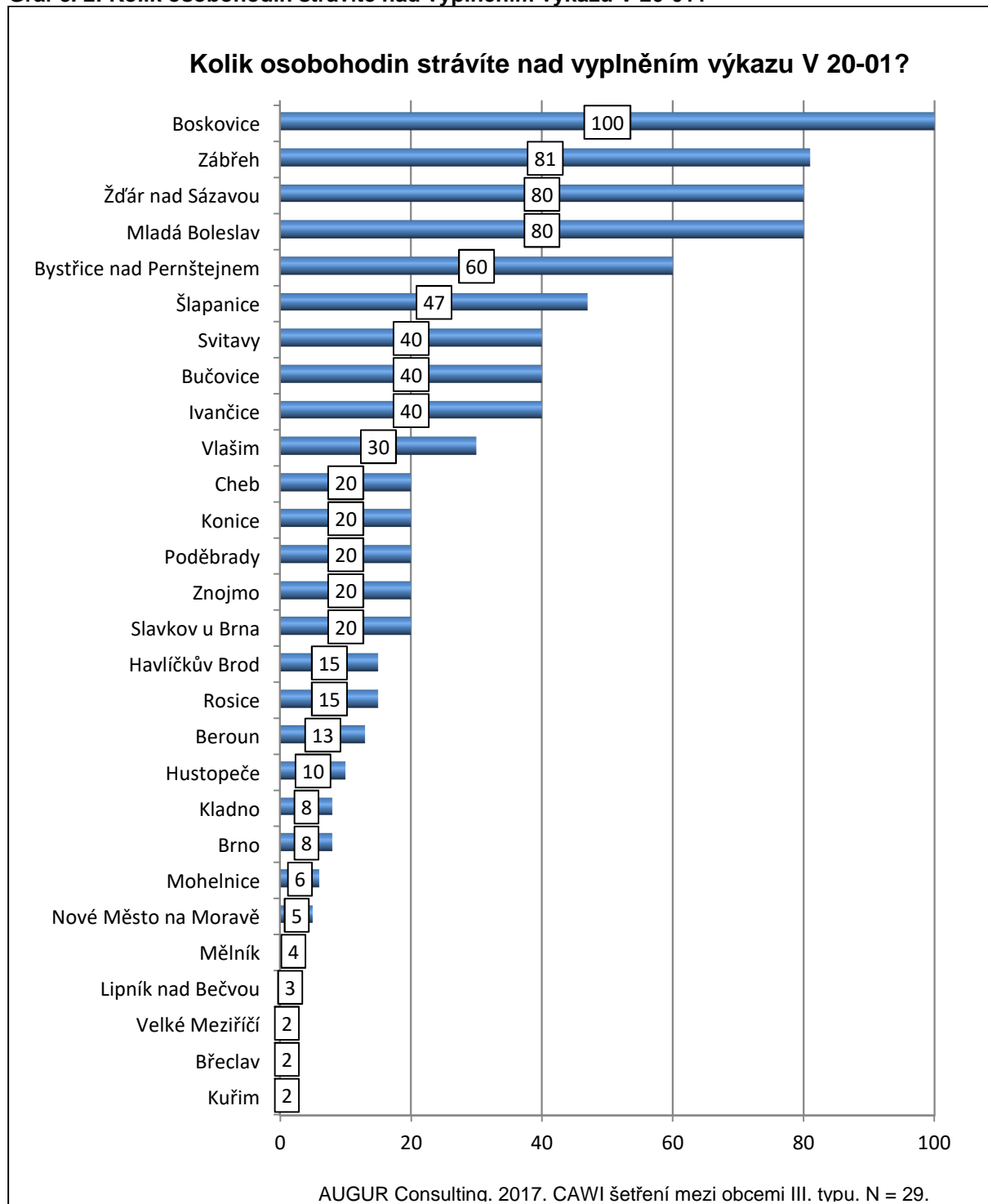
Graf č. 1: Kolik osob se podílí na vyplnění výkazu V 20-01?

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Průměrně stráví pracovníci nad vyplňováním výkazu 28,25 hodiny. Nejnižší počet osobohodin vykazují v Kuřimi (2 osobohodiny) a nejvyšší v Boskovicích (100 osobohodin). Detailní informace ilustruje následující graf.

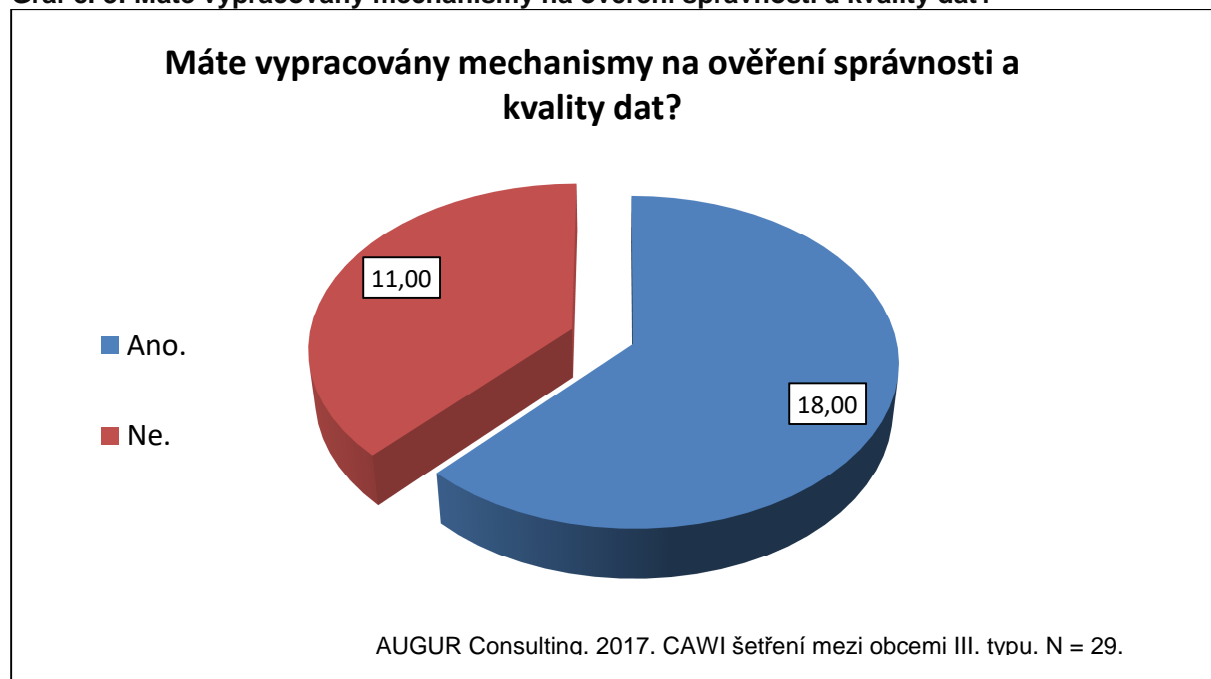
Graf č. 2: Kolik osobohodin strávíte nad vyplněním výkazu V 20-01?

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Celkem jedenáct respondentů uvedlo, že v jejich ORP nemají vypracovány mechanismy na ověření správnosti a kvality vyplňovaných dat. Naopak osmnáct respondentů uvedlo, že tyto mechanismy mají. Mezi tyto mechanismy respondenti počítají zejména porovnání výkazu pro daný rok se statistikou z loňského roku, vypracování kontrolních součtů, porovnání s daty v interním elektronickém systému či kontrolu kolegy.

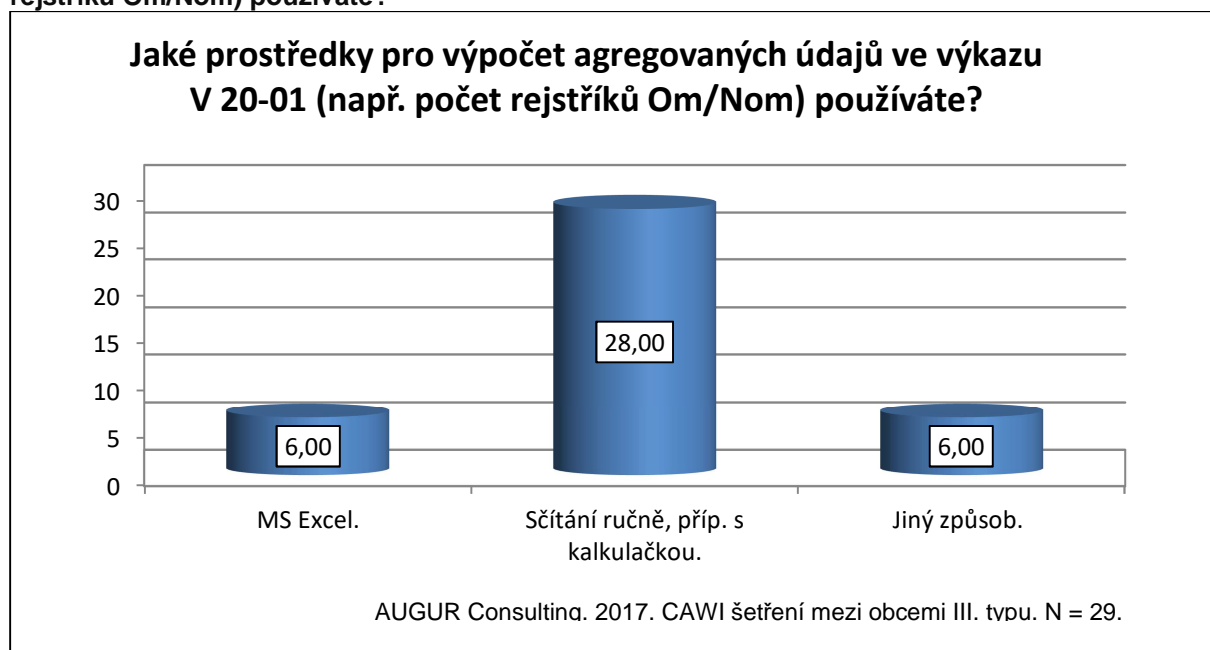
Graf č. 3: Máte vypracovány mechanismy na ověření správnosti a kvality dat?

Většina respondentů uvedla, že výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 vypočítávají ručně (případně s kalkulačkou). Celkem šest respondentů uvedlo, že v jejich ORP využívají pro výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 MS Excel. Stejný počet zástupců ORP uvedl, že volí jiný způsob výpočtu, nejčastěji se jednalo o využití informačního systému či očíslovaných rejstříků.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Graf č. 4: Jaké prostředky pro výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 (např. počet rejstříků Om/Nom) používáte?

Mezi odpovědi „jiný způsob“ patří například „informační systém“, „očíslované rejstříky“.

Na proces a obsah reportingu dat byli dotázáni i zástupci cílové skupiny služeb pověřených výkonem sociálně právní ochrany dětí.

Z odpovědí komunikačních partnerů vyplývá, že nejsou přímými aktéry reportingu dat prostřednictvím výkazu V 20-01. Vykazováním informací o organizacích poskytujících služby v oblasti SPOD (především jejich počty, kapacity a zřizovatel atd.) jsou pověřeny primárně jednotlivé kraje. Jednotlivé kraje tak činí prostřednictvím tabulky VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31.12. ve výkazu V 20-01.

Jednotliví poskytovatelé sociálních služeb, které jsou pověřeny výkonem SPOD, vykonávají svou činnost na základě pověření příslušného kraje a tento zabezpečuje vůči jednotlivým poskytovatelům také kontrolní funkci. Jednotliví komunikační partneři nemají povědomí o výkaznictví, které za ně vůči MPSV vykonává kraj.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

V.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí – obsah stávajícího reportingu dat v oblasti SPOD nad rámec legislativy (ad hoc reporty)

Komunikační partneři se vyjádřili, že ad hoc požadavky dostávají převážně z Ministerstva práce a sociálních věcí.

„To šel na každou ORP dotaz z MPSV. Buď z porady, nebo přijde příkaz na ad hoc požadavek. Ať kraje osloví obce III. typu, ty dodají data, udělá se tabulka a odešle se na ministerstvo.“

V posledních letech se jednalo o požadavky na:

- počty odebraných dětí z péče rodičů (tato položka byla nově včleněna do výkazu V 20-01),
- počty dětí v ústavní výchově do 6 let,
- nezletilí bez doprovodu.

Pracovníci krajského úřadu ještě uvedli, že obdrželi informace, že budou nově sbírána data o těhotných nezletilých matkách v ústavní péči.

Měsíčně je navíc vyplňován souhrnný report Přehled o výplatě státního příspěvku zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc za kalendářní měsíc. To je jediný z ad hoc reportů, který se objevuje opakovaně.

„Tady se vyplňuje, kolik dětí se daný měsíc umístilo, kolik dětí bylo na propustce, kolik financí se vyplatilo, kolik příspěvků nebylo vyplaceno z důvodu zákonných nedostatků. To je taková obrovská tabulka, která je každý měsíc vyplňována ve všech krajích. Protože my jsme plátcí toho státního příspěvku.“

Komunikační partneři dále uvedli, že získávat data pro tyto ad hoc reporty je velmi náročné a rizikové z hlediska chybovosti.

„Takže pokud přijde nějaký další výkaz, který bude kumulovat další data, a nikdo nám o něm neřekne dopředu (což je bolestivá věc veškerého výkaznictví), tak se musí jít do hlav těch lidí (pak ještě musíte mít štěstí, že jsou všichni na stejných pozicích a ještě po celou sledovanou dobu), musí si na to ti lidé vzpomenout a až pak můžeme jít do těch rejstříků. To je rizikový faktor.“

Vedoucí jednotlivých oddělení také vyjádřili frustraci nad tím, že neví, jestli daný údaj bude kumulován i v nadcházejících obdobích. Stejně tak je vnímána neefektivnost tohoto systému zaznamenávání informací.

„A potom co? Bude to příští rok, nebo nebude? Máme na to založit rejstřík? Takže na každý ad hoc požadavek by se měl zřizovat další rejstřík, který není nikde napsaný a používá se jenom ke statistickému šetření. Což je zase důležité si uvědomit. Že každý záznam, který ti pracovníci dělají, prostě žere čas a tady se nám ztrácí ta efektivita, protože se něco opakovaně zaznamenává na stejná místa. Něco musí předcházet, buď spisy nebo rejstříky či pomocné tabulky. A pokud to nemáme, tak je to problém a každé další šetření, i když chce

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

jenom pár těch dat, tak je personálně velmi náročné. Ne na tom oddělení, ne na tom pracovníkovi, ale když si to sečtete celkově!“

Komunikační partneři poté uvedli, že tuto chybovost je potom možné sledovat ve výstupech, které jsou vypracovávány za celou Českou republiku. Jeden z vedoucích sociálního odboru uvedl, že „často potom ještě ty tabulky bylo zajímavé sledovat. Třeba u tabulek odebraných dětí dva roky zpátky. My jsme je vyplnili a zpracovali, vykřičili, všechno nám sedělo v řádcích i ve sloupcích. Pak to ministerstvo zpracovalo a propadlo jim tam asi 1000 dětí.“

„Když si udělají takové ty zajímavosti, tak chodí požadavky na statistiky, kolik je dětí do 3 let v dětském domově, proč tam jsou. Proč nejsou v pěstounské péči. To si dovedu představit. To je důležitá informace. Asi by se tím nadřízené instituce měly zabývat. To je důležité z hlediska ochrany dětí apod. Toto jsou věci, které beru jako samozřejmost. Na to má navazovat, proč je málo dlouhodobých pěstounů. Proč je hodně pěstounů na přechodnou dobu. Tím se nikdo nezabývá. To se nikde ale ve výkazech nevykazuje. Je to podceněná oblast.“

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

V.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí – proces stávajícího reportingu dat v oblasti SPOD nad rámec legislativy

Respondenti byli dotázáni, jaké evidovali v posledním roce ze strany MPSV ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky.

Tabulka č. 25: Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?

Obec III. typu	Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?
Kuřim	Počet dětí odebraných z péče rodičů. Umístění dětí do ZDVOP, DD, VÚ.
Brno	Co se týče statistických dat, žádné.
Šlapanice	Neobdrželi jsme žádné, požadavky jdou prostřednictvím kraje.
Velké Meziříčí	Neobdrželi.
Rosice	Dotazníky a požadavky předané prostřednictvím kraje (viz výše).
Kladno	Některá data požadovaná krajskými úřady jsou požadavky ministerstva, které je přes krajské úřady distribuuje.
Mladá Boleslav	Statistické.
Bučovice	Informace ve věci počtu dětí odebraných z rodin, uzavřených dohod o výkonu PP apod.
Poděbrady	Přehledy o počtu dětí umístěných mimo rodinné prostředí na návrh OSPOD, děti odebrané z péče rodičů.
Beroun	Domnívám se, že žádné.
Boskovice	Přímo z MPSV žádné.
Vlašim	Doplnění k dotaci na výkon agendy SPOD.
Nové Město na Moravě	Neobdrželi.
Bystřice nad Pernštejnem	Oblast NRP.
Žďár nad Sázavou	Vyplňování dotazníků.
Havlíčkův Brod	V souvislosti s rušením DDŠ Chrastava žádosti o podrobné zpracování kazuistiky, mimořádná porada na MPSV o poskytování rozhovorů pracovnící MPSV v oblasti NRP.
Konice	Různé dotazníky – poslední k sociálnímu bydlení.
Ostrov	Viz výše.
Cheb	Nepamatuji se.
Lipník nad Bečvou	Dohody o výkonu pěstounské péče.
Zábřeh	Většinu požadavků dostáváme prostřednictvím krajů, např. počty dětí umístěných do ÚV (nyní již je ve statistickém výkazu) nebo počty nově uzavřených dohod.

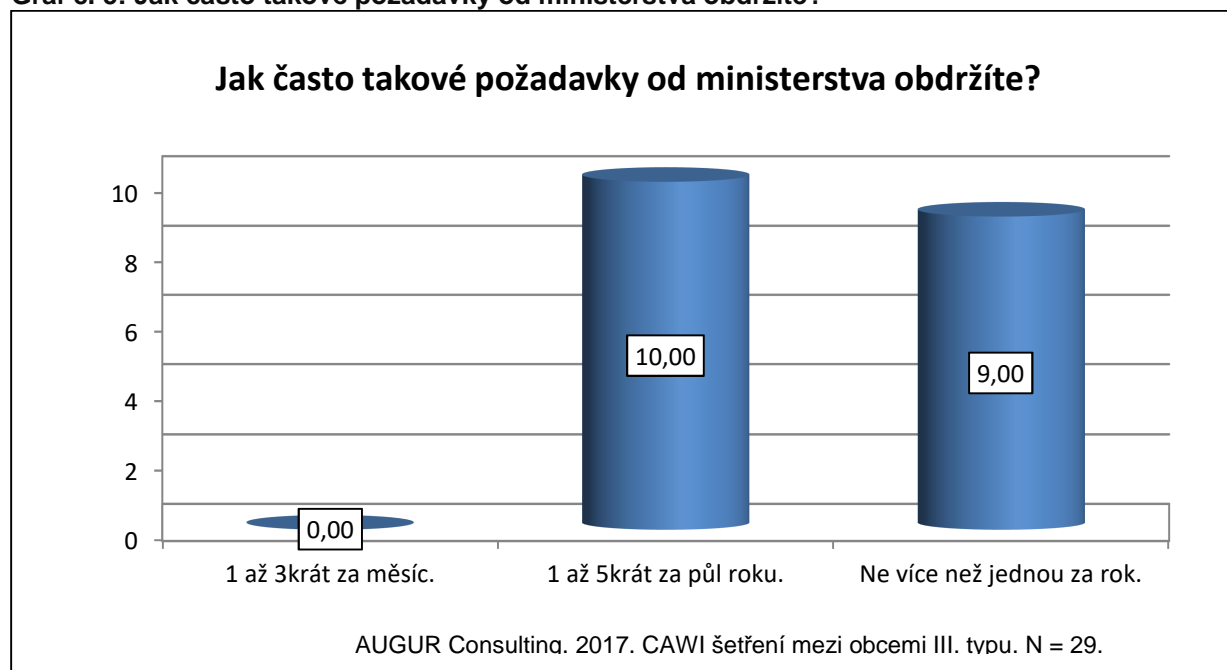
Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Svitavy

Nevzpomínáme si, že by MPSV žádalo přímo náš OSPOD o nějaká data, zpravidla tak činí prostřednictvím KrÚ.

Respondenti byli dotázáni, jak často tyto požadavky ze strany MPSV evidují. Celkem 10 komunikačních partnerů odpovědělo, že MPSV má na jejich ORP ad hoc požadavky jednou až pětkrát za půl roku. Zbýlých devět respondentů uvedlo, že v jejich ORP evidují ad hoc požadavky ne více než jednou za rok.

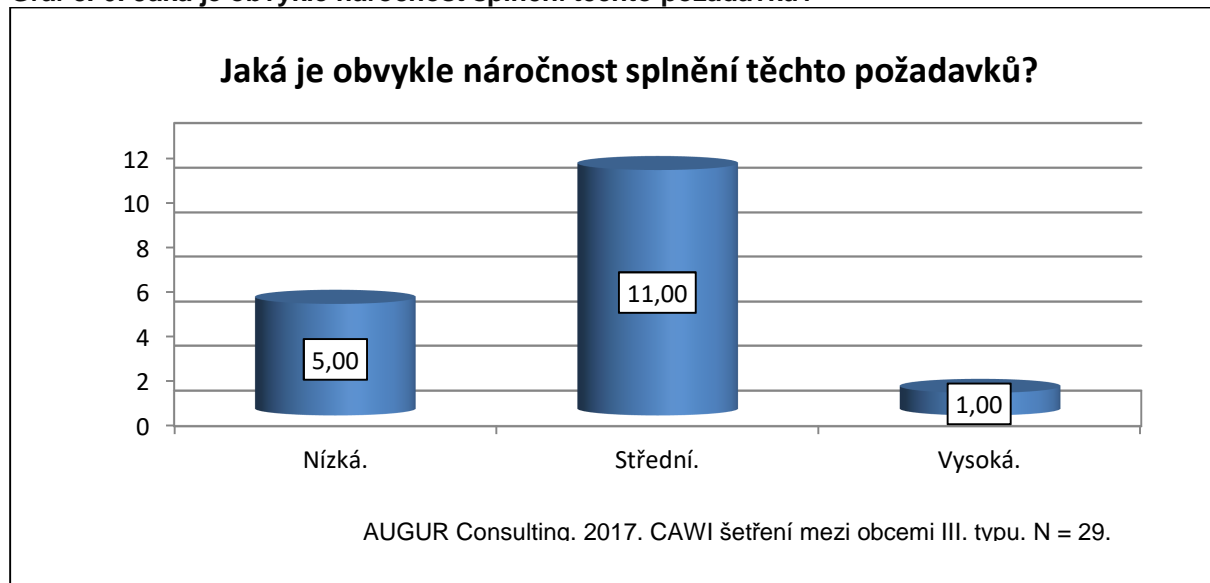
Graf č. 5: Jak často takové požadavky od ministerstva obdržíte?

Respondenti byli dotázáni, jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků. Celkem pět komunikačních partnerů odpovědělo, že náročnost požadavků je nízká. Jako středně náročné hodnotí požadavky celkem 11 zástupců ORP, jako vysoce náročné jeden respondent.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Graf č. 6: Jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků?

Respondenti dostali možnost svou odpověď okomentovat a zhodnotit celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany MPSV.

Tabulka č. 26: Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany MPSV, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.

Obec III. typu	Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany MPSV, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.
Kuřim	Pokud lze poskytovat data pouze jednou ročně a jde o evidenci jednorázovou, neobsahující více různých údajů, nejde o úkony nijak významně náročné.
Brno	Moje zkušenost je taková, že problémy, s nimiž se potýkáme, nikoho nezajímají. Tomu odpovídá i fakt, že ministerstvo nevznáší žádné dotazy, nezjišťuje, co řešíme, čemu musíme čelit, čemu jsme vystaveni, jak se nám (ne)daří naplňovat standardy kvality atd. Pokud projevíme sami nelibost či nespokojenost, naše otázky a podněty zůstávají bez odpovědí, nevyřešeny, odsouzeny k „vyšumění“. Bohužel, vždycky se o nás začnou zajímat až ve chvíli, kdy se stane malér, fatální chyba, průser. To je ale bohužel pozdě. Stejně tak každoročně produkujeme statistická data, která ovšem neslouží ničemu. Nikdo je nezpracuje, nevyhodnotí, nepřijme opatření, nepomůže nám. Děkujeme za váš zájem. Co bude dál?
Rosice	Obvykle jde o údaje, které nelze dohledat z rejstříků ani interní evidence, je nutná spolupráce všech pracovníků a mnohdy dohledávání ve spisové dokumentaci u dotazníkových šetření často požadované informace.
Kladno	Jde o nesledovaná data, která musíme ve spisech zpětně vyhledávat.
Mladá Boleslav	Nedostatek času pro odpověď.
Bučovice	Jedná se o statistické údaje nad rámec běžné pracovní činnosti, jsou zjišťovány

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	během kalendářního roku, většinou v krátké časové dotaci.
Beroun	Domnívám se, že MPSV přenáší své požadavky na KÚ.
Boskovice	V loňském roce jsme žádný požadavek neobdrželi, proto nelze hodnotit celkovou náročnost požadavků.
Vlašim	Jsou to známé, již zjištěné údaje nebo se týkají malého počtu osob.
Bystřice nad Pernštejnem	Zasahuje do plánované pracovní činnosti, časová náročnost, neočekávanost, limitovanost termínem.
Žďár nad Sázavou	Časově náročné
Havlíčkův Brod	Údaje pro sběr dat jsou sice čerpány z činnosti OSPOD, ale sběr dat částečně zasahuje do výkonu práce.
Zábřeh	Jedná se o údaje, které samostatně nesledujeme, ale máme podklady pro jejich zjištění.
Mohelnice	Většinou časová, ot. zdroje informací – konkrétní záznamy, praxe pracovníků.

VI. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MŠMT v oblasti své působnosti zajišťuje sběry a zpracování statistických údajů na základě následujících právních předpisů:

- zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, resp. program statistických zjišťování na příslušný rok (2015, 2016)
 - statistický výkaz Škol (MŠMT) V 11–01 o vysoké škole – sběr dat zajišťuje odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, oddělení statistických výstupů a analýz
 - sběr dat výkazu Škol (MŠMT) V 6–99 o přijímacím řízení na vysoké školy – zajišťuje odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, oddělení statistických výstupů a analýz
 - statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1b–04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích za vysoké školy – sběry dat zajišťuje odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, oddělení metodiky a správy statistického výkaznictví
- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, resp. vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení, ve znění pozdějších předpisů (verze od 1. 9. 2016)
- sběr agregovaných údajů ze škol a školských zařízení regionálního školství – zajišťuje odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, oddělení statistických zjišťování a podpory sběru dat
 - sdružování individuálních údajů z dokumentací škol – zajišťuje odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, oddělení metodiky a správy statistického výkaznictví
- zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, resp. vyhláška č. 277/2016 Sb., o předávání statistických údajů vysokými školami
- vedení SIMS (sdružené informace z matrik studentů vysokých škol) – zajišťuje Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity v Brně

Při sběru individuálních údajů je MŠMT povinno řídit se rovněž zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

VI.1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – obsah a proces stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti SPOD

Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, stanoví zejména povinnosti pro zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a pro střediska výchovné péče.

Zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy musí na základě článku č. 13 vyhlášky č. 364/2005 Sb. za uplynulý školní rok předávat údaje o rozmisťování dětí, příchodech a odchodech z domova či ústavu a o získané kvalifikaci dětí. Za stávající školní rok musí zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy předávat údaje o základní charakteristice dětí, počtech dětí předškolního věku podle pohlaví, počtech dětí plnících povinnou školní docházku podle pohlaví, počtech dětí po ukončení povinné školní docházky podle pohlaví, počtech dětí podle druhu znevýhodnění, které brání v naplnění jejich vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními, přiznaných a poskytovaných podpůrných opatřeních a o počtech dětí podle převažujícího stupně přiznaných podpůrných opatření, počtech dětí podle věkových skupin a podle pohlaví, lůžkové kapacitě zařízení, a evidenčním počtu odborných pracovníků podle kategorií a podle pohlaví.

Toto statistické zjišťování je zajišťováno pomocí výkazu **Z 14-01 Výkaz o zařízení pro výkon ústavní ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. daného roku**⁵. Ke každému výkazu náleží metodický pokyn pro daný rok.

Výkaz vyplňují všechna zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy určená pro děti předškolního věku, děti ve věku povinné školní docházky i pro mládež po skončení povinné školní docházky, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení (dále jen „rejstřík“), tj. dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a diagnostické ústavy. Za každý uvedený typ zařízení se sestavuje samostatný výkaz. Výkaz nevyplňují střediska výchovné péče, která sestavují výkaz Z 34-01, ani zařízení, která jsou déle než jeden rok mimo provoz, ani zařízení nově zřízená, která k 31. 10. daného roku dosud nezahájila činnost.

Zařízení je povinováno zaslat výkaz v elektronické podobě podle pokynů MŠMT do poloviny listopadu daného roku. Následně zašle na vědomí zpracovatelskému místu i výpis dat potvrzený ředitelem zařízení. Zpracovatelským místem je pro zařízení zřizovaná MŠMT přímo MŠMT, pro zařízení zřizovaná krajem, registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi nebo jinou právníkou nebo fyzickou osobou odbor školství krajského úřadu, v Praze odbor školství a mládeže Magistrátu hl. m. Prahy, pro zařízení zřizovaná obcí nebo svazkem obcí odbor školství úřadu obce s rozšířenou působností (podle § 28, odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „školský zákon“). Příslušné zpracovatelské místo poskytne zařízení v případě potřeby metodickou a technickou pomoc.

⁵ Konkrétní formulář je možné stáhnout na webové stránce <http://www.msmt.cz/file/40692/>

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Střediska výchovné péče musí na základě článku č. 20 vyhlášky č. 364/2005 Sb. za uplynulý školní rok předávat údaje o klientech střediska v ambulantním, celodenním a internátním oddělení podle školního zařazení a podle pohlaví, s vyčleněním klientů s cizím státním občanstvím, o důvodech příchodu klienta podle druhu poskytované péče, iniciátorech příchodu klienta podle druhu poskytované péče a aktivitách střediska. Za stávající školní rok je nutné předávat údaje o evidenčním počtu pracovníků podle vybraných profesních kategorií a podle pohlaví, prostorových podmínkách střediska a klientech střediska podle formy poskytované péče a podle pohlaví.

Toto statistické zjišťování je zajišťováno pomocí výkazu **Z 34-01 Výkaz o středisku výchovné péče podle stavu k 30. 9. daného roku**⁶. Ke každému výkazu náleží metodický pokyn pro daný rok.

Výkaz vyplňují všechna střediska výchovné péče, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení. Výkaz nevyplňují zařízení, která jsou déle než jeden rok mimo provoz ani zařízení nově zřízená, která k 30. 9. dosud nezahájila činnost.

Zařízení odešle výkaz v elektronické podobě podle pokynů MŠMT do poloviny října daného roku. Následně zašle na vědomí zpracovatelskému místu i výpis dat potvrzený ředitelem zařízení. Zpracovatelským místem je pro zařízení zřizovaná krajem, registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi nebo jinou právnickou nebo fyzickou osobou odbor školství krajského úřadu, v Praze odbor školství a mládeže Magistrátu hl. m. Prahy, pro zařízení zřizovaná MŠMT je zpracovatelským místem přímo MŠMT (podle § 28, odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „školský zákon“). Příslušné zpracovatelské místo poskytne v případě potřeby zařízení metodickou a technickou pomoc.

Výkazy jsou vyplňovány elektronicky v informačním systému MŠMT pro sběr dat, který je možné nalézt na webové stránce <http://sberdat.uiv.cz/login>. Aktuální data jsou v dispozici ve statistické ročence MŠMT, která je mj. umístěna na www stránkách MŠMT.

Respondentkami polostrukturovaného rozhovoru byly Mgr. Martina Budínská, vedoucí oddělení institucionální výchovy a prevence, a Mgr. Alena Zouplnová.

Z odpovědí komunikačních partnerů vyplynulo, že jednotliví aktéři reportují data z využitím webové aplikace, ve které jsou umístěny všechny náležitosti pro reporting tj. výkazy, metodika, informace pro respondenty atd. Data jsou následně strukturována do jednotlivých sestav – reportů.

Komunikační partneři vyjádřili zájem participovat datovými vstupy na systému IS SPOD MPSV. Pro účely optimálního nastavení formátu i obsahu exportu dat z MŠMT do IS SPOD MPSV bude potřeba kontaktovat vedoucího odboru statistiky Jelen.

Komunikační partneři současně projevili zájem o sdílení dat z MPSV, ale také jiných resortů a institucí, které budou datově do IS SPOD přispívat.

⁶ Konkrétní formulář je možné stáhnout na webové stránce <http://www.msmt.cz/file/40702/>

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Se zajištěním ochrany osobních údajů u reportovaných dat ze strany jednotlivých aktérů nemá MŠMT žádný problém, poněvadž součástí reportingu nejsou individualizovaná data, nýbrž statistické výstupy.

MŠMT kromě výše uvedených pravidelných výkazů identifikuje také některé jiné údaje podle potřeby (např. počty úteků dětí ze zařízení delší než 24 hodin, počty mladistvých, kteří se externě vzdělávají, případně jsou zaměstnáni, mimořádné události atd.). Tato ad hoc pořizovaná data však nejsou přístupná pro širokou veřejnost, slouží k interním potřebám MŠMT.

VII. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ

VII.1. Ministerstvo zdravotnictví – obsah stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti ohrožených dětí

Příloha č. 2 vyhlášky č. 355/2016 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2017, ukládá povinnost MZ provést v rámci Programu statistických zjišťování na rok 2017 prováděných ministerstvy statistické šetření, jehož cílem je získání údajů o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska potřeby a zajištění zdravotní péče a pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva České republiky. Údaje budou využívány pro splnění povinnosti vyplývající z čl. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008 ze dne 16. prosince 2008 o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně navazujících implementačních nařízení, gentlemených dohod a členství České republiky v Evropské unii. Dále budou využívány pro potřeby mezinárodních organizací, zejména Eurostatu, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světové zdravotnické organizace, pro stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení, pro hodnocení zdravotní péče o obyvatelstvo, aktualizaci struktury a kapacitních údajů národního registru poskytovatelů podle § 74 a § 75 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění zákona č. 147/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska systému péče OSPOD pod rezort Ministerstva zdravotnictví spadají zařízení léčebně-preventivní péče – kojenecké ústavy a dětské domovy pro děti do tří let věku. Dále se jedná zejména o praktické lékařství pro děti a dorost a sociální pediatrii. Do kompetence MZ dále patří prevence násilí na dětech, předcházení rizikovému chování mladistvých, užívání návykových látek u dětí a mládeže, prevence kriminality dětí a mladistvých, zdravé a bezpečné životní prostředí pro děti, odstranění nejhorších forem dětské práce, podpora rodin se zdravotně postiženými dětmi apod.

Statistické šetření týkající se této oblasti je zajišťováno pomocí výkazu **A (MZ) 1-01 Roční výkaz o činnosti ZZ**. Tyto výkazy jsou specializované dle jednotlivých lékařských oborů⁷.

Údaje o ohrožených dětech je možné najít ve výkazech:

- **A (MZ) 1-01: Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410)**
- **A (MZ) 1-01: AT – návykové nemoci (A013)**
- **A (MZ) 1-01: Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430)**

⁷ Konkrétní formuláře je možné stáhnout na webové stránce <http://www.uzis.cz/vykazy/vykazy-rok-2017>

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- **A (MZ) 1-01: Praktický lékař pro děti a dorost (A041)**
- **A (MZ) 1-01: Záchytná stanice (A476)**

Výkaz A (MZ) 1-01: Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410) vyplňuje samostatně každý dětský domov pro děti do 3 let věku a dětské centrum, u všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele.

Výkaz A (MZ) 1-01: Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410) kumuluje údaje:

- o počtech míst v dětských domovech pro děti do 3 let věku a v dětských centrech k 31. 12. daného roku,
- o počtech přijatých dětí a důvodu jejich pobytu při přijetí a před propuštěním (zdravotní, sociální či kombinace),
- o počtech dětí přijatých na základě souhlasu rodičů / předběžná opatření / nařízení ústavní výchovy,
- o počtech propuštěných dětí,
- o počtech zemřelých dětí,
- o počtech dětí v dětských domovech pro děti do 3 let věku a v dětských centrech k 31. 12. daného roku,
- o počtech dětí ve věkových kategoriích 0–2 měsíce, 3–5 měsíců, 6–11 měsíců, 1 rok a více propuštěných:
 - do péče vlastní rodiny,
 - do dětského domova,
 - do domova pro osoby se zdravotním postižením,
 - do NRP – osvojení či do mezinárodního osvojení (pro nezám / se souhlasem rodičů / pro zbavení rodičovských práv),
- o počtech přijatých matek před porodem či jiných průvodců dítěte,
- o statním občanství přijatých dětí,
- o počtech dětí se speciálními potřebami,
- o počtech dětí s postižením tělesným, s postižením duševním, s postižením smyslovým, s postižením kombinovaným, chronicky nemocných a o počtech dětí matek se závislostí na návykových látkách,
- o počtech dětí romských,
- o počtech dětí týraných.

Výkaz A (MZ) 1-01: AT – návykové nemoci (A013) vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení/pracoviště psychiatrie, ambulantní oddělení/pracoviště AT, sexuologie, gerontopsychiatrie včetně ambulantních částí nemocnic, zařízení poskytující parciální hospitalizaci (stacionáře), zařízení krizové intervence, pracoviště drogové závislosti a ambulantní pracoviště psychiatrické léčebny (zpravodajská jednotka, dále ZJ). Vyplňování se týká všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Výkaz A (MZ) 1-01: AT – návykové nemoci (A013) kumuluje údaje:

- o počtech ošetření a vyšetření ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech léčených pacientů ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech léčených pacientů v substituční léčbě závislosti na opioidech či opiátech ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech léčených pacientů s diagnózou sebepoškození ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech léčených pacientů ve sledovaném roce ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let s následujícími diagnózami:
 - organické duševní poruchy (F00–F09), z toho demence u Alzheimerovy nemoci (F00) a ostatní demence (F01–F03),
 - poruchy vyvolané alkoholem (F10),
 - poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami (F11–F19),
 - schizofrenie (F20–F29),
 - afektivní poruchy (F30–F39),
 - neurotické poruchy (F40–F59), z toho poruchy příjmu potravy (F50) a sexuální dysfunkce (F52),
 - poruchy osobnosti (F60–F63, F68–F69), z toho patologické hráčství (F63.0),
 - sexuální poruchy/deviace (F64–F66),
 - mentální retardace (F70–F79),
 - vývojové poruchy v dětství a adolescenci (F80–F98),
 - neurčená duševní porucha (F99),
 - neplodnost (N46, N97),
 - vývojové poruchy mužských pohlavních orgánů (Q53–Q55),
- o počtech pacientů/pacientek se základní diagnózou F10–F19 ve sledovaném roce ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let s rozdělením dle užívané psychoaktivní látky
 - alkohol,
 - opiáty a opioidy – celkem; z toho: heroin, buprenorfin neindikovaně, metadon neindikovaně či substituční látka (metadon nebo buprenorfin) indikovaně,
 - kanabinoidy,
 - sedativa, hypnotika – celkem; z toho: barbituráty či benzodiazepiny,
 - kokain,
 - ostatní stimulantia – celkem; z toho: metamfetamin (pervitin),
 - halucinogeny,
 - prchavá rozpustidla,
 - kombinace drog; z toho: opiátu a metamfetaminu (s nebo bez dalších drog), opiátu a dalších drog bez metamfetaminu, metamfetaminu a dalších drog bez opiátu či substituční látka (metadon nebo buprenorfin) indikovaně,
 - tabák,
 - jiné,
 - drogy – celkem.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Výkaz A (MZ) 1-01: Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430) vyplňuje samostatně každé krizové centrum (zdravotnické zařízení, kód 465), každý dětský stacionář (zdravotnické zařízení, kód 431), každý stacionář pro dospělé (zdravotnické zařízení, kód 460), každý psychoterapeutický stacionář (zdravotnické zařízení, kód 461), každá komunitní psychiatrická sestra a každé další dětské zařízení (zdravotnické zařízení, kód 450). Výkaz vyplňují i stacionáře, které nejsou vyčleněny jako samostatné zařízení a mají kód oddělení 83. Vyplňování se týká všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele.

A (MZ) 1-01: Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430) kumuluje údaje:

- o počtech pacientů ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech přijatých pacientů ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let,
- o počtech návštěv sociálního pracovníka,
- o počtech prvních ošetření ve sledovaném roce ve věkové skupině 0–14 let a 15–19 let s následujícími diagnózami:
 - organické duševní poruchy (F00–F09),
 - poruchy vyvolané alkoholem (F10),
 - poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami (F11–F19),
 - schizofrenie (F20–F29),
 - afektivní poruchy (F30–F39),
 - neurotické poruchy (F40–F59); z toho: sexuální dysfunkce (F52),
 - poruchy osobnosti (F60–F63, F68–F69); z toho: patologické hráčství (F63.0),
 - sexuální poruchy/deviace (F64–F66),
 - mentální retardace (F70–F79),
 - vývojové poruchy v dětství a adolescenci (F80–F98),
 - neurčená duševní porucha (F99),
 - neplodnost (N46, N97),
 - vývojové poruchy mužských pohlavních orgánů (Q53–Q55).

Výkaz A (MZ) 1-01: Praktický lékař pro děti a dorost (A041) vyplňuje každá ambulantní ordinace (oddělení, pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost. Vyplňování se týká všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele. Výkaz A (MZ) 1-01: Praktický lékař pro děti a dorost (A041) kumuluje údaje o počtech dětí a dorostu zneužívající návykové látky (F10–F19).

Výkaz A (MZ) 1-01: Záchytná stanice (A476) vyplňuje samostatně každý poskytovatel záchytné stanice. Vyplňování se týká všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele. Výkaz A (MZ) 1-01: Záchytná stanice (A476) kumuluje údaje o počtech léčených pacientů (zachycení) ve věkové kategorii 0–19 let z důvodu intoxikace alkoholem či jinou psychoaktivní látkou.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

VII.2. Ministerstvo zdravotnictví – proces stávajícího reportingu dat a výkazů v oblasti ohrožených dětí

Zpravodajské jednotky obdrží v prosinci daného roku oslovovací dopis z Ministerstva zdravotnictví s žádostí o spolupráci ve věci zajištění vyplnění statistických výkazů Ministerstva zdravotnictví na příslušný rok.

Předání dat je možné pouze elektronicky prostřednictvím webové aplikace – centrálního úložiště výkazů (CÚV), která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV.

Pro předání dat do CÚV je nutné přihlášení do registrů rezortu zdravotnictví na základě „žádosti o přístup do registrů NZIS“.

Lhůta k poskytnutí údajů zpravodajskou jednotkou je určena do 15 dnů po skončení sledovaného období.

Statistického šetření pomocí výkazu **A (MZ) 1-01 Roční výkaz o činnosti ZZ** se účastnilo v roce 2015 celkem 31 188 zdravotnických zařízení (celkový počet zdravotnických zařízení v ČR k 31. 12. 2015).

Počet zpravodajských jednotek, do jejichž kompetence spadají mj. i ohrožené děti, je však rozhodně nižší.

V roce 2015 vyplnilo **A (MZ) 1-01: Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410)** celkem 31 zpravodajských jednotek. Celková response byla 100 %. Z většiny se jedná o dětské domovy, výjimku tvoří jedno dětské centrum.

V roce 2015 vyplnilo **A (MZ) 1-01: Záchytné stanice (A476)** celkem 18 zpravodajských jednotek.

V roce 2015 vyplnilo výkaz **A (MZ) 1-01: Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430)** celkem 22 zpravodajských jednotek.

V roce 2015 vyplnilo **A (MZ) 1-01: Praktický lékař pro děti a dorost (A041)** celkem 1 922 zpravodajských jednotek. Celková response byla 90,7 %.

Respondentem polostrukturovaného rozhovoru byl Ing. Langhammer, vedoucí odboru správy dat Ústavu zdravotnických informací a statistik. Komunikační partner uvedl, že spolupráci se nebrání, průnik dat mezi resorty by byl z jeho pohledu jistě žádoucí.

Spatřuje však základní bariéru v legislativě, která explicitně vymezuje, jaká data kumulují jednotlivé resorty ze strany konkrétních aktérů, v jaké podobě je sledují, vyhodnocují, archivují a prezentují. Komunikační partner doporučuje, aby MPSV řešilo prvoplánově změnu legislativy.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Odbor správy dat UZIS vytváří podporu jednotlivým aktérům reportingu dat tzn., vytváří manuál pro reporting dat, metodiku, formuláře pro reporting dat apod. V této souvislosti bude v budoucnu potřeba kontaktovat za účelem navázání konkrétní spolupráce na sdílení dat, za předpokladu, že to legislativa bude umožňovat, oficiálně Ústav zdravotnických informací a statistiky jako instituci. Následně budou do procesu zapojeni i další odbory UZIS např. Odbor analýzy dat, který vede RNDr. Jiří Jarkovský.

Komunikační partner Ing. Langhammer vyjádřil obavu sdílení konkrétních dat (případů), z důvodu ochrany osobních údajů. Je vysoce pravděpodobné, že sdílet bude možné pouze data agregovaná nebo data ve zcela anonymizované podobě. Myšlenku na sdílení dat všech zainteresovaných resortů v oblasti SPOD pod hlavičkou MPSV v rámci IS SPOD vnímá velmi pozitivně.

VIII. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI

Sběr statistických dat z oblasti soudů upravuje Sbírka instrukcí a sdělení Ministerstva spravedlnosti ČR, č.j. 68/2011-OD-ST, o statistickém sledování v resortu justice – agendy soudů. V současnosti neexistuje propojení mezi daty sbíranými Ministerstvem práce a sociálních věcí v oblasti SPOD a Ministerstvem spravedlnosti. Údaje o konkrétních případech v obou systémech není možné spárovat.

Respondentem polostrukturovaného rozhovoru byl Bc. David Pánek, vedoucí oddělení statistiky. Komunikační partner uvedl, že Ministerstvo spravedlnosti stanoví vnitřní informační systém pro potřeby statistického sledování a předává soudům a státním zastupitelstvím **vzory výkazů a statistických listů** včetně návodů pro jejich vyplňování. Výkazy jsou vypočítávány v programu SLAV (Statistické listy a výkaznictví) ze zdrojových dat odesílaných soudy a státními zastupitelstvy, která se průběžně vyznačují do informačních systémů. Výkazy a statistické listy jsou shromažďovány v datovém skladu.

Statistické listy jsou anonymní. U opatrovnických listů je uveden rok narození dítěte, u trestních listů je uvedena pouze např. národnost, resp. informace, za pomoci kterých nelze identifikovat osobu. Statistický list je vytvářen pro každý případ, může však např. obsahovat rozhodnutí o více dětech současně. Data jsou sbírána v rámci jednotlivých okresů, příp. krajů. Ročně jsou vyhotoveny desetitisíce statistických listů.

Soudy a státní zastupitelství odpovídají za správné zpracování dat. Soudy a Ministerstvo spravedlnosti kontrolují průběžně správnost výkazů a statistický listů. Krajské soudy kontrolují správnost výkazů a statistických listů prověrkami, a to porovnáním vyznačených údajů s obsahem spisu.

V případě soudů se jedná o následující statistické listy:

- statistický list trestní,
- statistický list pro civilní a správní agendu,
- statistický list pro opatrovnickou agendu,
- statistický list pro insolventní řízení,
- statistický list pro věci s cizím prvkem v trestní agendě,
- hlášení o rozvodu.

Statistický list pro opatrovnickou agendu pro rok 2016 se skládá z několika samostatných výkazů. Jedná se o⁸:

- Přehled o průběhu řízení v opatrovnických věcech
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne rozhodnutí soudu I. stupně do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku

⁸ Konkrétní formuláře je možné stáhnout na webové stránce <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- Přehled o prům. délkách řízení ode dne právní moci rozhodnutí o povolení obnovy řízení nebo zrušení rozhodnutí pro zmatečnost, případně dovolání, kasační stížnosti a nález Ústavního soudu do dne právní moci nového rozh. ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne původního nápadu věci do dne právní moci nového rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku (celková délka řízení ve věci)
- Přehled rozhodování o výši výživného
- Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet věcí
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle předmětu a výsledku – počet věcí
- Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet práv
- Přehled o délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle soudů - počet věcí
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne podání odvolání do dne předložení odvolacímu soudu ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne předložení odvolacímu soudu do dne vydání rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne rozhodnutí soudu I. stupně ve dnech podle předmětu a výsledku

V rámci **Přehledu o průběhu řízení v opatrovnických věcech** jsou zjišťovány:

- způsob zahájení (návrhem, po zrušení rozhodnutí pro zmatečnost, povolení obnovy, po zrušení nálezem Ústavního soudu, po vyhovění dovolání, bez návrhu)
- zdali bylo podáno odvolání,
- jaký byl výsledek odvolacího řízení
- zdali bylo nařízeno setkání s mediátorem,
- zdali došlo k schválení mediační dohody.

V rámci **Přehledu o průměrných délkách řízení ode dne rozhodnutí soudu I. stupně do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku** je zjišťována v oblasti SPOD především délka řízení ode dne rozhodnutí soudu I. stupně do dne právní moci v oblasti:

- opatrovnictví (jmenován soukromý opatrovník, jmenován veřejný opatrovník, jmenován kolizní opatrovník, jmenován zvláštní opatrovník pro správu jmění, přiznána odměna opatrovníkovi, odvolán opatrovník, jiný výsledek),
- svěřeneckých fondů (jmenování a odvolávání svěřenského správce, jmenování osoby oprávněné dohlížet na správu, uložení nebo zakázání svěřenskému správci určitého jednání, pověření osoby zahájením nebo vedením řízení v zájmu fondu, zrušení fondu, nahrazení účelu fondu, změna statutu fondu, převod majetku)

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- povolení uzavřít manželství a určení a popření rodičovství (určení a popření mateřství, určení a popření otcovství)
- osvojení (předání dítěte do péče před osvojením, určení, zda je třeba souhlasu rodičů k osvojení, vydání dítěte rodičům, kteří odvolali souhlas s osvojením, osvojení nezletilého, utajení osvojení, nařízení dohledu nad úspěšností osvojení, odtajnění utajeného osvojení)
- péče o nezletilé (určení jména a příjmení, první rozhodnutí i další rozhodnutí o péči, rozhodnutí o péči v případě nedohody rodiče a osoby, jíž přísluší péče nebo ochrana, první rozhodnutí i další rozhodnutí o výživě, povinnost platit výživné zvýšena nebo snížena, úpravy styku, rodičovská odpovědnost, poručenství, opatrovnictví, předání, navrácení, zastupování, péče o jmění)
- ústavní výchovy a jiných výchovných opatření (ústavní výchova, svěření do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, výchovná opatření, ochranná výchova, opatření podle ZSVM)
- pěstounské péče a předpěstounské péče, určení data narození, přiznání svéprávnosti, přivolení souhlasu a odvolání zákonného zástupce k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, přivolení soudu v pracovních záležitostech nezletilého zaměstnance, otevření zdravotnické dokumentace k utajovanému porodu, souhlas s poskytnutím specifické zdravotní služby aj.

Průměrnou délku řízení ve stejných kategoriích sleduje i Přehled o průměrných délkách řízení ode dne právní moci rozhodnutí o povolení obnovy řízení nebo zrušení rozhodnutí pro zmatečnost, případně dovolání a nálezu Ústavního soudu do dne právní moci nového rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku; Přehled o průměrných délkách řízení ode dne původního nápadu věci do dne právní moci nového rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku; Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku; Přehled o průměrných délkách řízení ode dne podání odvolání do dne předložení odvolacímu soudu ve dnech podle předmětu a výsledku; Přehled o průměrných délkách řízení ode dne předložení odvolacímu soudu do dne vydání rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku a Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne rozhodnutí soudu I. stupně ve dnech podle předmětu a výsledku.

Ve stejné struktuře jsou sbírány i informace o počtech spisů v rámci Přehledu o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet věcí, Přehledu o délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle předmětu a výsledku – počet věcí a Přehledu o délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle soudů - počet věcí.

V rámci **Přehledu o rozhodování o výši výživného** jsou zjišťovány počty rozhodnutí, průměrná výše čistého příjmu povinného, průměrný počet dalších vyživovacích povinností povinného. V návaznosti na věk (do 5 let, 6 – 10 let, 11 – 14 let, 15 – 18 let) je potom zjišťována průměrná výše určeného výživného, průměrný podíl určeného výživného na výši čistých příjmů povinného, počet. V těchto kategoriích jsou poté zjišťovány následující údaje:

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- První rozhodnutí o výživě dítěte – celkem
- Povinnost platit výživné stanovena – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Pro případ rozvodu povinnost stanovena – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Další rozhodnutí o výživě dítěte – celkem
- Povinnost platit výživné zvýšena – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Povinnost platit výživné snížena – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Povinnost platit výživné stanovena – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Povinnost platit výživné ponechána v dosavadní výši – celkem (Z toho: matce, otci, oběma rodičům, jiné fyzické osobě než rodiči)
- Povinnost složit peněžitou částku pro výživné splatné v budoucnu stanovena (§ 918 NOZ)

Státní zastupitelství vyhotovují v oblasti SPOD tyto statistické listy⁹:

- V(MS)-014 Výkaz o agendě netrestní - rejstřík NZC
- V(MS)-017 Výkaz o agendě dozoru nad výkonem ústavní nebo ochranné výchovy
- V(MS)-103 Výkaz o pohybu trestní agendy ve věcech mladistvých u okresních soudů
- V(MS)-104 Výkaz o pohybu trestní agendy ve věcech mladistvých u krajských soudů
- V(MS)-110 Výkaz o pohybu agendy odvolání v trestních věcech mladistvých

V rámci **V(MS)-014 Výkazu o agendě netrestní - rejstřík NZC** jsou zjišťovány počty případů, které nebyly vyřízeny v minulém období, nově vznikly (z toho: na podnět matky, na podnět otce, na podnět ostatní, na opakované podněty), obživly, byly vyřízeny aj.

V rámci **V(MS)-017 Výkazu o agendě dozoru nad výkonem ústavní nebo ochranné výchovy** jsou zjišťovány počty případů, které nebyly vyřízeny v minulém období, nově vznikly, obživly, byly vyřízeny (z toho: návrhem, příkazem, nařízením, pokynem, stanoviskem, odložením, jinak), nebyly vyřízeny (z toho: nad 2 měsíce) aj.

V rámci **V(MS)-103 Výkazu o pohybu trestní agendy ve věcech mladistvých u okresních soudů** jsou zjišťovány počty osob i počty spisů:

- které nebyly vyřízeny v minulém období,
- které obživly (z toho: odpory proti trestnímu příkazu, podmíněné zastavení se neosvědčilo, pravomocný odsuzující rozsudek proti uprchlému byl zrušen poté, co odsouzený podal návrh na zrušení (§ 306a odst. 2 tr. ř.), opětovné předložení

⁹ Konkrétní formuláře je možné stáhnout na webové stránce <http://cslav.justice.cz/InfoData/vykazy-soudu-a-statnich-zastupitelstvi.html>

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- státním zástupcem, nový návrh na schválení dohody o vině a trestu, povolena obnova řízení, na základě dovolání - nové projednání věci, na základě stížnosti pro porušení zákona - nové projednání věci, na základě rozhodnutí Ústavního soudu - nové projednání věci, podán návrh na obnovu řízení),
- nově vznikly (z toho: obžaloba, návrhy na potrestání, návrh na schválení dohody o vině a trestu, z toho samosoudcovská agenda (z řádku 15 až 17), návrh na uznání a výkon cizozemského rozhodnutí, nový zápis věci (původní rejstřík uzavřen - §161a odst. 5 VKŘ)),
 - byly vyřízeny (z toho: rozsudkem (v trestním řízení uznáním viny), rozsudkem (schválená dohoda o vině a trestu), rozsudkem na uznání a výkon cizozemského rozhodnutí, trestním příkazem, narovnáním, podmíněným zastavením, předložením věci k rozhodnutí o příslušnosti, aj.), byly vyřízeny v časovém úseku (do 3 měsíců, přes 3 měsíce do 6 měsíců, přes 6 měsíců do 1 roku, přes 1 rok do 2 let, přes 2 roky do 5 let, přes 5 let do 7 let, přes 7 let),
 - nebyly vyřízeny (z toho: nerealizován příkaz k zatčení (včetně EZR a MZR), přerušeno, návrh na uznání a výkon cizozemského rozhodnutí, návrh na obnovu řízení),
 - nenastoupené tresty a trestní opatření odnětí svobody,
 - ostatní výkony rozhodnutí ve věcech trestních,
 - promlčení výkonu trestu a osvědčení ze zákona,
 - výkon zabezpečovacích detencí,
 - příkazy k zatčení a zatýkácí rozkazy (z toho: realizováno, vydáno, nerealizováno, zrušeno).

Stejně údaje jsou zjišťovány v rámci výkazu **V(MS)-110 Výkaz o pohybu agendy odvolání v trestních věcech mladistvých** jsou zjišťovány počty osob i počty spisů:

- které nebyly vyřízeny v minulém období,
- které obžily (z toho: na základě dovolání - nové projednání věci, na základě stížnosti pro porušení zákona – nové projednání věci, na základě rozhodnutí Ústavního soudu – nové projednání věci),
- byly zapsány do rejstříků,
- nově vznikly (z toho: nový zápis věci (původní rejstřík uzavřen - § 161a odst. 6 VKŘ)),
- byly vyřízeny (z toho: potvrzeno, změněno, zrušeno a vráceno soudu, zrušeno a vráceno státnímu zástupci, jinak),
- byly vyřízeny v časovém úseku (z toho: do 3 měsíců, přes 3 měsíce do 6 měsíců, přes 6 měsíců do 1 roku, přes 1 rok),
- nebyly vyřízeny (z toho: do 3 měsíců, přes 3 měsíce do 6 měsíců, přes 6 měsíců do 1 roku, přes 1 rok).

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Probační a mediační služba (dále jen PMS) je organizační složkou státu v gesci Ministerstva spravedlnosti. V souladu se zákonem č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě, ve znění pozdějších předpisů, věnuje zvláštní péči mladistvým obviněným a obviněným ve věku blízkém mladistvým, přispívá k ochraně práv osob poškozených trestnou činností a ke koordinaci sociálních a terapeutických programů práce s obviněnými, zejména jde-li o mladistvé a uživatele omamných a psychotropních látek. Při výkonu své funkce úzce spolupracuje s orgány, kterým přísluší podle zvláštního zákona výkon sociálně právní ochrany dětí.

Respondentem polostrukturovaného rozhovoru byla Mgr. Kamila Špejrová, vedoucí oddělení pro koncepční, analytické a metodické činnosti.

Probační a mediační služba eviduje data ze své činnosti v elektronickém informačním systému Lotus Notes. Tento IS se dělí na jednotlivé moduly, např. modul spisová služba, probační a mediační rejstřík a další. Údaje o klientech jsou individualizované. Součástí karty klienta jsou osobní údaje, kontakty na rodinu, údaje o trestné činnosti, příp. o oběti, informace o dohledu probačního úředníka, o rozhodnutí soudu a další související informace včetně písemností.

Z geografického hlediska data odpovídají soudním okresům a krajům. Ochrana osobních údajů je zajištěna mj. elektronickým zabezpečením systému. Při shromažďování dat a jejich archivaci je postupováno na základě schválené metodiky. Ustanoveny jsou současně i kontrolní mechanismy, včetně pozice analytika, který kontroluje logickou správnost dat. U písemností je kvalita zpracování zajišťována pomocí metodických kontrol.

Elektronický informační systém Lotus Notes je z hlediska současných potřeb výkaznictví zastaralý a disponuje malou kapacitou. Do budoucna by měl být nahrazen informačním systémem E-justice sdíleným v rámci celého resortu Ministerstva spravedlnosti.

Podle vyjádření komunikačního partnera z Probační a mediační služby by byla možnost sdílení dat z nového statistického monitorovacího systému v oblasti SPOD pro činnost PMS přínosná, např. pokud by bylo umožněno nahlížení do aktuálních spisů klientů, včetně kontaktů na pracovníka OSPOD. Tento proces by však podle názoru komunikačního partnera zcela neeliminovat nutnost dále osobně situaci klienta s pracovníkem OSPOD konzultovat.

Systém včasné intervence je meziresortní projekt, jehož cílem je prevence rizika kriminálního vývoje dětí a mladistvých nebo jeho pokračování, ochrana dětí před trestnou činností, před týráním, zneužíváním a zanedbáváním a humanizace a debyrokratizace práce s dětským klientem a jeho rodinou.¹⁰

¹⁰ Zdroj textu: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality -oddělení prevence kriminality a vnitřní bezpečnosti. Prevence kriminality v ČR. <http://www.prevencekriminality.cz/> (online), 2017 (cit. 18. 9. 2017). Dostupné z: <http://www.prevencekriminality.cz/projekty/overene-projekty-upr/system-vcasne-intervence/system-vcasne-intervence-55cs.html> Upraveno.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

SVI staví na třech principech – na týmové spolupráci subjektů, které s ohroženými dětmi a jejich rodinami přicházejí do kontaktu a pracují s nimi (tzv. Týmy pro mládež), na vzájemně provázaných nápravných opatřeních, která směřují k resocializaci dětského klienta, jeho nejbližšího sociálního prostředí a na jednotném informačním prostředí, které umožňuje rychlý přenos informací, komunikaci, kontrolu nad činnostmi jednotlivých subjektů, vedení spisové dokumentace orgánů sociálně-právní ochrany atp.

Prvním a stěžejním je Tým pro mládež, který v základní podobě existuje na úrovni obce s rozšířenou působností (případně jako společný tým pro více obcí s rozšířenou působností na území jednoho okresu). Je složený ze zástupců obce-obcí (orgány sociálně-právní ochrany dětí, obecní policie), Probační a mediační služby ČR, Policie ČR, soudu, státního zastupitelství, okresního školského metodika prevence, případně zástupce neziskových organizací. Jeho členy mohou být zástupci dalších relevantních subjektů péče o ohrožené a rizikové děti, a to podle místních potřeb a podmínek.

Tým nastavuje efektivní spolupráci a komunikaci a vytváří společnou strategii práce s rizikovými a ohroženými dětmi v lokalitě. Ze své činnosti se zodpovídá Řídicímu výboru SVI.

Druhým pilířem je Informační systém SVI. Je ve správě orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) dané obce s rozšířenou působností (nebo obcí) a umožňuje mu (jim) vést komplexní evidenci a spisovou dokumentaci ohrožených a rizikových dětí v rozsahu, který předepisuje příslušná instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí. Jeho zásadní přidanou hodnotou je, že všechny subjekty zapojené v dané lokalitě do projektu SVI, mohou do tohoto systému elektronickou cestou zasílat informace, přičemž základní subjekty (Policie ČR, Probační a mediační služba ČR, soud, státní zastupitelství, obecní policie) mohou v režimu řízeném příslušným OSPOD informace také čerpat (sdílet tzv. „přímo od stolu“).

Třetím pilířem je efektivně nastavený a používaný souhrn praktických opatření, aktivit a programů, jehož prostřednictvím probíhá samotná práce s ohroženými a rizikovými dětmi a jejich rodinami. Sem patří jak opatření a nástroje, kterými disponují jednotlivé instituce (zejména OSPOD, Probační a mediační služba ČR, soud, státní zastupitelství) podle příslušných zákonů, tak aktivity a programy, které jsou v lokalitě k dispozici (případně se vytvoří) podle místních potřeb, podmínek a možností (ve školách, neziskových organizacích, u poskytovatelů sociálních služeb, apod.).

Řídicí výbor SVI je složený z představitelů (statutárních zástupců) základních zapojených subjektů (obce, Policie ČR, Probační a mediační služby ČR, soudu a státního zastupitelství). Řídí projekt SVI v dané lokalitě (správním obvodu obce nebo obcí s rozšířenou působností), na základě podkladů Týmu pro mládež určuje společnou strategii práce s ohroženými a rizikovými dětmi a vytváří zejména svým pracovníkům a dalším zapojeným subjektům podmínky pro její realizaci.

IX. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MINISTERSTVA VNITRA

Rezort vnitra se v rámci své působnosti zaměřuje na problematiku odhalování, vyšetřování a objasňování trestné činnosti dětí a páchané na dětech, na koncepční a metodickou činnost v oblasti prevence trestné činnosti dětí a páchané na dětech, na vytváření informačního systému včasné intervence, informačních systémů v oblasti prevence kriminality a problematiku dětí-cizinců bez doprovodu.

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, do jehož kompetence spadá problematika trestné činnosti páchané na dětech a nezletilých, disponuje důležitými statistickými daty v rámci této problematiky.

Respondenty polostrukturovaného rozhovoru byly JUDr. Michal Barbořík, Vedoucí oddělení preventivních programů, dobrovolnické služby a lidských práv, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, a Mgr. Markéta Kalousková z Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování.

Komunikační partneři uvedli, že data jsou od roku 2016 shromažďována v rámci Evidence trestního řízení Policie ČR (ETR), která navazuje na Evidenčně statistický systém kriminality (ESSK), jenž vznikl v 70. letech 20. století. Systém statistických výstupů je podle komunikačních partnerů stále v procesu tvorby, neboť v současné podobě neodpovídá potřebám policie ani společnosti. V rámci Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování vznikl v letošním roce odbor věcných gescí a statistik, který má sběr statistických dat dále optimalizovat.

V nynějším systému policie sleduje trestné činy a objekt napadení, nikoliv však oběti jako takové. V systému je uvedeno, zda objektem trestného činu je muž, žena či skupina osob. V případě jednotlivce (muže či ženy) se sleduje:

- tzv. taktické hledisko, např. zda objektem napadení byla podnapilá osoba apod.,
- sociální hledisko, resp. sociální postavení objektu napadení.

U skupin osob nelze rozlišovat pohlaví a věk.

Nově je dle názoru komunikačních partnerů třeba sledovat jak skutky a pachatele, tak oběti a současně zda se případně jedná o oběť zvláště zranitelnou, např. dítě či seniora.

Ve statistikách dále dochází k některým nejasnostem, např. v případě, pokud se trestněprávní kvalifikace mění a věc je odložena. Odložení dětští pachatelé nejsou evidováni.

Sběr dat Policie ČR je realizován ve specifickém územním členění, resp. za tzv. policejní okrsky, příp. za nejnižší geografické policejní jednotky, tzv. místní obvody. Toto územní členění Policie ČR však nekoresponduje se správními obvody ORP a neseď ani hranice policejních obvodů a okrsků s hranicemi bývalých správních okresů. Pro účely srovnání je možné použít pouze krajské členění, i zde je však třeba počítat s menší mírou nepřesností, danou např. častými přesuny menšího počtu obcí v rámci krajů.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Ve srovnání s Policií ČR jednotlivé rezorty, včetně MPSV, sledují v rámci agendy sociálně-právní ochrany dětí odlišné ukazatele, v odlišných časových periodách či v rozdílném územním rozlišení.

V systému evidence případů v úrovni jednotlivých obcí III typu, případně Statutárních měst hraje svou nezastupitelnou roli také **Policie ČR a městské policie**.

Pro identifikaci způsobu evidence jednotlivých případů a přenos informací směrem k pracovištím SPOD, jsme uskutečnili empirické aktivity v rámci obce Velké Meziříčí. **Formou řízeného rozhovoru byly identifikovány odpovědi vedoucího Městské policie Velké Meziříčí Ing. Petra Dvořáka a pracovníka SPOD Velké Meziříčí Mgr. Bronislava Strnada.**

Z analýzy odpovědí komunikačních partnerů je zřejmé, že existuje provázanost v přenosu informací mezi MP a pracovištěm SPOD ve Velkém Meziříčí o jednotlivých případech přestupků dětí a mladistvých.

Z hlediska konkrétních případů lze rozlišovat tři typy přestupků:

1. Přestupek kde figuruje dítě a mladistvý jako pachatel přestupku.
2. Přestupek kde dítě nebo mladistvý nefiguruje jako pachatel, je pouze přítomen přestupku např. v domácnosti.
3. Přestupek je řešen např. blokovou pokutou přímo v terénu.

Ad 1) V případě prvního typu, je pracovník SPOD automaticky účastníkem přestupkového řízení.

Ad 2) Ve druhém případě může pracovník SPOD identifikovat přestupek v interním systému Města Velké Meziříčí (systém VERA), ve kterém jsou evidovány všechny přestupky, i ty, ve kterých děti nebo mladiství nepůsobí. Pracovník SPOD však není účastníkem přestupkového řízení.

Ad 3) Ve třetím případě je SPOD o přestupku informován na základě interní ústní dohody ze strany pracovníka MP a nebo je možné, přestupek dohledat v interním systému Města Velké Meziříčí (systém VERA), ve kterém jsou evidovány všechny přestupky.

V případě Policie ČR funguje systém včasné intervence, kdy je Policie ČR povinována sdělovat případy ve, kterých figurují děti a mladiství pracovištím SPOD.

Způsob evidování případů:

1. Případy přestupků jsou evidovány v interním systému MěÚ Velké Meziříčí VERA.
2. V návaznosti na Zákon č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jsou jednotlivé případy evidovány v centrální Evidenci přestupků. Do centrální Evidence přestupků jsou zaváděny všechny případy přestupků majetkové povahy, přestupky v oblasti veřejného pořádku i občanského soužití jednotlivými aktéry tj.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Policie ČR, městské policie a správní orgány. Centrální systém má výhodu v možnosti sledování recidivy dětí a mladistvých a to na úrovni celé republiky.

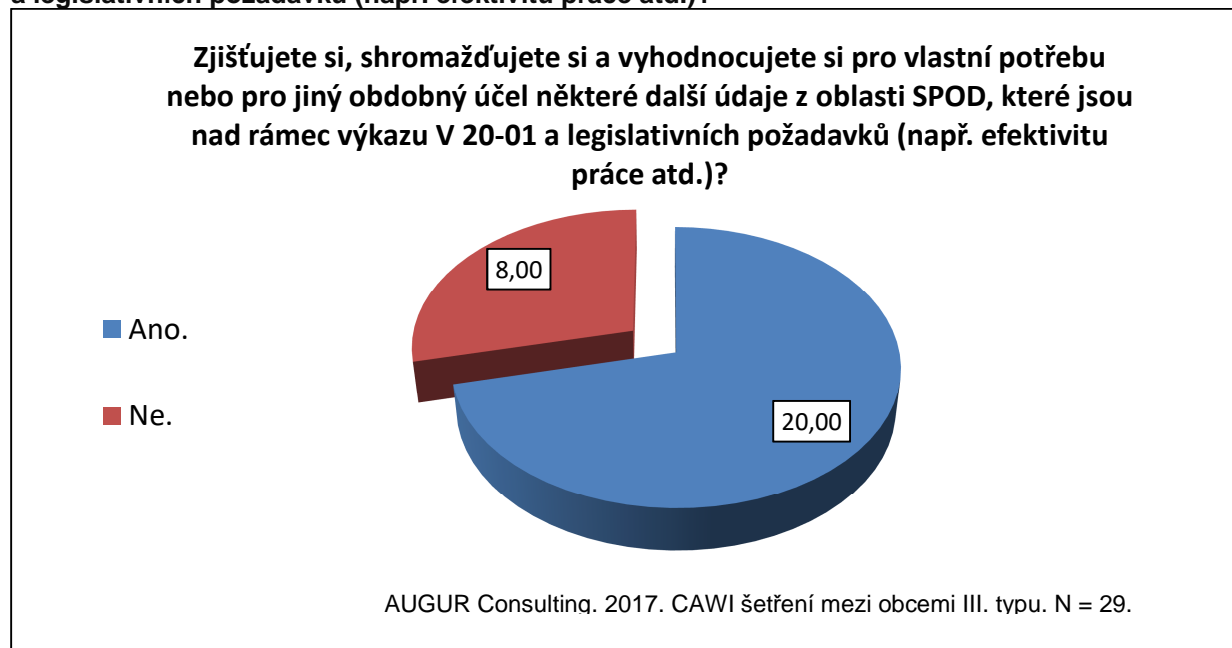
Z pohledu vedoucího MP je nadbytečné evidovat ze strany MP, ale i Policie ČR jednotlivé případy přestupků sekundárně i do nově připravovaného IS SPOD. Jako vhodnější se jeví varianta migrace dat z centrálního systému evidence přestupků MV do systému IS SPOD. Samozřejmě, že by navrhované řešení muselo mít oporu v legislativě.

X. SOUČASNÝ ZPŮSOB SBĚRU A VYHODNOCOVÁNÍ DAT V SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI MIMO DIKCI MINISTERSTEV

X.1.1. Iniciativa ze strany obce III. typu

Respondenti byli dále dotázáni, zdali oni sami zjišťují, shromažďují a vyhodnocují nějaké údaje z oblasti SPOD, které jsou nad rámec výkazu V 20-01 a legislativních požadavků. Celkem 20 komunikačních partnerů z obcí III. typu uvedlo, že si nějaké údaje pro vlastní potřebu zjišťují, shromažďují nebo vyhodnocují. Celkem osm obcí III. typu uvedlo, že si žádné údaje nad rámec výkazu V 20-01 a legislativních požadavků neshromažďuje. Graficky výsledky znázorňuje následující graf.

Graf č. 7: Zjišťujete si, shromažďujete si a vyhodnocujete si pro vlastní potřebu nebo pro jiný obdobný účel některé další údaje z oblasti SPOD, které jsou nad rámec výkazu V 20-01 a legislativních požadavků (např. efektivitu práce atd.)?

Respondenti dostali možnost svou odpověď okomentovat. Odpovědi vyčerpávajícím způsobem dokumentuje tabulka č. 26.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Tabulka č. 27: O jaké údaje se jedná?

Obec III. typu	O jaké údaje se jedná?	Za jakým účelem je shromažďujete?	Jakým způsobem je vyhodnocujete?
Kuřim	Benchmarkingová iniciativa 2005 – sběr dat pro porovnání údajů a výstupů mezi jednotlivými ORP.	-	-
Brno	V době migrační krize byl zjišťován počet případů.	-	-
Šlapanice	Spisy SPO, počet služebních cest, počet soudních jednání, počet námi pořádaných případových konferencí, počet zásahů v době pohotovosti, počet realizovaných preventivních přednášek na školách	pro Benchmarkingovou iniciativu 2005, pro svou potřebu – např. vyhodnocování vytíženosti pracovníků	Adresná tabulka zachycující práci jednotlivých pracovníků, kniha.
Břeclav	Minimálně 1x za půl roku kontrola počtu případů u jednotlivých pracovníků.	Vyplývá ze standardů.	Ručně.
Velké Meziříčí	Různé dle potřeby. Např. s kým doposud dítě vyrůstalo, jaké legální či nelegální drogy užívá, zda navštěvuje ve volném čase nějaké organizované kroužky.	Pro vlastní hodnocení i např. pro informace zastupitelstvu.	-
Hustopeče	Sociální šetření.	-	-
Rosice	Počty intervencí (šetření v terénu, jednání u jiných institucí, jednání s klienty).	Potřebné personální zajištění – zjištění časové náročnosti agendy.	Každý pracovník si tyto údaje eviduje, na základě zjištění průměrné časové náročnosti těchto činností ve vztahu k dalším povinnostem je mj. posuzována potřeba personálního zajištění agendy
Kladno	Krom již evidovaných dat ve výkazu MPSV ještě evidujeme počet pořádaných případových konferencí, počet zásahů v rámci pohotovostní služby OSPOD, mimo pracovní dobu, celkový počet sociálních šetření, celkový počet soudních jednání.	Pro potřeby Benchmarkingové iniciativy 2005 VCVS ČR, ve které je náš úřad zapojen.	Dodaná data ze zapojených obcí Benchmarkingová iniciativa zpracuje, porovná a vyhodnotí a výsledky postoupí tajemníkům obcí.

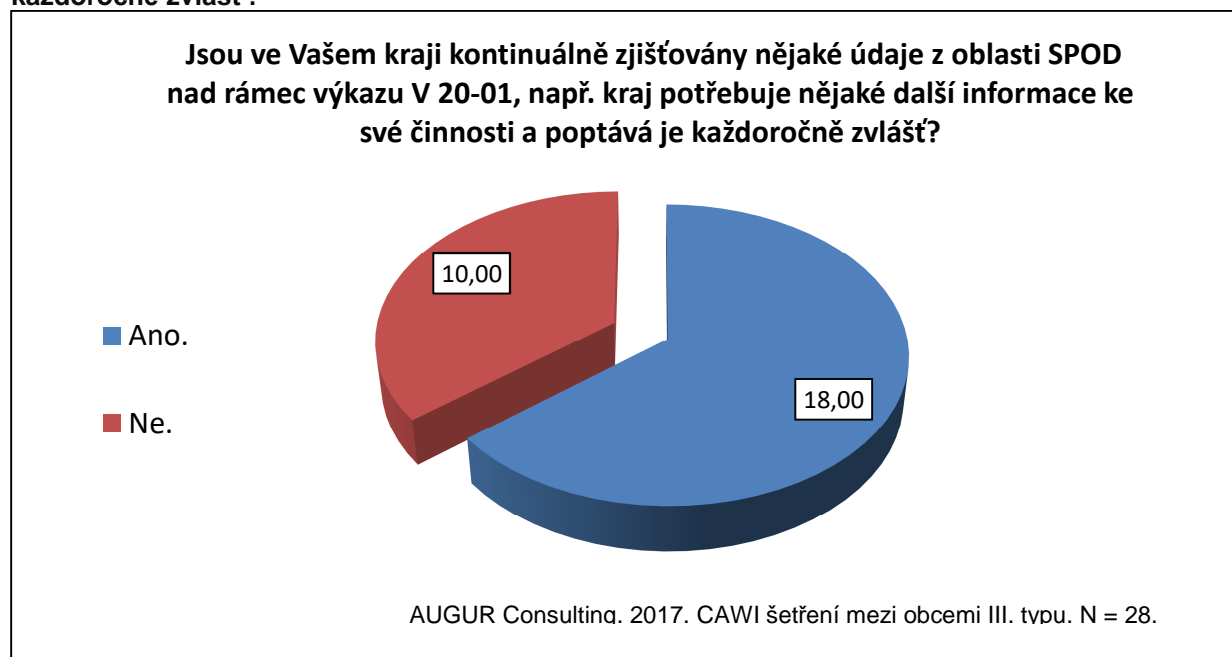
Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Mladá Boleslav	Kniha šetření v terénu, kalendář s termíny jednání u soudů, PČR atd.	Přehlednosti výkonu SPOD a pro statistické údaje.	Počty na jednotlivé pracovníky, pro statistiku apod.
Poděbrady	PPPD	-	-
Beroun	Počet živých spisů jednotlivých pracovníků.	Lepší organizace práce.	Ruční počítání.
Boskovice	Čtvrtletně sledujeme výkon státní správy.	Podáváme informaci o výkonu státní správy pro RM.	Vyhodnocováním dochází k porovnávání statistických údajů.
Vlašim	Počet rodin, se kterými sociální pracovník pracuje v daném období.		
Žďár nad Sázavou	Upřesňující údaje a průběžný sběr dat o ZDVOP, SVP, pěstounské péči a pod.	Informace podá KU.	Průběžným sčítáním a pomocnou evidencí.
Konice	Vytíženost pracovníků.	Standardy kvality – nepřekročení povoleného počtu spisů na zaměstnance.	Sčítání spisů v tabulce.
Cheb	Počet případů na každého pracovníka.	S ohledem na standardy.	Nesplňujeme personální standard, protože je málo pracovníků.
Zábřeh	Počty rozšířených vyhodnocení. Počet Om, ve kterých je vypracován IPOD. Počty jednání, šetření, zpráv a soudních jednání.	Kontrola dodržování standardů a vytíženosti jednotlivých pracovníků.	Porovnáváním vytíženosti jednotlivých pracovníků.
Svitavy	Vzdělávání pěstounů.	Zjišťování cen v místě obvyklých.	Porovnáním nabídek jednotlivých poskytovatelů.
Mohelnice	Průběžně aktuální počty živých spisů (proměnlivost během roku), případové konference, krizová intervence, vyhocené situace, prevence.	Efektivita práce, optimální rozdělení činností, naplnění standardů kvality SPOD.	

X.1.2. Iniciativa ze strany krajských úřadů

Respondenti byli dotázáni, zdali jsou v jejich kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, např. kraj potřebuje nějaké další informace ke své činnosti a poptává je každoročně zvlášť. Celkem 18 respondentů uvedlo, že jejich kraj tato data poptává, 10 respondentů uvedlo, že jejich kraj žádná data nad rámec výkazu V 20-01 nepoptává. Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 8: Jsou ve Vašem kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, např. kraj potřebuje nějaké další informace ke své činnosti a poptává je každoročně zvlášť?

Respondenti dostali možnost svou odpověď okomentovat. Všechny odpovědi vyčerpávajícím způsobem dokumentuje tabulka č. 27.

Tabulka č. 28: Jsou ve Vašem kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, o jaké údaje se jedná?

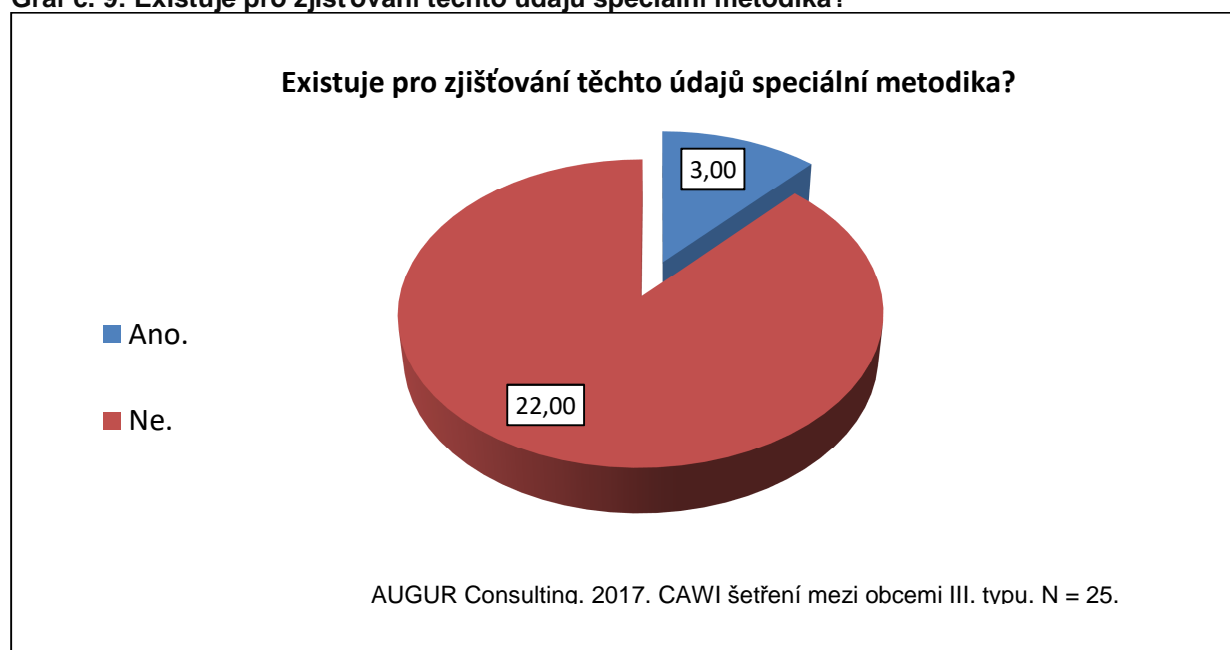
Obec III. typu	Jsou ve Vašem kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, o jaké údaje se jedná?
Kuřim	Počet dětí ve ZDVOP a DD zejména mladších 3 let.
Brno	V době kulminující migrační krize byl výjimečně zjišťován počet případů.
Poděbrady	Informace ohledně počtu dohod o výkonu pěstounské péče.
Vlašim	Přehled počtů odebraných dětí z péče rodičů za kalendářní rok – zjišťováno bylo: kdo podal návrh, do jaké formy péče byly děti svěřeny a zda jejich rodiny byly v hmotné nouzi.
Konice	Tabulka odebrané děti.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Ostrov	Ne, pokud něco dodatečně nezjišťuje MPSV.
Cheb	Benchmarking, výkaz odebraných dětí.
Svitavy	Poskytování sociálně-právního poradenství rodinám dětí, které nejsou v evidenci.

Respondenti byli dotázáni, zdali pro tato zjišťování v jejich kraji existuje speciální metodika pro vyplňování těchto údajů. Pouze tři respondenti uvedli, že v jejich kraji tato metodika existuje. Zbýlých 22 respondentů uvedlo, že v jejich kraji metodika pro vyplňování ad hoc reportů není vytvořena.

Graf č. 9: Existuje pro zjišťování těchto údajů speciální metodika?

Respondenti dostali možnost svou odpověď okomentovat. Všechny odpovědi vyčerpávajícím způsobem dokumentuje tabulka č. 28.

Tabulka č. 29: Komentář k otázce „Existuje pro zjišťování těchto údajů speciální metodika?“

Obec III. typu	Komentář k otázce „Existuje pro zjišťování těchto údajů speciální metodika?“
Boskovice	K požadavkům kraje jsou vždy uvedeny konkrétní pokyny.
Nové Město na Moravě	Krajská metodika.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Respondenti byli dotázáni, jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky obdrželi v posledním roce ze strany kraje. Všechny odpovědi vyčerpávajícím způsobem dokumentuje tabulka č. 29.

Tabulka č. 30: Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?

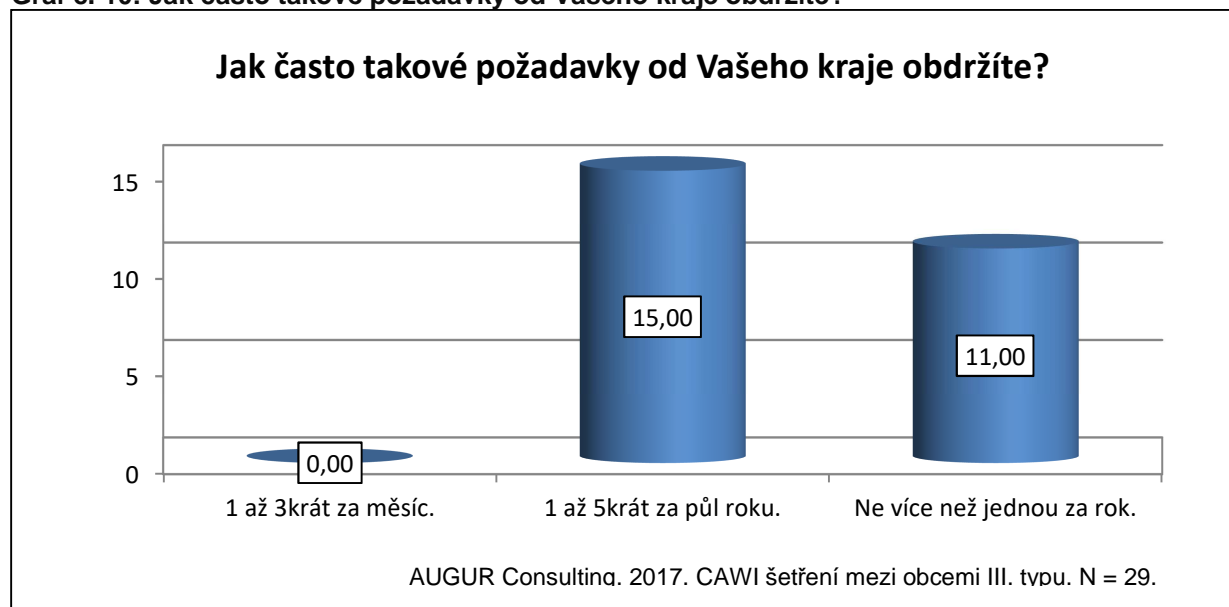
Obec III. typu	Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?
Kuřim	Počet dětí odebraných z péče rodičů. Umístění dětí do ZDVOP, DD, VÚ.
Brno	Nevzpomínám si, že by v loňském roce bylo něco požadováno.
Šlapanice	Požadavky neevidujeme, takže pouze co si vzpomínáme – dotazy k rozsahu výkonu SPO v naší obci a počet odebraných dětí (šlo z MPSV přes JMK).
Břeclav	Počty ohledně pěstounské péče, cizinců, ZDVOP, děti týrané a zneužívané, přestupky, informace v rámci drogové problematiky, národnostní menšiny, organizování táborů přes JMK.
Velké Meziříčí	Např. týkající se dotací města neziskových organizací pracujících s ohroženými dětmi.
Ivančice	Počty uzavřených dohod s pěstouny, počet dětí umístěných do neutrálního prostředí.
Rosice	Děti umístěné do ZDVOP z důvodu neschopnosti rodičů respektovat rozhodnutí soudu o styku s druhým rodičem, počty a druhy uzavřených dohod o výkonu PP.
Kladno	Přehled o počtu dětí umístěných mimo rodinné prostředí na návrh OSPOD - počet dětí umístěných v ústavním prostředí za účelem navázání vztahu s rodičem, který je má v péči – nově uzavřené dohody o výkonu pěstounské péče.
Znojmo	Zmapování stavu a deskripce tzv. asistovaných styků (12/2016).
Mladá Boleslav	Statistické údaje.
Bučovice	Požadavky ve věci zjišťování institucí ve věci asistovaných styků.
Beroun	Přehled počtu dětí umístěných mimo rodinné prostředí na návrh OSPOD v období 01–05 /2016.
Boskovice	Bylo požadováno zjištění počtu dětí, které byly z rodin odebrány do ústavního zařízení v souvislosti s rozvodovým/rozchodovým sporem rodičů. Dále byly zjišťovány údaje o nově uzavřených dohodách o výkonu pěstounské péče a údaje o výdajích z rozpočtu obcí na protidrogovou politiku. Dále byly žádány dotazy k rozsahu výkonu SPO, tabulka v souvislosti s protidrogovou politikou.
Vlašim	Nezjišťováno. Poskytovány jsou kontaktní informace o sociálních pracovnících a jejich aktualizace.
Nové Město na Moravě	Týkající se NRP.
Bystřice nad Pernštejnem	V průběhu roku jsou požadovány aktuální údaje k NRP, ZDVOP, další statistiky jsou často využívány ve prospěch jiných rezortů (trestná činnost v regionu pro

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	potřeby justice aj.).
Havlíčkův Brod	Vyžádání údajů o využívání ZDVOP v našem kraji.
Konice	Dotaz kraje na rodičovské kompetence a možnosti zajištění SAS, statistické údaje k dohodám o výkonu pěstounské péče, informace o kauzách dětí v rozvodových sporech, dotaz na odlehčovací služby.
Ostrov	Kraj sám nic nezjišťuje, pouze pro MPSV.
Cheb	Počet dětí umístěných ve FOD apod., spíše se jedná o nahodilé požadavky reagující na nějakou událost či změnu zákona apod.
Lipník nad Bečvou	K dohodám o výkonu pěstounské péče
Zábřeh	Požadavky na počty psychologického posouzení zájemců o PP, počet rodin, u kterých probíhala sanace, počet dětí umístěných do „neutrálního prostředí“, počet dětí do 3 let ve ZDVOP na základě žádosti rodičů.
Svitavy	Předpoklad potřeby služby sanace v rodinách, podklady pro dotační řízení NO.
Mohelnice	Vyjádření k využití sociální služby zaměřené na práci s ohroženými dětmi.

Respondenti byli dotázáni, jak často tyto požadavky ze strany kraje evidují. Celkem 15 komunikačních partnerů odpovědělo, že kraj po jejich ORP má ad hoc požadavky jednou až pětkrát za půl roku. Zbýlých 11 respondentů uvedlo, že v jejich ORP evidují ad hoc požadavky ne více než jednou za rok. Výsledky jsou zdokumentovány v grafu č. 10.

Graf č. 10: Jak často takové požadavky od Vašeho kraje obdržíte?

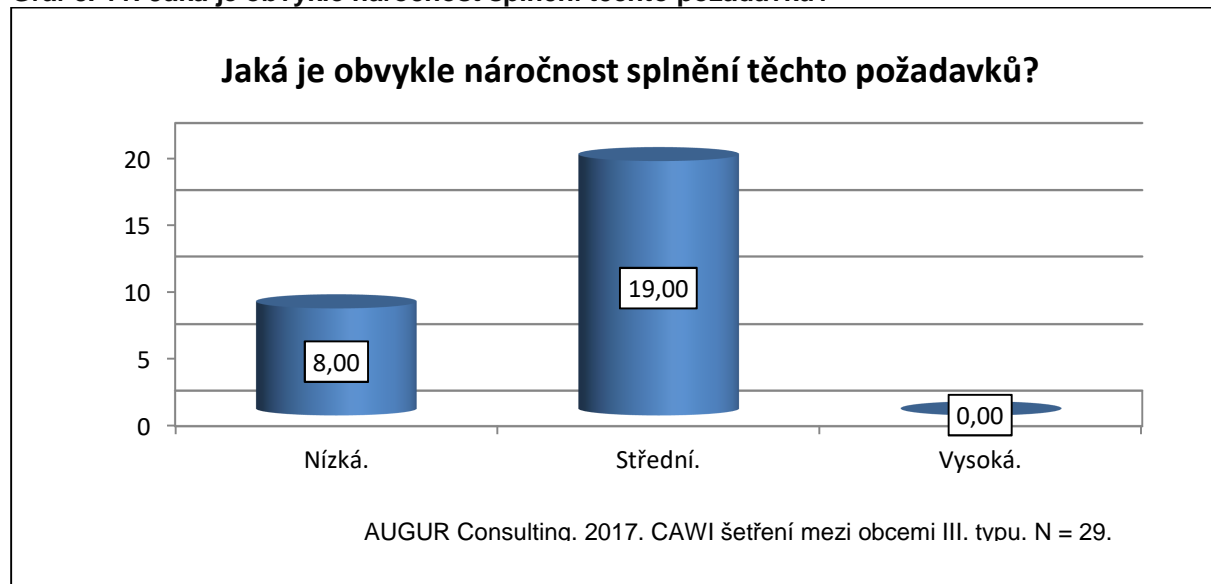

Respondenti byli dotázáni, jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků. Celkem 8 komunikačních partnerů odpovědělo, že náročnost požadavků je nízká. Jako středně

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

náročné hodnotí požadavky celkem 19 zástupců ORP. Výsledky podobně ilustruje následující graf.

Graf č. 11: Jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků?

Respondenti dostali možnost svou odpověď okomentovat. Všechny odpovědi vyčerpávajícím způsobem dokumentuje tabulka č. 30.

Tabulka č. 31: Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany kraje, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.

Obec III. typu	Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany kraje, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.
Kuřim	Pokud lze poskytovat data pouze jednou ročně a jde o evidenci jednorázovou neobsahující více různých údajů, nejde o úkony nijak významně náročné.
Brno	Jako nízkou ji vnímám pouze proto, že tyto požadavky nepřicházejí. Jak je uvedeno výše, pouze výjimečně.
Šlapanice	Dotazy k rozsahu výkonu SPO v naší obci – velmi jednoduché, dotazník vyplněn během 1/4 hodiny, počet odebraných dětí – náročnější, vzhledem k tomu, že k odebrání dětí přistupujeme až v nejkrajnějším případě, je nutno nahlédnout do spisu a vyhledat požadované údaje.
Břeclav	Někdy je časová náročnost vysoká a jindy nízká, proto jsme v průměru zvolili středový ukazatel.
Velké Meziříčí	Nenáročné zajištění informací k příslušným požadavkům, neboť se jedná o konkrétní věc.
Ivančice	Nutnost společné konzultace + vyhledání těchto údajů.
Rosice	Obvykle jde o údaje, které nelze dohledat z rejstříků ani interní evidence, je nutná

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	spolupráce všech pracovníků a mnohdy dohledávání ve spisové dokumentaci.
Kladno	Jde o nesledovaná data, která musíme ve spisech zpětně vyhledávat.
Znojmo	Data se běžně nesledují, pracovníci si musí vymezit časový prostor pro vyhledávání údajů nad rámec povinností. Zpravidla je vyžadováno splnění podobných požadavků v krátké lhůtě.
Mladá Boleslav	Nedostatek času pro odpověď.
Bučovice	Data běžně nevidujeme, proto je nutné je vyhledávat.
Beroun	Je nutno oslovit všechny pracovníky OSPOD, aby každý za sebe spočetl požadovaný údaj, potom sumarizují.
Boskovice	Zjišťování údajů je náročné v tom, že se musí fyzicky dohledat ze spisové dokumentace v návaznosti na konkrétní požadavek.
Vlašim	Jsou to známé, již zjištěné údaje nebo se týkají malého počtu osob.
Bystřice nad Pernštejnem	Zasahuje do plánované pracovní činnosti, časová náročnost, neočekávanost, limitovanost termínem.
Žďár nad Sázavou	Jedná se o jasné a srozumitelné dotazy.
Havlíčkův Brod	Zatěžuje středně, jedná se většinou o sběr číselných údajů o práci OSPOD, toto je zjišťováno v průběhu činnosti, jedná se o údaje ze živých spisů.
Cheb	Většinou se jedná o nízký počet případů, máme propracované pomocné tabulky, takže jde většinou o údaj, který je někde podchycen.
Lipník nad Bečvou	Míra náročnosti spočívá v tom, že je třeba informace dohledat, někdy je to otázka minut a práce pro jednoho pracovníka, jindy pro všechny pracovníky OSPOD a je nutná sumarizace údajů a ověření jejich správnosti. Jedná se o informace, které jsou vyžadovány nad rámec výkazů a nejsou sledovány.
Zábřeh	Většinou se jedná o údaje, které nevidujeme a musíme je dohledávat. Vzhledem k velikosti naší ORP počty nebývají nijak velké. Většinou se nejedná o nahodilé požadavky, ale součást řešení aktuálních problémů.
Svitavy	Střední – kvalifikovaný odhad jednotlivých sociálních pracovníků odvozený z počtu rodin, kterým se poskytuje SAS, a ze znalosti potřeb v terénu, prověření, zda již neposkytuje rodině obdobnou službu některá NO.
Mohelnice	Náročnost spíše časová.

X.1.3. Projekt Benchmarkingová iniciativa

Někteří ze zástupců obcí III. typu uvedli, že se v minulosti účastnili projektu Benchmarkingová iniciativa. Tento projekt vznikl v roce 2005 a jeho cílem bylo neformální sdružování obcí s cílem zvyšovat kvalitu prostřednictvím benchmarkingového sběru dat a výměny dobrých praxí.¹¹

Projekt je založen na dobrovolné aktivní spolupráci měst a obcí, které společně tvoří metodiku dat a ukazatelů pro vzájemné porovnávání v mnoha oblastech výkonu přenesené a samostatné působnosti, jakož i provozních agend. Benchmarkingová iniciativa umožňovala všem partnerům přístup do databázové aplikace a k datům, výsledkům porovnávání a nejlepším praktickým zkušenostem zapojených měst a obcí. Veškeré rozhodování a výběr témat pro benchmarking je plně v režii členů.¹²

Technické a organizační zázemí včetně odborného vedení zajišťuje Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, o.p.s.¹³

Benchmarkingová iniciativa v roce 2005 sdružovala téměř 90 obcí České republiky. V roce 2014 bylo v Benchmarkingové iniciativě zapojeno 70 obcí s rozšířenou působností.¹⁴

Obce zapojené v Benchmarkingové iniciativě jsou rozděleny do několika pracovních skupin dle velikosti měřené počtem obyvatel správního obvodu. Na jednáních těchto pracovních skupin jsou systematicky projednávány výsledky porovnávání a dobré praxe. Popisy dobrých praxí jsou umístěovány v databázi neveřejné části těchto www stránek, kde jsou k dispozici všem klíčovým zaměstnancům zapojených obcí desítky praktických zkušeností. Dále jsou organizována setkání odborníků na konkrétní oblasti výkonu přenesené a samostatné působnosti zaměřená na systematickou práci s výsledky porovnávání a sdílení dobrých praxí.¹⁵

„Ještě je ten benchmarking rozdělen podle počtu obyvatel. Menší obce se sdružují a porovnávají, větší obce se sdružují a porovnávají. Aby byly ty údaje porovnatelné.“

¹¹ http://benchmarking.azmapa.cz/index.php?p_menu=projekty&hl_sloupec=pripojeni&detail=iniciativa

¹² http://benchmarking.azmapa.cz/index.php?p_menu=projekty&hl_sloupec=pripojeni&detail=iniciativa

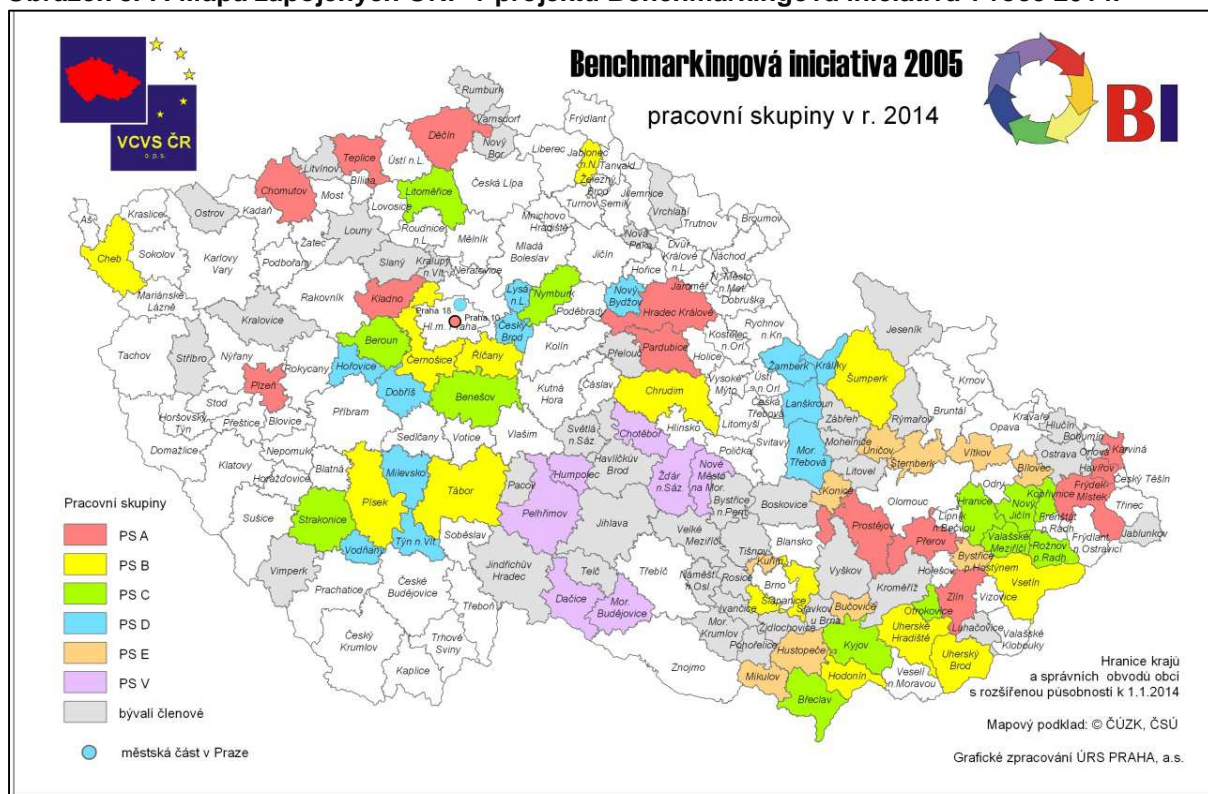
¹³ http://benchmarking.azmapa.cz/index.php?p_menu=projekty&hl_sloupec=pripojeni&detail=iniciativa

¹⁴ http://benchmarking.azmapa.cz/index.php?p_menu=projekty&hl_sloupec=pripojeni&detail=iniciativa

¹⁵ http://benchmarking.azmapa.cz/index.php?p_menu=projekty&hl_sloupec=pripojeni&detail=iniciativa

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Obrázek č. 7: Mapa zapojených ORP v projektu Benchmarkingová iniciativa v roce 2014.

V roce 2014 byly z pilotního Jihomoravského kraje zapojeny obce III. typu Šlapanice, Břeclav, Hodonín, Kyjov, Bučovice, Hustopeče, Mikulov a Kuřim.

Právě zástupci obcí na existenci tohoto projektu upozornili.

„To je seskupení několika úřadů, historicky spojovaných asi od roku 2006, kdy vznikla Benchmarkingová iniciativa. Potom se přidávala další města – hlavně ta, která měla zájem se porovnávat v jednotlivých činnostech. Takže to není jen o SPOD, není to jenom o sociální práci. Ale jsou zde porovnávány metriky, užívání služebních vozidel, nákladovost, počty pracovníků na podobně velkých obcích III. typu a další výstupy z jiných odborů, např. dopravy. Jednou ročně se ta určitá Benchmarkingová iniciativa, z určité oblasti sejde. Takže když se sejde sociální oblast, tak potom tam dáváme a předáváme si informace z oblasti sociálně-právní ochrany, sociální práce, sociálních služeb. Prostě najednou tam vznikne velké diskuzní fórum, jehož výstupem je porovnávání a zdůvodňování, proč to děláme jinak než ostatní, proč my máme jiná čísla než ostatní.“

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

V rámci projektu Benchmarkingové iniciativy jsou v sociální oblasti sbírány položky, které dokumentuje tabulka č. 31. Položky, které se bezprostředně týkají oblasti SPOD, jsou zvýrazněny modře.

Tabulka č. 32: Položky kumulované v rámci projektu Benchmarkingové iniciativy.

Identifikátor položky	Název položky
D 1.3	Počet obyvatel správního obvodu ORP
D 1.17	Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v % ve správním obvodu ORP
D 19.1	Míra náročnosti výkonu sociální práce
D 19.2	Počet dětí do 18 let ve správním obvodu ORP
D 19.3	Evidovaný počet případů SPOD
D 19.4	Počet spisů pomocné evidence
D 19.5.1	Počet dětí v náhradní rodinné péči
D 19.5.2	Počet osob vykonávající náhradní rodinnou péči
D 19.6	Počet dohod o výkonu pěstounské péče uzavřených OSPOD
D 19.7	Počet případů jmenování OSPOD opatrovníkem
D 19.8	Počet dětí umístěných v náhradní péči zařízení pro péči o děti
D 19.9	Počet pořádaných případových konferencí
D 19.10	Počet dětí, u kterých byl soudem či OSPOD stanoven dohled
D 19.11	Počet zásahů v rámci pohotovostní služby OSPOD mimo pracovní dobu
D 19.12.1	SPOD – celkový počet sociálních šetření (Vyplňte pouze, pokud průkazně sledujete)
D 19.12.2	SPOD – celkový počet soudních jednání (Vyplňte pouze, pokud průkazně sledujete)
D 19.13	Počet klientů kurátora pro děti a mládež
D 19.14	Počet zaměstnanců – pracovních úvazků agendy SPOD
D 19.14.1	Z toho počet zaměstnanců – pracovních úvazků na zajištění náhradní rodinné péče
D 19.14.2	Z toho počet zaměstnanců – pracovních úvazků na zajištění agendy kurátora pro děti a mládež
D 19.15	Náklady na výkon OSPOD dle vyúčtování dotace MPSV v tis. Kč
D 19.16.1	Zvláštní příjemce dávek důchodového pojištění – počet správních rozhodnutí
D 19.16.2	Zvláštní příjemce dávek důchodového pojištění – počet evidovaných zvláštních

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	příjemců dávek důchodového pojištění
D 19.17.1	Veřejné opatrovnictví – počet opatrovanců
D 19.17.2	Veřejné opatrovnictví – z toho počet opatrovanců v pobytových zařízeních
D 19.17.3	Veřejné opatrovnictví – počty návštěv
D 19.17.4	Veřejné opatrovnictví – počet sociálních šetření na dožádání ve věci opatrovnictví
D 19.17.5	Veřejné opatrovnictví – počet úvazků zaměstnanců
D 19.18.1	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet spisů
D 19.18.2	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet anonymních klientů
D 19.18.3	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet sociálních šetření
D 19.18.4	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet úvazků zaměstnanců
D 19.19.1	Sociální kuratela – osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody – počet návštěv ve věznicích
D 19.19.2	Sociální kuratela – osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody – počet úvazků zaměstnanců
D 19.20	Výměna a výdej parkovacích průkazů
D 19.21	Počet uzavřených a podepsaných smluv dle § 91, odst. 6 zákona č. 108/2006 Sb.
D 19.22	Počet sociálních pohřbů
D 19.23	Počet ostatních zaměstnanců – pracovních úvazků odboru sociálních věcí

V rámci projektu Benchmarkingové iniciativy jsou v sociální oblasti vyhodnocovány reporty, které dokumentuje tabulka č. 32. Reporty, které se bezprostředně týkají oblasti SPOD, jsou zvýrazněny modře.

Tabulka č. 33: Reporty vyhodnocované v rámci projektu Benchmarkingové iniciativy.

Identifikátor reportu	Název položky
19.1	Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v % ve správním obvodu ORP (nebo okrese)
19.2	Podíl dětí do 18 let ve správním obvodu ORP k celkovému počtu obyvatel v %
19.3	Míra náročnosti výkonu sociální práce
19.4	Evidovaný počet případů SPOD na 1000 obyvatel správního obvodu
19.5	Evidovaný počet případů SPOD na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

19.5.1	Počet spisů pomocné evidence na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.2	Počet dětí umístěných v náhradní péči zařízení pro péči o děti na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.3	Počet případů jmenování OSPOD opatrovníkem na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.4	Počet dětí, u kterých byl soudem či OSPOD stanoven dohled, na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.5	Počet zásahů v rámci pohotovostní služby OSPOD mimo pracovní dobu na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.6	Počet pořádaných případových konferencí na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.7	Počet dohod o výkonu pěstounské péče uzavřených OSPOD na zaměstnance (bez úvazku na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.8	Počet soudních jednání a sociálních šetření na zaměstnance (bez úvazků na zajištění náhradní rodinné péče)
19.5.8.1	Poměr soudních jednání a sociálních šetření v %
19.5.9	Struktura sledovaných případů a úkonů v %
19.5.10	Náklady (příjmy) na výkon OSPOD dle vyúčtování dotace MPSV v tis. Kč na úvazek
19.5.10.1	Náklady (příjmy) na výkon OSPOD dle vyúčtování dotace MPSV v tis. Kč na evidovaný případ
19.6	Počet dětí v náhradní rodinné péči na zaměstnance zajišťujícího tuto agendu
19.6.1	Počet osob vykonávajících náhradní rodinnou péči na zaměstnance zajišťujícího tuto agendu
19.7	Počet klientů kurátora pro děti a mládež na zaměstnance (kurátora)
19.8	Zvláštní příjemce dávek důchodového pojištění – počet správních rozhodnutí na 1000 obyvatel správního obvodu
19.8.1	Zvláštní příjemce dávek důchodového pojištění – počet evidovaných zvláštních příjemců dávek důchodového pojištění na 1000 obyvatel správního obvodu
19.9	Veřejné opatrovnictví – počet opatrovanců na 1000 obyvatel správního obvodu
19.9.1	Veřejné opatrovnictví – počet opatrovanců na úvazek zaměstnance agendy
19.9.2	Veřejné opatrovnictví – podíl opatrovanců v pobytových zařízeních
19.9.3	Veřejné opatrovnictví – počty případů a sledovaných úkonů na zaměstnance agendy
19.9.4	Veřejné opatrovnictví – poměr sociálních šetření a návštěv v %

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

19.10	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet spisů na 1000 obyvatel správního obvodu
19.10.1	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet anonymních klientů na 1000 obyvatel správního obvodu
19.10.2	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet spisů na zaměstnance agendy
19.10.3	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet anonymních klientů na zaměstnance agendy
19.10.4	Sociální práce – ohrožené a vyloučené osoby – počet sociálních šetření na zaměstnance agendy
19.11	Sociální kuratela – osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody – počet návštěv ve věznicích na zaměstnance agendy
19.12	Výměna a výdej parkovacích průkazů – počet kusů za období sledovaného roku
19.13	Počet uzavřených a podepsaných smluv dle § 91, odst. 6 zákona č. 108/2006 Sb.
19.14	Počet sociálních pohřbů na 1000 obyvatel správního obvodu
19.14.1	Počet sociálních pohřbů ve sledovaném roce
19.15	Počet pracovních úvazků odboru sociálních věcí celkem (bez kategorie ostatní) na 1000 obyvatel správního obvodu
19.15.1	% struktura úvazků
19.15.2	Počet ostatních zaměstnanců – pracovních úvazků odboru sociálních věcí na 1000 obyvatel správního obvodu

Pracovníci obcí III. typu vidí jednotlivé položky reportingu v tomto projektu jako lépe nastavené než ve výkazu V 20-01. „*Tam se ale reportují data, která mi přijdou smysluplnější, než v tom výkazu. Tam je vidět, že to vymýšlí někdo, kdo tu práci dělá.*“

Komunikační partneři uvedli, že se sbírají některé položky navíc, například počet šetření, počet zástupů u soudu nebo počet návštěv. Sbírají se „*nejenom spisy, ale opravdu vypovídající hodnoty. Protože rok má 365 dní a my máme třeba 387 šetření. To je přece něco šíleného. A to doteď nikoho nezajímalo.*“

Další z respondentů uvedl, že „*v Benchmarkingové iniciativě se objevují např. položky počet šetření v rodinách nebo počet návštěv v dětských domovech. To je dané zákonem, ale třeba ta šetření v rodinách, u toho je poznámka: pokud takovýto údaj evidujete. Tzn. přesně evidujete (to jsou ty naše deníky).*“

Jeden ze zástupců obcí se také vyjádřil, že Benchmarkingová iniciativa „*disciplinovaně a kultivovaně navazuje na výkazy. Tam se třeba objeví počet spisů a je tam třeba uvedeno: ,údaj z výkazu 20-01, řádek č. 65–69‘. To tam jakoby je, to není, že by si na svém písčku někde někdo cosi hrabal, ale z mého pohledu se snaží ta data smysluplněji sbírat.*“

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Další výhodou, kterou v projektu Benchmarkingové iniciativy pracovníci OSPOD spatřují, je rozdělení zúčastněných obcí dle velikosti do jednotlivých pracovních skupin. Jeden z vedoucích odboru sociálních věcí uvedl, že *„ještě je ten benchmarking rozdělen podle počtu obyvatel. Menší obce se sdružují a porovnávají, větší obce se sdružují a porovnávají. Aby byly tyto údaje porovnatelné.“*

XI.ZÁKLADNÍ PŘEHLED DVOU ZAHRANIČNÍCH SYSTÉMŮ

XI.1. Skotsko: systém sběru a vyhodnocování dat o ohrožených dětech

XI.1.1. Informace o zemi

Skotsko je jednou ze čtyř zemí konstituční monarchie Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Rozkládá se v severní části ostrova Velká Británie a jeho rozloha čítá zhruba 78.000 km². Skotsko má cca 5,1 mil. obyvatel. Hlavním městem je Edinburgh. Z ekonomického i sociálního hlediska se řadí mezi nejvyspělejší země světa. Administrativně je rozděleno do 32 samosprávných oblastí (tzv. council areas).

XI.1.2. Systém ochrany dítěte ve Skotsku

Systém sociálně-právní ochrany dětí ve Skotsku prošel v 80. letech 20. století transformací, kdy bylo omezeno umísťování dětí do ústavní péče a těžištěm systému ochrany dítěte se stala terénní práce přímo v ohrožené rodině a profesionalizovaná pěstounská péče.

Základní principy a přístupy systému ochrany dítěte ve Skotsku jsou zakotveny v dokumentu „Getting it right for every child“, který je odvozen od Mezinárodní úmluvy o právech dítěte UNICEF. Legislativně je ochrana dětí ve Skotsku regulována pomocí zákona „Children and Young People (Scotland) Act 2014“.

Důraz je kladen na včasné zachycení možného ohrožení dítěte v rodině. Vznikne-li podezření, že by dítě mohlo být ohroženo, je povinností členů komunity zkontaktovat tým pověřených sociálních pracovníků na místním úřadě. Ten je následně zodpovědný za další řešení situace dítěte. Jeho úkolem je v první fázi zjistit co nejvíce informací o možném ohrožení a informovat rodinu o tom, že je takové ohrožení nahlášeno.

XI.1.3. Registr ochrany dítěte („Child Protection Register“)

Místní samosprávné orgány jsou zodpovědné za vedení „registru ochrany dítěte“¹⁶, který je povinnou součástí agendy oddělení sociální práce na každém místním skotském úřadě a je jednotný pro všechny územní samosprávné celky. Současně si místní úřady mohou vést dle vlastní potřeby vlastní registr, příp. společný registr s dalším úřadem.

V registru ochrany dítěte jsou vedeny všechny děti, pro které byl vytvořen plán ochrany dítěte (Child Protection Plan), příp. je vyhodnocována jejich situace a bude rozhodováno

¹⁶ Zdroj: National Guidance for Child Protection in Scotland 2014. The Scottish Government (Riaghaltas na h-Alba) 2014. ISBN: 978-1-78412-428-1. Dostupné z: <http://scotgov.publishingthefuture.info/publication/the-national-guidance-for-child-protection-in-scotland-2014>.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

o dalších krocích. Jedná se o všechny narozené i nenarozené děti, které jsou nebo v budoucnu mohou být ohroženy jednou či více z následujících okolností:

- Fyzické násilí
- Fyzické zanedbávání
- Sexuální zneužívání
- „Neprospívání“ (dítě se nevyvíjí a neroste, jak by mělo)
- Emocionální zneužívání

Rozhodnutí, zda bude dítě vedeno v registru ochrany dítěte, je závislé na výstupech **tzv. případové konference ochrany dítěte** („Child Protection Case Conference“), v rámci které odborníci zkoumají, zda dítě je či v budoucnu může být ohroženo jednou či více z výše uvedených okolností. V případě, že je ohrožení potvrzeno, je vytvořen plán ochrany dítěte („Child Protection Plan“), který je v registru poznamenán.

Dítě je dále v registru vedeno bez identifikace typu ohrožení, kterému bylo původně vystaveno, nicméně je identifikováno, kterým ohrožením může být v současnosti a budoucnosti potenciálně vystaveno. Povinností správce registru je současně informovat zákonné zástupce dítěte, příp. dítě samotné, pokud dosáhlo dostatečného věku, že je v registru vedeno, a které osoby mají k uvedeným informacím přístup.

V případě, že sociální pracovník, který má dítě na starosti, informuje, že nadále neexistuje důvodné podezření na ohrožení dítěte, je místní úřad povinen na základě rozhodnutí učiněného odborníky (u příležitosti případové konference ochrany dítěte) dítě z registru vyjmout. O vynětí musí být opět informována rodina dítěte.

Pokud se dítě a jeho rodina přestěhuje do správního obvodu jiného úřadu pověřeného vedením registru ochrany dítěte, je původní úřad povinen bezprostředně informovat úřad v místě nového bydliště dítěte a následně zaslat záznamy ze svého registru.

Informace v registru jsou vysoce důvěrné a pouze pracovníci sociální práce, policie, školství a zdravotnictví, kteří znají konkrétní dítě, k nim mají přístup. Místní úřad jmenuje osobu, která je správcem registru. Seznam pověřených správců registrů je k dispozici u skotské vlády. Správce registru je povinen zajistit, aby výše uvedení aktéři obdrželi přístup do registru. Registr by měl být všem zainteresovaným stranám dostupný 24 hodin denně. Místní úřady by měly mít stanoveny mechanismy a kritéria, pomocí kterých lze s oprávněnými osobami sdílet informace o jednotlivých případech.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

XI.1.4. Data poskytovaná centrálním úřadům

Skotské samosprávné úřady pověřené agendou ochrany dítěte reportují každoročně z **vlastního manažerského informačního systému** data vedená v registru ochrany dítěte. Jedná se zejména o dva následující celostátní průzkumy:

Průzkum v oblasti ochrany dítěte (Child Protection)

Od sběru dat za období 2012/2013 shromažďuje skotská vláda data z oblasti ochrany dítěte **za jednotlivé případy (děti)**. Tato data jsou primárním zdrojem informací pro politiku ochrany dítěte, resp. trendy v této oblasti, včetně postižení změn v registrech ochrany dítěte a celkovém počtu dětí vedených v tomto registru. Současně tato data umožňují srovnání (benchmarking) jednotlivých oblastí ve Skotsku, které je poskytováno místním úřadům jako zpětná vazba.

Rozsah sběru dat:

- **Osobní informace dítěte** (název příslušného úřadu, ID, datum narození, pohlaví, národnost, náboženské zaměření, zdravotní postižení, školské registrační číslo). Položky č. 1–8 výkazu.
- **Informace ze šetření situace dítěte.** Položky č. 9–12 výkazu na rok 2018.
- **Případová konference** (prenatální, vstupní, kontrolní, přestupní z jiného správního obvodu). Položky č. 13–37 výkazu na rok 2018.
- **Případová konference k přestupu dítěte do jiného správního obvodu** (informace o deregistraci). Položky č. 38–41 výkazu na rok 2018.

Tabulka č. 34: Podrobný výčet položek sledovaných v oblasti ochrany dítěte.

Osobní údaje dítěte	ID dítěte
	Jméno
	Příjmení
	Datum narození
	Pohlaví
	Národnost
	Náboženské zaměření
	Zdravotní postižení
	Školské registrační číslo
Informace ze šetření situace dítěte	ID dítěte
	Datum skončení šetření ohledně situace dítěte. Informace, zdali bylo dítěte předmětem případové konference a zdali je zavedeno v registru.
Případová konference	ID dítěte
	Typ případové konference
	Datum případové konference
	Identifikace případného podezřelého (či prokázaného) pachatele

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

	zneužívání dítěte
	Zjištěny či nezjištěny následující skutečnosti:
	<ul style="list-style-type: none"> • zneužívání dítěte • požívání alkoholu matkou během těhotenství. • užívání drog matkou během těhotenství. • nespolupracující postoj vůči institucím a orgánům (např. lékaři). • problémy s duševním zdravím rodiče. • dítě se vystavuje nebezpečí. • sexuální zneužívání. • dítě se vystavuje nebezpečí. • sexuální zneužívání. • vykořisťování dítěte (dětská práce, prostituce) • tělesné týrání • psychické týrání • sexuální vykořisťování dítěte či mladistvého (tj. forma sexuálního zneužívání dětí, s výraznými prvky vykořisťování a výměny) • obchodování s dětmi (tj. nábor, doprava, přemístění, přistavení a / nebo přijetí dítěte za účelem vykořisťování) • zanedbání dítěte (tj. přetrvávající neschopnost splnit základní tělesné a / nebo psychické potřeby dítěte) • další zjištěné skutečnosti
	Bylo dítě v důsledku případové konference zaregistrováno do registru?
	Bylo již dítě někdy registrováno v registru?
	Pokud ano, kdy bylo dítě odregistrováno z registru?
	Pokud ano, jaký příslušný úřad dítě z registru odregistroval?
	Pokud ano, bylo dítě odregistrováno v důsledku případové konference?
	Pokud ano, jaký byl důvod odregistrace?
Případová konference k přestupu dítěte do jiného správního obvodu	ID dítěte
	Datum přestupu dítěte do jiného správního obvodu (datum odregistrace dítěte od příslušného úřadu)
	K jakému příslušnému úřadu je dítě nově přiřazeno?

Průzkumy v oblasti náhradní péče (Looked After Children)

Oddělení analytických služeb pro děti a rodiny (The Children and Families Analytical Services Unit) Ředitelství školství a spravedlnosti (Learning and Justice Directorate) má ve své gesci sběr dat z oblasti náhradní péče. Každá z místních samospráv reportuje data dětí, za které je z hlediska náhradní péče zodpovědná. Od sběru dat za období 2008/2009 jsou data shromažďována **za jednotlivé případy**. Výhodou podle skotské vlády je, že místní

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

úřady nemusí počítat agregované ukazatele a současně data v tomto formátu umožňují uplatnění širšího spektra statistických analýz.

Data je možné propojit pomocí školského registračního čísla s daty sbíranými ve školských zařízeních a např. zkoumat souvislosti mezi prospěchem dětí v pěstounské péči. Data jsou však v anonymizované podobě.

Rozsah sběru dat – část náhradní péče:

- **Osobní informace dítěte** (název příslušného úřadu, ID, datum narození, pohlaví, národnost, náboženské zaměření, zdravotní postižení). Položky č. 1–7 výkazu na rok 2017.
- **Základní informace o případu dítěte** (začátek a ukončení případu, plán péče, místo umístění apod.). Položky č. 8–16 výkazu na rok 2017.
- **Informace o umístění dítěte** (začátek a ukončení umístění, typ umístění apod.). Položky č. 17–23 výkazu na rok 2017.
- **Odůvodnění umístění dítěte** (začátek a ukončení umístění dítěte, typ odůvodnění apod.). Položky č. 24–29 výkazu na rok 2017.
- **Revize umístění dítěte** (rozhodnutí o pokračování umístění, termín předání rozhodnutí k soudu apod.). Položky 30–35 výkazu na rok 2017.

Rozsah sběru dat – část následné péče u dětí od 16 do 26 let:

- **Osobní informace dítěte** (název příslušného úřadu, ID, datum narození, pohlaví, národnost, náboženské zaměření, zdravotní postižení, školské registrační číslo, ekonomický status, počet dní bez přístřeší). Položky č. 1–15 výkazu na rok 2017.

Sběr dat technicky zabezpečuje oddělení ScotXed (ScotXed¹⁷ Unit), které je součástí odboru vzdělávacích a analytických služeb (Education Analytical Services Division) Ředitelství školství a spravedlnosti (Learning and Justice Directorate) skotské vlády. Sběr dat je proveden prostřednictvím aplikace ProcXed.NET (viz níže).

XI.1.5. Organizace sběru dat na centrální úrovni

Sběrem dat z oblasti ochrany dítěte v rámci výše uvedených průzkumů je pověřeno oddělení ScotXed (ScotXed Unit), které je součástí odboru vzdělávacích a analytických služeb (Education Analytical Services Division) Ředitelství školství a spravedlnosti (Learning and Justice Directorate) skotské vlády.

Oddělení sídlí na Victoria Quay v Edinburghu a v jeho čele stojí král Albert. V gesci oddělení je podpora a rozvoj sběru dat od partnerů skotské vlády, např. místních úřadů, komunitních služeb a dalších. Oddělení ScotXed původně shromažďovalo data pouze pro Ředitelství školství a spravedlnosti, v současnosti je však využíváno i dalšími státními agenturami. Data

¹⁷ Scottish Exchange of Data

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

jsou sbírána např. v oblastech školství, náhradní péče o dítě, péče o osoby s duševním postižením, uživatele drog a mnoha dalších.

Oddělení ScotXed poskytuje data řadě dalších subjektů skotské vlády. Analytické produkty následně slouží jako podklady pro tvorbu politik.

ScotXed se řídí Národním kodexem pro statistiku (National Code of Statistics) a zákonem na ochranu údajů (Data Protection Act, 1998).

Přidanou hodnotou pro účastníky vybraných průzkumů je možnost srovnání – benchmarkingu.

Proces nastavení a realizace sběru dat na úrovni ScotXed¹⁸

- Fáze 1a: Požadavek na sběr dat – vývoj nového výkazu
- Fáze 1b: Požadavek na sběr dat – modifikace již existujícího výkazu
- Fáze 3: Konfigurace
- Fáze 4: Management dat
- Fáze 5 a 6 : Kontrola primárních dat a revize

XI.1.6.Organizace sběru dat na místní úrovni

Primárním zdrojem dat na místní úrovni jsou manažerské informační systémy, které jsou spravovány každým z místních úřadů samostatně. Skotská vláda v souvislosti se sběrem dat v oblasti ochrany dětí neklade na konkrétní podobu systému speciální požadavky.

Průzkum v oblasti ochrany dítěte:

Sběr dat probíhá za období 1. srpen – 31. červenec následujícího roku. Struktura dat, která jsou předmětem sběru v polovině daného roku, je zveřejněna na webu skotské vlády ve více než jednoletém předstihu. Termín odeslání dat je listopad daného roku, termín publikace vyhodnocených dat je březen následujícího roku. Součástí informací o sběru dat je Průvodce sběrem dat (CP Guidance Notes) a Specifikace dat (CP Data Specification). Obsahem prvního dokumentu jsou informace o daném sběru dat, včetně vyznačení změn oproti předchozímu roku, výčet položek a jejich podrobná specifikace a konkrétní zdroje dat pro reporting každé z položek. Obsahem Specifikace dat je definice formátu každé z položek, potenciálních hodnot, které každá položka může nabývat, a četnost výskytu každé položky v rámci daného sběru dat. K dispozici jsou také definované číselníky pro jednotlivé položky.

Průzkum v oblasti náhradní péče:

Sběr dat obdobně probíhá za období 1. srpen – 31. červenec následujícího roku. Struktura dat, která jsou předmětem sběru v polovině daného roku, je zveřejněna na webu skotské vlády v předstihu. Termín odeslání dat je listopad, termín publikace zpracovaných dat je březen následujícího roku. Součástí informací o sběru dat je Průvodce sběrem dat (CP

¹⁸ Zdroj: Data Collection Process Guide, ScotXed. StudyLib (online), 2017 (cit. 5. 4. 2017). Dostupné z: <https://studylib.net/doc/6687949/new-and-existing-data-collection-process>.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Guidance Notes) a Specifikace dat (CP Data Specification). Obsahem prvního dokumentu jsou informace o daném sběru dat, včetně vyznačení změn oproti předchozímu roku, výčet položek a jejich podrobná specifikace a konkrétní zdroje dat pro reporting každé z položek. Obsahem Specifikace dat je definice formátu každé z položek, potenciálních hodnot, které každá položka může nabývat, a četnost výskytu každé položky v rámci daného sběru dat. K dispozici jsou také definované číselníky pro jednotlivé položky.

Nástroj pro datový přenos

Sběr dat je technicky zajišťován aplikací **ProcXed.NET**. Jedná se o software vyvinutý skotskou vládou za účelem podpory místních úřadů a dalších subjektů v procesu státem nařízených sběrů dat. Software umožňuje on-line validaci dat a jejich přenos.

Přístup do systému na základě přihlašovacího jména a hesla mají kontaktní osoby zodpovědné na daném úřadě za sběr dat pro danou oblast, např. ochrany dítěte apod.

Proces datového přenosu (z pohledu místních úřadů):

- **Upload dat.** V případě potřeby úprava datového souboru. Podporovaný formát je soubor v MS Excel.
- **Náhled a kontrola dat.**
- **Validace dat.** Editace hodnot označených jako nevalidní:
 - Editace pomocí nástroje „Manage Data Returns“, který umožňuje postupně procházet nevalidní položky.
 - Nástroj „Validation Errors“, který vytváří report ve formátu MS Excel. Je možné jej přímo distribuovat mezi kompetentní pracovníky místního úřadu.
- **Reporty.** Potvrzení kvality dat (QA).
- **Odeslání dat.**

Ukázka ProcXed.NET

Zdroj: skotská vláda¹⁹

¹⁹ Zdroj: The Scottish Government. ProcXed User Guide v1.5. (online) (cit. 5. 4. 2017). Dostupné z:

XI.2. Kanada: systém sběru a vyhodnocování dat o ohrožených dětech

XI.2.1. Informace o zemi

Parlamentní konstituční monarchie Kanada je federací deseti provincií a tří spolkových teritorií. Rozkládá se na severu amerického kontinentu a s rozlohou téměř 10 mil. km² je druhou největší zemí na světě. Počet obyvatel této země je cca 35 mil. Hustota zalidnění je velmi nízká, pouze 3,5 obyvatele na km². Hlavním městem je Ottawa. Z ekonomického i sociálního hlediska se řadí mezi nejvyspělejší země světa.

XI.2.2. Systém ochrany dětí v Kanadě

Systém péče o dítě není v Kanadě jednotný a ochrana dětí spadá do kompetence jednotlivých provinciálních a teritoriálních vlád. Rozsah ochrany dětí, stejně jako způsob a rozsah shromažďování dat o ochraně dětí, se v jednotlivých provinciích a spolkových teritoriích značně liší.

Zákonné normy věnující se sociálně-právní ochraně dětí také spadají pod jurisdikci jednotlivých teritoriálních a provinciálních vlád a obdobně se mohou lišit. Společnými výchozími dokumenty pro nastavení systému ochrany dětí jsou Mezinárodní úmluva o právech dítěte UNICEF, Program pro děti a rodiny původních obyvatel Kanady („Aboriginal Affairs and Northern Development First Nations Child and Family Services“) a Národní programový manuál („National Program Manual“).

XI.2.3. Data poskytovaná centrálním úřadům

Komplexním způsobem se data o sociálně-právní ochraně dětí v Kanadě sbírají od roku 1993 v periodických pětiletých cyklech. Výstupem je studie „**Canadian Incidence Study of Reported Child Abuse and Neglect**“²⁰.

Data jsou sbírána po linii jednotlivých provincií a teritorií, od kterých je shromažďuje specializovaná agentura „**Public Health Agency of Canada**“ zřizovaná Ministerstvem zdravotnictví. Data jsou sbírána pomocí standardizovaného formuláře CIS-2008, který je (až na případ Quebecu) vyplňován v papírové podobě. Vyplněné formuláře jsou shromážděny, převedeny do elektronické podoby (skenováním nebo zápisem pomocí Microsoft Access 2000) a následně uloženy do softwaru IBM SPSS.

Rozsah sběru dat v jednotlivých provinciích a teritoriích se značně liší stejně jako kompetentní úřady, které data shromažďují.

Každé z 13 teritorií a provincií má také své vlastní zákony a předpisy týkající se ochrany dětí. Systém péče o dítě je povinná služba, která je v Kanadě zajišťována po linii lokálních

<http://www.gov.scot/Topics/Statistics/ScotXed/ProcXed/ProcXedUserGuide>.

²⁰ Dostupná na stránkách Canadian Child Welfare Research Portal (<http://cwrrp.ca/sites/default/files/publications/en/CIS-2008-rprt-eng.pdf>).

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

(provinčních a teritoriálních) autorit. Přestože všechny systémy péče o dítě sdílí určité základní charakteristiky týkající se shromažďování dat o péči o dítě, panují zde i značné rozdíly. Některé provincie a teritoria mají centralizovaný vládně řízený systém péče o dítě, jiné naopak přijaly decentralizovaný model s pověřenými agenturami. Níže je uveden příklad provincie Manitoba.

XI.2.4. Provincie Manitoba

Agendu ochrany dětí má ve své gesci **Ministerstvo pro rodinu**, které je současně zodpovědné za širokou škálu sociálních služeb a programů týkajících se rodiny. Některé služby jsou zajišťovány přímo ministerstvem, jiné jsou poskytovány jednotlivými partnery z daných komunit, místními agenturami a organizacemi. Organizačně je ministerstvo rozděleno do pěti divizí:

- Oddělení administrativy a financí
- Oddělení služeb pro děti a rodinu
- Oddělení komunitních programů a společných služeb
- Oddělení poskytování komunitních služeb
- Společnost pro obnovu bydlení v Manitobě

Oddělení služeb pro děti a rodinu rozděluje finance čtyřem orgánům pro rodinu a děti, agenturám pro rodinu a děti a mnoha místním pověřeným organizacím, předmětem jejichž činnosti je:

- spolupracovat s místními komunitami na poskytování včasných intervencí a služeb prevence pro rodinu a děti,
- pomáhat rizikovým rodinám,
- udržovat děti v bezpečí a chránit je.

Oddělení se dále zaměřuje na zavádění nových iniciativ, rozvoj politik a programů v oblasti rodiny a ochrany ohrožených dětí, zajištění kvality služeb pro rodinu a děti, včetně monitorování činnosti pověřených poskytovatelů služeb.

Ministerstvo pro rodinu zajišťuje také **chod registru zneužívání pro děti** („Child Abuse Register“²¹) a **registru zneužívání pro dospělé** („Adult Abuse Register“). V těchto registrech jsou reportovány osoby a děti, které jsou ohroženy zneužíváním nebo je zanedbávána jejich péče (u dětí). Každá osoba má právo se dozvědět, zda se její jméno vyskytuje v záznamech. V registru jsou dále záznamy nejen o zneužívaných osobách, ale také jména násilníků. Zápis do registrů je proveden na základě níže uvedených okolností:

- Osoba byla shledána vinnou trestným činem zneužívání nebo je z tohoto skutku obviněna, a to jak v provincii Manitoba, tak po celé Kanadě.
- Soud pro rodinu rozhodl, že dítě potřebuje ochranu kvůli možnému zneužití.

²¹ Další informace jsou dostupné na webu Ministerstva pro rodinu Manitoba: https://www.gov.mb.ca/fs/childfam/child_abuse_registry.html

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- Výbor pro zneužívání dětí některého z poskytovatelů služeb pro děti a rodinu má podezření, že ke zneužívání dítěte buď došlo, nebo může dojít.

Cílem registru zneužívání pro děti je tedy pomoci poskytovatelům služeb pro děti a rodinu chránit ohrožené dítě. Ve stanovených případech se pracovníci služeb mohou např. informovat, zda-li osoba, která má dítě v péči, je reportovaná jako násilník atd.

Přístup do registru je umožněn následujícím osobám:

Poskytovatelé služeb pro rodiny a děti. S písemným souhlasem dotčené osoby mohou poskytovatelé služeb požádat o prověření osoby, zda je, či není v registru jako násilník. Jedná se většinou o prověření potenciálních zaměstnanců, pěstounů, adoptivních rodičů, přátel rodiny ohroženého dítěte, kteří s dítětem přichází do styku, dobrovolníků v sociálních službách, studentů na stážích atd. Bez písemného souhlasu osoby může poskytovatel sociálních služeb žádat záznamy o dané osobě v případě, že je prováděno šetření, zda ke zneužívání dítěte dochází.

Agentura pro adopci dítěte. S písemným souhlasem dotčené osoby může Agentura pro adopci dítěte prověřit osobu, která je buď žadatelem o adopci, potenciálním zaměstnancem nebo dobrovolníkem či stážistou.

Pověřený úředník, např. kurátor (tzv. peace officer). Pověřený úředník za účelem výkonu své agendy může žádat o data z registru bez písemného souhlasu vyšetřované osoby.

Zaměstnavatel. Zaměstnavatel může s písemným souhlasem dotčené osoby, např. zájemce o zaměstnání, získat relevantní informace z registru, a to v souvislosti s obsazením pracovní pozice, která obnáší práci s dětmi.

XII. ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ

V závěru „**Analýzy současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti**“ si dovoluje formulovat shrnutí hlavních zjištění. Východiskem pro formulaci syntézy jsou mj. výsledky empirických aktivit i sekundární analýzy dat. Při naplňování zadání a smlouvy o dílo byl využit tzv. integrovaný metodologický přístup, který zohledňoval uplatnění kvalitativní i kvantitativní výzkumné strategie. Tyto přístupy byly doplněny o deskripci a analýzu dostupných sekundárních dat a informací.

V rámci empirických aktivit proběhla expertní diskuse s relevantními aktéry – zástupci samosprávy, dále pak dotazníkové šetření mezi zástupci samosprávy s využitím CAWI techniky sběru dat, expertní rozhovory se zástupci resortů a institucí státní správy a rozhovory se zástupci poskytovatelů sociálních služeb s využitím CATI techniky sběru dat.

Celý projekt „Analýza sběru statistických dat a návrh statistického monitorovacího systému“ je rozdělen do čtyř samostatných výstupů. Předložená „**Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti**“ je prvním z těchto výstupů.

Hlavním cílem této vstupní analýzy bylo **popsat rozsah a charakter sledovaných dat, způsob jejich sběru, hodnocení a dalšího využívání. Analýza identifikuje potenciál a nedostatky současného systému sběru dat o ohrožených dětech.** Součástí analýzy je také základní přehled dvou zahraničních systémech sběru a vyhodnocování dat o hrožených dětech.

Rozhodujícím zdrojem dat v oblasti SPOD je pravidelné, každoroční statistické šetření, jehož cílem je mj. získání údajů o výkonu sociálně-právní ochrany dětí ze strany příslušných orgánů na úrovni obecních a krajských úřadů, a šetření o kapacitě a činnostech v zařízeních sociálně-právní ochrany dětí. Výše uvedené šetření je zajišťováno pomocí výkazu **V (MPSV) 20-01 Roční výkaz o výkonu sociálně-právní ochrany dětí²²**.

Jak vyplývá z analýzy výsledků empirických šetření mezi zástupci samosprávy, byla zaznamenána určitá míra frustrace některých komunikačních partnerů (zástupců obcí III typu, městských částí statutárního města a kraje) ze současné podoby výkazu V20-01.

Většina zástupců, především obcí III typu má pocit, že **některé položky výkazu V20-01 jsou nejednoznačně zadány a nedostatečně specifikovány.** Nejasnost některých položek výkazu může vést k nevalidnímu vyplňování dat.

Za nejméně srozumitelnou a jednoznačně zadanou je hodnocena část IX. výkazu V20-01 **Týrané, zneužívané a zanedbávané děti.** Celkem 14 z 28 respondentů uvedlo, že vyplňování této části výkazu je problematické.

Hlavní problém je spatřován v přílišné složitosti vyplňované tabulky a náročnosti na evidenci údajů. Pracovníci musí danou položku vyhledat v rejstřících a dalšímu pracovníkovi diktovat

²² https://www.czso.cz/csu/vykazy/v-mpsv-20-01_psz_2016

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

čárky ke konkrétním řádkům a sloupcům. Zpracovat tímto způsobem takto rozsáhlou tabulku hodnotí jako neefektivní, některé položky nevnímají jako přínosné.

Problematicky zjiřitelné jsou např. řádky č. 146 – 151b, souhrnně označené jako přijatá opatření. Respondenti uvádí, že v mnoha případech se přijatá opatření (např. odsouzení pachatele) nedozví a údaje proto mohou být zkreslené.

Jedním z nejasných pojmů jsou řádky č. 127–137 souhrnně označené jako oznamovatel. Respondenti často nevidí smysl v zjišťování tohoto údaje a také uvádí, že tento pojem je nedostatečně vysvětlen. Není specifikováno, zdali se jedná o oznamovatele na policii či na OSPOD.

Dalším nejednoznačným ukazatelem jsou řádky č. 152–155a souhrnně nazvané dopad na dítě. Upozorňují na skutečnost, že pracovníci sami se mohou domnívat, že situace na dítě dopady měla, avšak některé nelze posoudit bez odborného posudku. Jedná se např. o posttraumatickou stresovou poruchu.

Dalším nejednoznačným ukazatelem jsou sloupce č. 11 a 12 souhrnně nazvané zanedbávání dětí. Respondenti uvádí, že není jasně specifikováno, jaké případy do kolonky zahrnout. Jako zanedbávání je možné považovat celou škálu jevů od neplacení výživného po nedopřání dostatku podnětů.

Respondenti dále navrhují rozdělit dětí na týrané nebo pouze ohrožené týráním. A také v tabulce č. IX zrušit rozdělení chlapci/dívky.

Nejčastějším problémem je **vykazování složitých případů, při kterých dítě prochází různými fázemi sociálně-právní ochrany dětí. Komunikační partneři mají dále pocit, že tabulka nezachytí všechny případy a výsledná čísla mohou být zkreslená.** Jedná se např. o situaci, kdy případ v jednom roce začne a až v dalším roce je přijato nějaké opatření, např. nařízení ústavní výchovy. Problém spočívá pak v tom, že toto dítě se nově do evidence již nedává, a proto mohou být údaje nepřesné.

Dalším příkladem nepřesného zachycení údajů výkazem mohou být případy dětí, které přímo samy nejsou předmětem týrání v rodině, ale některý z jejich příbuzných ano. Tyto děti poté vykazují podobné příznaky, jako by byly samy týrány, avšak do statistiky je zapsat nelze.

Obdobným problémem je situace, kdy je řízení v běhu a pracovník jej do výkazu nezanese, a po odevzdání výkazu se může stát, že případ bude rozhodnut, a tudíž jsou čísla ve výkazu zkreslená.

Za problematickou je považována také část I. **Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí.** Celkem 6 z 28 respondentů uvedlo, že vyplňování této části výkazu je problematické.

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Výhrady k části I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí byly zmiňovány v rámci expertní skupinové diskuze i CAWI šetření. Část I. je považována za nepříliš vypovídající o opravdovém počtu dětí, kterými se daný OSPOD zabývá. Je požadováno vyplnění počtu případů rodin a již není zohledňováno, že některé rodiny mohou být pro výkon SPOD náročnější než jiné. Jedna respondentka uvádí příklad, že v jednom spisu mají sedm dětí, tzn. sedm individuálních plánů ochrany dítěte.

Komunikační partneři dále uvedli, že tabulka č. I nepostihuje jiné spisy než ty spadající do základní evidence Om a Nom. Proto by rádi tabulku doplnili o třetí řádek „jiné spisy v evidenci OSPOD“.

Tabulka č. I byla také označena několika komunikačními partnery za příliš složitou. Vyplňování informací v této tabulce probíhá složitým způsobem a jsou do něj zapojeni všichni pracovníci oddělení. Vedoucí oddělení musí vycházet z rejstříku živých spisů, který si vede každý pracovník sám za sebe, a projít jej. V případě tohoto postupu je opět vysoké riziko chyby ze strany lidského faktoru.

Komunikační partneři jednomyslně navrhnou upravit tuto tabulku č. I tak, aby byly položky jednodušší k pochopení i aby se data jednodušeji těžila z rejstříků. Evidence by měla probíhat za dítě. Navrhují nové položky:

- Počet dětí, s nimiž se ve sledovaném roce pracovalo.
- Počet nově zaevidovaných dětí ve sledovaném roce.
- Počet dětí ve sledovaném roce, jejichž spis byl zarchivován.

Za méně srozumitelnou a nejednoznačně zadanou je považována část VII. A Evidenční údaje. Celkem 5 z 27 respondentů uvedlo, že vyplňování této části výkazu je problematické. Evidence je hodnocena jako velmi podrobná a opět chybí jednoznačné vymezení, které případy do daných položek počítat a které nikoliv. Respondenti uvádí, že jednoznačně měřitelné jsou pouze rozsudky, které nabyly právní moci. Jinak v praxi dochází k duplicitě uvádění případů, soudní řízení trvá i několik let a případ se pořád objevuje ve statistice.

Respondenti v rámci CAWI šetření mohli uvést další podněty a připomínky k výkazu V 20-01. Nejprve byli dotázáni na doplnění položek – celkem vyjádřilo přání doplnit položky 10 zástupců ORP.

Většina zástupců ORP má pocit, že **výkaz nepostihuje podstatné ukazatele práce pracovníků OSPOD**. Chybí ukazatele:

- Počet šetření v rodinách, ve školách, v zdravotnických zařízeních a dalších subjektech
- Počet účastí na soudních řízeních, komisích, výsleších a jednáních u jiných institucí
- Počet případových konferencí
- Počty intervencí, jednání, pohovorů s jednotlivými rodinami
- Počet zásahů v době pohotovosti

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- Počet služebních cest
- Počet ustanovení kolizním opatrovníkem + opatrovník pro správu jmění
- Počet dětí pod výkonem dohledu
- Počet vydaných zpráv
- Počet nově vytvořených individuálních plánů ochrany dítěte
- Počet zrevidovaných individuálních plánů ochrany dítěte

Někteří z komunikačních partnerů uvádějí, že byly některé z těchto údajů o sociálně-právní ochraně dětí v dřívějších verzích výkazu V 20-01 sledovány. Časem však byly z výkazu V 20-01 odstraněny.

Někteří respondenti uvedli další položky, které by rádi do výkazu doplnili. Jednalo se zejména o položky:

- Svěření dětí do péče jiné osoby
- Děti umístěné do ZDVOP
- Počet dětí odebraných z péče rodičů (PO nebo rozsudek jinam než do ZVOP)
- Počet dětí, u nichž byla nařízena ÚV
- Zrušení ÚV
- Omezení, pozastavení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti
- Uložení výchovných opatření ve správním řízení
- Stanovení soudního dohledu – rozdělit dohledy na správní a soudní dohled
- Evidence případů domácího násilí řešených policií

Komunikační partneři uváděli, že kromě výkazu V20-01 reportují také ad hoc požadavky Ministerstva práce a sociálních věcí, např.:

- počty odebraných dětí z péče rodičů (tato položka byla nově včleněna do výkazu V 20-01),
- počty dětí v ústavní výchově do 6 let,
- nezletilí bez doprovodu.

Pracovníci krajského úřadu mj. uvedli, že obdrželi informace, že budou nově reportována data o těhotných nezletilých matkách v ústavní péči.

Měsíčně je také vyplňován souhrnný report Přehled o výplatě státního příspěvku zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc za kalendářní měsíc. To je jediný z ad hoc reportů, který se objevuje opakovaně.

Komunikační partneři dále uvedli, že získávat data pro ad hoc reporty je náročné a rizikové z hlediska chybovosti.

SOUČASNÁ PRAXE VYPLŇOVÁNÍ VÝKAZU V 20-01

Průměrně se na vyplňování výkazu V 20-01 podílí 7,21 osoby. Průměrně stráví pracovníci nad vyplňováním výkazu 28,25 hodiny.

Celkem jedenáct respondentů uvedlo, že v jejich ORP nemají vypracovány mechanismy na ověření správnosti a kvality vyplňovaných dat. Mezi tyto mechanismy respondenti počítají zejména porovnání výkazu pro daný rok se statistikou z loňského roku, vypracování kontrolních součtů, porovnání s daty v interním elektronickém systému či kontrolu kolegy.

Většina respondentů uvedla, že výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 vypočítávají ručně (případně s kalkulačkou). Celkem šest respondentů uvedlo, že v jejich ORP využívají pro výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 MS Excel. Stejný počet zástupců ORP uvedl, že volí jiný způsob výpočtu, nejčastěji se jednalo o využití informačního systému či očíslovaných rejstříků.

RESORTY

Interakce proběhly se zástupci všech resortů, kterých se problem péče o ohrožené děti bezprostředně dotýká. Jednalo se o resort Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra i Ministerstva zdravotnictví.

Jednotlivé resorty kumulují data v návaznosti na platnou legislativu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Z pověření MŠMT (na základě článku č. 13 vyhlášky č. 364/2005 Sb.) jsou povinni statisticky vykazovat data zařízení pro výkon ústavní výchovy. Toto statistické zjišťování je zajišťováno pomocí výkazu **Z 14-01 Výkaz o zařízení pro výkon ústavní ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. daného roku**. Výkaz vyplňují všechna zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy určená pro děti předškolního věku, děti ve věku povinné školní docházky i pro mládež po skončení povinné školní docházky, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení (dále jen „rejstřík“), tj. dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a diagnostické ústavy.

Střediska výchovné péče musí na základě článku č. 20 vyhlášky č. 364/2005 Sb. za uplynulý školní rok předávat údaje o klientech střediska v ambulantním, celodenním a internátním oddělení podle školního zařazení a podle pohlaví, s vyčleněním klientů s cizím státním občanstvím, o důvodech příchodu klienta podle druhu poskytované péče, iniciátorech příchodu klienta podle druhu poskytované péče a aktivitách střediska. Toto statistické zjišťování je zajišťováno pomocí výkazu **Z 34-01 Výkaz o středisku výchovné péče podle stavu k 30. 9. daného roku**²³. Ke každému výkazu náleží metodický pokyn pro

²³ Konkrétní formulář je možné stáhnout na webové stránce <http://www.msmt.cz/file/40702/>

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

daný rok. Výkaz vyplňují všechna střediska výchovné péče, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení.

Výkazy jsou vyplňovány elektronicky v informačním systému MŠMT pro sběr dat, který je možné nalézt na webové stránce <http://sberdat.uiv.cz/login>. Aktuální data jsou v dispozici ve statistické ročence MŠMT, která je mj. umístěna na www stránkách MŠMT.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

Z pověření MZ (na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 355/2016 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2017) jsou povinni poskytovatelé zdravotních služeb poskytovat údaje o činnosti jednotlivých oborů z hlediska potřeby a zajištění zdravotní péče a pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva České republiky. Údaje o ohrožených dětech je možné najít ve výkazech:

- A (MZ) 1-01: Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410)
- A (MZ) 1-01: AT – návykové nemoci (A013)
- A (MZ) 1-01: Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430)
- A (MZ) 1-01: Praktický lékař pro děti a dorost (A041)
- A (MZ) 1-01: Záchytná stanice (A476)

Předání dat je možné pouze elektronicky prostřednictvím webové aplikace – centrálního úložiště výkazů (CÚV), která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI

Sběr statistických dat z oblasti soudů upravuje Sbírka instrukcí a sdělení Ministerstva spravedlnosti ČR, č.j. 68/2011-OD-ST, o statistickém sledování v resortu justice – agendy soudů. Údaje o ohrožených dětech je možné najít v **Statistickém listu pro opatrovnickou agendu**. Ten se skládá z několika samostatných výkazů. Jedná se o:

- Přehled o průběhu řízení v opatrovnických věcech
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne rozhodnutí soudu I. stupně do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o prům. délkách řízení ode dne právní moci rozhodnutí o povolení obnovy řízení nebo zrušení rozhodnutí pro zmatečnost, případně dovolání, kasační stížnosti a nálezu Ústavního soudu do dne právní moci nového rozh. ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne původního nápadu věci do dne právní moci nového rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku (celková délka řízení ve věci)
- Přehled rozhodování o výši výživného

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

- Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet věcí
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne právní moci ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle předmětu a výsledku – počet věcí
- Přehled o pravomocných rozhodnutích soudů v opatrovnických věcech - počet práv
- Přehled o délce soudního řízení ode dne nápadu do dne právní moci podle soudů - počet věcí
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne podání odvolání do dne předložení odvolacímu soudu ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne předložení odvolacímu soudu do dne vydání rozhodnutí ve dnech podle předmětu a výsledku
- Přehled o průměrných délkách řízení ode dne nápadu do dne rozhodnutí soudu I. stupně ve dnech podle předmětu a výsledku

Státní zastupitelství vyhotovují v oblasti SPOD tyto statistické listy²⁴:

- V(MS)-014 Výkaz o agendě netrestní - rejstřík NZC
- V(MS)-017 Výkaz o agendě dozoru nad výkonem ústavní nebo ochranné výchovy
- V(MS)-103 Výkaz o pohybu trestní agendy ve věcech mladistvých u okresních soudů
- V(MS)-104 Výkaz o pohybu trestní agendy ve věcech mladistvých u krajských soudů
- V(MS)-110 Výkaz o pohybu agendy odvolání v trestních věcech mladistvých

Pod ministerstvo spravedlnosti spadá i **Probační a mediační služba**. Probační a mediační služba eviduje data ze své činnosti v elektronickém informačním systému Lotus Notes. Tento IS se dělí na jednotlivé moduly, např. modul spisová služba, probační a mediační rejstřík a další. Údaje o klientech jsou individualizované. Součástí karty klienta jsou osobní údaje, kontakty na rodinu, údaje o trestné činnosti, příp. o oběti, informace o dohledu probačního úředníka, o rozhodnutí soudu a další související informace včetně písemností.

Elektronický informační systém Lotus Notes je z hlediska současných potřeb výkaznictví zastaralý a disponuje malou kapacitou. Do budoucna by měl být nahrazen informačním systémem E-justice sdíleným v rámci celého resortu Ministerstva spravedlnosti.

MINISTERSTVO VNITRA

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, do jehož kompetence spadá problematika trestné činnosti páchané na dětech a nezletilých, disponuje důležitými statistickými daty v rámci této problematiky.

²⁴ Konkrétní formuláře je možné stáhnout na webové stránce <http://cslav.justice.cz/InfoData/vyказы-soudu-a-statnich-zastupitelstvi.html>

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Komunikační partneři uvedli, že data jsou od roku 2016 shromažďována v rámci Evidence trestního řízení Policie ČR (ETR), která navazuje na Evidenčně statistický systém kriminality (ESSK), jenž vznikl v 70. letech 20. století. Systém statistických výstupů je podle komunikačních partnerů stále v procesu tvorby, neboť v současné podobě neodpovídá potřebám policie ani společnosti. V rámci Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování vznikl v letošním roce odbor věcných gescí a statistik, který má sběr statistických dat dále optimalizovat.

Sběr dat Policie ČR je realizován ve specifickém územním členění, resp. za tzv. policejní okrsky, příp. za nejnižší geografické policejní jednotky, tzv. místní obvody. Toto územní členění Policie ČR však nekoresponduje se správními obvody ORP a neseď ani hranice policejních obvodů a okrsků s hranicemi bývalých správních okresů. Ve srovnání s Policií ČR jednotlivé rezorty, včetně MPSV, sledují v rámci agendy sociálně-právní ochrany dětí odlišné ukazatele, v odlišných časových periodách či v rozdílném územním rozlišení.

V systému evidence případů v úrovni jednotlivých obcí III typu, případně Statutárních měst hraje svou nezastupitelnou roli také Policie ČR a městské policie. Z hlediska konkrétních případů lze rozlišovat tři typy přestupků:

1. Přestupek kde figuruje dítě a mladistvý jako pachatel přestupku.
2. Přestupek kde dítě nebo mladistvý nefiguruje jako pachatel, je pouze přítomen přestupku např. v domácnosti.
3. Přestupek je řešen např. blokovou pokutou přímo v terénu.

Ad 1) V případě prvního typu, je pracovník SPOD automaticky účastníkem přestupkového řízení.

Ad 2) Ve druhém případě může pracovník SPOD identifikovat přestupek v interním systému Města Velké Meziříčí (systém VERA), ve kterém jsou evidovány všechny přestupky, i ty, ve kterých děti nebo mladiství nepůsobí. Pracovník SPOD však není účastníkem přestupkového řízení.

Ad 3) Ve třetím případě je SPOD o přestupku informován na základě interní ústní dohody ze strany pracovníka MP anebo je možné, přestupek dohledat v interním systému Města Velké Meziříčí (systém VERA), ve kterém jsou evidovány všechny přestupky.

Případy přestupků jsou evidovány v interním systému MěÚ Velké Meziříčí VERA.

V návaznosti na Zákon č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jsou jednotlivé případy evidovány v centrální Evidenci přestupků. Do centrální Evidence přestupků jsou zaváděny všechny případy přestupků majetkové povahy, přestupky v oblasti veřejného pořádku i občanského soužití jednotlivými aktéry tj. Policie ČR, městské policie a správní orgány. Centrální systém má výhodu v možnosti sledování recidivy dětí a mladistvých a to na úrovni celé republiky.

Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Z pohledu vedoucího MP je nadbytečné evidovat ze strany MP, ale i Policie ČR jednotlivé případy přestupků sekundárně i do nově připravovaného IS SPOD. Jako vhodnější se jeví varianta migrace dat z centrálního systému evidence přestupků MV do systému IS SPOD. Samozřejmě, že by navrhované řešení muselo mít oporu v legislativě.

Všichni komunikační partneři z jednotlivých ministerstev se pozitivně vyjadřují k IS SPOD, který by kumuloval data o ohrožených dětech ze všech resortů, kteří se oblastí péče o ohrožené děti zabývají. Téměř všichni komunikační partneři se shodují, že bude potřeba jednorázově upravit atributy týkající se importu a exportu dat z tohoto systému vymezit legislativně.

Součástí této první vstupní analýzy „Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti“ byl také základní přehled o dvou zahraničních systémech. Při zpracování vstupní analýzy „Analýza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti“ jsme striktně vycházeli ze zadání, smlouvy o dílo a také konzultací se zadavatelem. Cílem tedy nebylo uskutečnit detailní analýzu zadavatelem vybraných zahraničních systémů Skotska a Kanady, ale zprostředkovat jejich základní přehled. Tomuto zadání odpovídá také omezený rozpočet na realizaci celého projektu. V možnostech společnosti AUGUR Consulting bylo maximální vytěžení všech sekundárních dat a informací z volně dostupných zdrojů o sledovaných zahraničních systémech (Skotsko a Kanada).

Vzhledem k odlišným legislativním systémům jednotlivých sledovaných zemí a v návaznosti na zvyklosti a tradice, by bylo potřeba uskutečnit podstatně hlubší analýzu přímo v prostředí těchto zemí, aby bylo možné najít konkrétní roviny průniků a inspirací uplatnitelných při návrhu monitorovacího statistického systému v ČR.

Jsme přesvědčeni, že jsme výše uvedeným přístupem překročili požadavky vyplývající ze zadání a smlouvy o dílo. Empirická zjištění však poskytují pravdivou deskripci současného stavu statistického reportingu SPOD v ČR, což byl hlavní cíl této analýzy. Současně však tyto poznatky umožňují nastavení optimalizací systému statistického výkaznictví SPOD v ČR, což bude hlavním cílem navazující analýzy, Návrhu statistického monitorovacího systému v oblasti ochrany práv dětí a péče o ohrožené děti a následné pilotáže (pilotního ověření).

XIII. PŘÍLOHY

XIII.1. SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Kolik osob se podílí na vyplnění výkazu V 20-01?	45
Graf č. 2: Kolik osobohodin strávíte nad vyplněním výkazu V 20-01?	46
Graf č. 3: Máte vypracovány mechanismy na ověření správnosti a kvality dat?	47
Graf č. 4: Jaké prostředky pro výpočet agregovaných údajů ve výkazu V 20-01 (např. počet rejstříků Om/Nom) používáte?	48
Graf č. 5: Jak často takové požadavky od ministerstva obdržíte?	52
Graf č. 6: Jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků?	53
Graf č. 7: Zjišťujete si, shromažďujete si a vyhodnocujete si pro vlastní potřebu nebo pro jiný obdobný účel některé další údaje z oblasti SPOD, které jsou nad rámec výkazu V 20-01 a legislativních požadavků (např. efektivitu práce atd.)?	75
Graf č. 8: Jsou ve Vašem kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, např. kraj potřebuje nějaké další informace ke své činnosti a poptává je každoročně zvlášť?	78
Graf č. 9: Existuje pro zjišťování těchto údajů speciální metodika?	79
Graf č. 10: Jak často takové požadavky od Vašeho kraje obdržíte?	81
Graf č. 11: Jaká je obvykle náročnost splnění těchto požadavků?	82

XIII.2. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Komunikační partneři účastníci se expertní skupinové diskuze.	9
Tabulka č. 2: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci jednotlivých ministerstev. ...	10
Tabulka č. 3: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci jednotlivých krajů.	11
Tabulka č. 3: Polostandardizované rozhovory s kompetentními zástupci pověřených osob.	12
Tabulka č. 4: Seznam oslovených obcí III. typu v rámci CAWI šetření.	13
Tabulka č. 5: Část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	30
Tabulka č. 6: Považujete část výkazu I. Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	30
Tabulka č. 7: Část výkazu II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	32
Tabulka č. 8: Považujete část výkazu II. Umísťování dětí do náhradní rodinné péče a rozhodování o poručení dětí za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	33
Tabulka č. 9: Považujete část výkazu III. Klienti kurátora pro děti a mládež za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	33
Tabulka č. 10: Část výkazu IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	33
Tabulka č. 11: Považujete část výkazu IV. Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	34
Tabulka č. 12: Část výkazu V. Náhradní péče nepovažují za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	34

Analyza současného způsobu sběru a vyhodnocování dat v systému péče o ohrožené děti

Tabulka č. 13: Považujete část výkazu V. Náhradní péče za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	34
Tabulka č. 14: Část výkazu VII.A Evidenční údaje nepovažuji za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	35
Tabulka č. 15: Považujete část výkazu VII.A Evidenční údaje za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	35
Tabulka č. 16: Považujete část výkazu VII.B Rozhodovací činnost obecního úřadu za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	36
Tabulka č. 17: Část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. nepovažuji za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?.....	36
Tabulka č. 18: Považujete část výkazu VIII. Zařízení sociálně-právní ochrany k 31. 12. za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	36
Tabulka č. 19: Část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti nepovažuji za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?.....	37
Tabulka č. 20: Považujete část výkazu IX. Týrané, zneužívané a zanedbávané děti za jednoznačně zadanou a srozumitelnou? Návrhy na optimalizaci.	38
Tabulka č. 21: Část výkazu X. Přestupky a jiné správní delikty nepovažuji za jednoznačně zadanou a srozumitelnou. Z jakého důvodu?	39
Tabulka č. 22: Návrhy na doplnění položek.	40
Tabulka č. 23: Návrhy na úpravu položek.	43
Tabulka č. 24: Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?	51
Tabulka č. 25: Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany MPSV, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.	53
Tabulka č. 26: O jaké údaje se jedná?	76
Tabulka č. 27: Jsou ve Vašem kraji kontinuálně zjišťovány nějaké údaje z oblasti SPOD nad rámec výkazu V 20-01, o jaké údaje se jedná?.....	78
Tabulka č. 28: Komentář k otázce „Existuje pro zjišťování těchto údajů speciální metodika?“	79
Tabulka č. 29: Jaké ad hoc (nahodilé, neopakující se) požadavky jste v posledním roce obdrželi ze strany Vašeho kraje?	80
Tabulka č. 30: Zhodnoťte celkově ne/náročnost splnění ad hoc požadavků na sběr dat ze strany kraje, resp. vypište důvody, proč je náročnost těchto požadavků vysoká, střední, příp. nízká.	82
Tabulka č. 31: Položky kumulované v rámci projektu Benchmarkingové iniciativy.....	86
Tabulka č. 32: Reporty vyhodnocované v rámci projektu Benchmarkingové iniciativy.....	87
Tabulka č. 33: Podrobný výčet položek sledovaných v oblasti ochrany dítěte.	93

XIII.3. SEZNAM GRAFICKÝCH SCHÉMAT

Obrázek č. 1: Subjekty zapojené do systému péče o ohrožené děti.	21
Obrázek č. 2: Pozice MPSV v systému péče o ohrožené děti.	22
Obrázek č. 3: Pozice MŠMT v systému péče o ohrožené děti.....	23
Obrázek č. 4: Pozice MZ v systému péče o ohrožené děti.	23
Obrázek č. 5: Pozice MS v systému péče o ohrožené děti.....	24
Obrázek č. 6: Pozice MV v systému péče o ohrožené děti.....	24
Obrázek č. 7: Mapa zapojených ORP v projektu Benchmarkingová iniciativa v roce 2014.	85